

Ársskýrsla 2022

LÍFSVERK
LÍFEYRISSJÓÐUR

Ljósmynd á kápu: Hermann Sigurðsson

Ljósmyndir af starfsfólki og stjórn: Birgir Ísleifur Gunnarsson & Ásta Kristjánsdóttir

Hönnun og umbrot: Hermann Sigurðsson

Efnisyfirlit

Ávarp stjórnarformanns.....	4
Um sjóðinn	7
Ávöxtun og þróun verðbréfamarkaða	8
Iðgjöld og lífeyrir	9
Rekstur og áætlun	11
Áhættustefna	12
Fjárfestingarstefna	13
Tryggingafræðileg staða	14
Sjóðfélagalán	15
Verðbréfaeign og fjárfestingar	16
Helstu eignaflokkar samtryggingardeildar.....	18
Séreignardeild og tilgreind séreignadeild	20
Gagnsæi og nýliðun.....	22
Samfélagsleg ábyrgð og ábyrgar fjárfestingar	23
Stjórn.....	27
Starfsmenn	28
Ársreikningur	29
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra.....	30
Áritun óháðs endurskoðanda	33
Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris	38
Efnahagsreikningur.....	39
Sjóðstreymisyfirlit	40
Yfirlit um breytingar á hreinni eign deilda til greiðslu lífeyris	41
Efnahagsreikningur deilda	42
Sjóðstreymisyfirlit deilda	43
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu.....	44
Skýringar.....	45
Stjórnarháttayfirlýsing	62
Ófjárhagslegar upplýsingar	64

▶ Ávarp stjórnarformanns

Krefjandi fjárfestingarumhverfi

Á árinu 2022 var viðsnúningur í afkomu sjóðsins eftir metávöxtun síðustu þriggja ára. Hrein raunávöxtun samtryggingardeildar var -9,5% en síðastliðin 5 ár er hrein raunávöxtun deildarinnar 4,1%. Raunávöxtun séreignadeilda Lífsverks var einnig neikvæð á árinu frá -7,8% til -17,6%. Þó að neikvæð raunávöxtun sé vissulega vonbrigði þá þarf að horfa til þess að lækkun varð á öllum mörkuðum á árinu og var óvísða jákvæða raunvexti að fá, nema þá helst í verðtryggðum útlánum. Lækkun varð á hlutabréfum, bæði innanlands og erlendis, auk þess sem markaðsvirði skuldabréfa hefur farið lækkandi með hækkandi stýrivöxtum. Við glímum við talsverða verðbólgu sem hefur farið stigvaxandi frá því snemma á árinu 2021 sem enn sér ekki fyrir endann á þó að nýjustu tölur gefi tilefni til varfærinnar bjartsýni. Óhætt er að segja að fjárfestingarumhverfi síðasta árs hafi verið mjög krefjandi og reyndi það verulega á fremur varfærna fjárfestingarstefnu sjóðsins.

Framtíðarstaða batnar

Heildartryggingarfræðileg staða sjóðsins var í lok síðasta árs neikvæð um 4,6% en við lok árs 2021 var hún -0,2%. Staðan hefur því versnað talsvert vegna neikvæðrar ávöxtunar á árinu. Vegna breytinga á réttindaöflun nú um áramótin batnar framtíðarstaða sjóðsins hinsvegar verulega en hún er nú -0,2% en var -10,6% í lok árs 2021.

Endurskoðun stefnu um ábyrgar fjárfestingar

Á árinu 2022 var mikil vinna lögð í endurskoðun á stefnu sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar. Lífsverk er aðili að samkomulagi við PRI auk þess sem sjóðurinn hefur ásamt 12 öðrum íslenskum lífeyrissjóðum skuldbundið sig á vettvangi CIC til að fjárfesta

580 ma.kr. í grænum verkefnum fyrir árið 2030. Í stefnu sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar eru skilgreind viðmið út frá mikilvægi þeirra fyrir sjóðinn og því hvar sjóðurinn getur haft mest áhrif. Horft er til þessara sjálfbærni viðmiða við mat á fjárfestingum og koma þau inn í ákvarðanatöku og áhættumat sjóðsins. Lögð er rík áhersla á gagnsæi í upplýsingagjöf stjórnar og stjórnenda fyrirtækja hvort sem um ræðir upplýsingar um stjórnarhætti, félagslega þætti eða umhverfisáhrif fyrirtækja. Stefna sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar er birt á heimasíðu sjóðsins.

Metnaðarfull áætlun um fjölgun sjóðfélaga

Fyrir næsta aðalfund liggja þrjár tillögur að samþykktarþrengingum. Fyrst ber að nefna breytingar á inntökuskilyrðum í sjóðinn. Á aðalfundi árið 2015 voru inntökuskilyrði í sjóðinn rýmkuð og hann opnaður fyrir alla háskólamenntaða. Fyrir komandi aðalfund er nú lögð fram sú breyting að ekki sé lengur skilyrði fyrir aðild að hafa lokið námi heldur nægir að vera í háskólanámi. Markmiðið með rýmkun skilyrða er að ná fyrir til háskólamenntaðra í von um að þeir haldi áfram að greiða iðgjöld til sjóðsins eftir að námi lýkur. Eitt af markmiðum sjóðsins er að lækka hlutfall rekstrarkostnaðar af heildareign og iðgjöldum. Leiðin að því markmiði er annars vegar að gæta aðhalds í rekstri og hinsvegar að fá í hópinn fleiri sjóðfélaga án þess að fórna sérstöðunni sem fólgin er í lágri örorkubyrði og litlum afföllum af sjóðfélagalánum. Árið 2022 jókst nýliðun um ríflega 10% í samanburði við fyrra ár en í lok árs hóf nýr markaðsstjóri störf hjá sjóðnum. Hún hefur sett fram metnaðarfulla áætlun um fjölgun sjóðfélaga og má glöggst sjá árangur af hennar störfum það sem af er þessu ári þar sem að aukning í nýliðun er um 80% m.v. sama tímabil í fyrra.

Jafnframt er lögð fram breyting á réttindatöflum sem er tilkomin vegna breytinga á reiknigrunni Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga um lífslíkur. Lífslíkur byggja nú á áætlun um lífslíkur í stað sögulegra gagna og eru því lífslíkur nú metnar mismiklar eftir árgöngum. Réttindatöflur þurfa því að taka mið af bæði aldri og árgangi sjóðfélaga. Þetta er veruleg breyting á reiknigrunninum og því hvernig réttindaöflun sjóðfélaga er reiknuð út. Undanfarin ár hafa breytingar á framtíðarréttindaöflun verið nokkuð tíðar vegna sífellt hækkandi meðalaldurs en með því að miða við framtíðarspá um þróun á lífslíkum þá má ætla að réttindatöflurnar gildi lengur, að því gefnu að sjálfsögðu að spálíkanið reynist nokkuð rétt. Jafnframt er verið að leiðrétta að nokkru leyti þá stöðu að yngstu árgangarnir hafa fram til þessa notið ívið of mikilla framtíðarréttinda með hliðsjón af auknum lífslíkum yngri kynslóða.

Að lokum ber að nefna tvær breytingar á grein 4.1 sem fela í sér að hlutfall lágmarksiðgjalds er breytt úr 12% í 15,5% til samræmis við breytingar á lögum um skyldutryggingu og lækkun á viðmiðunaráldri lágmarkstryggingaverndar úr 25 árum í 20 ár.

Metfjöldi sjóðfélagalána

Eftirspurn eftir sjóðfélagalánum Lífsverks jókst mikið á árinu. Í byrjun ársins voru sjóðfélagalán rúm 12% af heildareign sjóðsins eða rúm 14 milljarðar en í lok ársins stóðu þau í tæpum 20 milljörðum sem er um 16,5% af sjóðnum. Árið einkenndist af tíðum stýrivaxtahækkunum hjá Seðlabanka og hækkandi sjóðurinn vexti á sjóðfélagalánum sex sinnum á árinu til að

bregðast við neikvæðum raunvöxtum. Seðlabanki Íslands hefur nú hækkad stýrivexti 12 sinnum frá því að fyrsta hækkunin var tilkynnt í maí 2021. Þó að vonir margra standi nú til þess að hámarki stýrivaxta sé náð í þessari hækkunarhrinu þá er ljóst að talsverður verðbólguþrýstingur er enn til staðar og þrátt fyrir síðustu hækkun þá eru raunvextir enn neikvæðir.

Metnaður fyrir árangri

Tveir nýir starfsmenn hófu störf hjá sjóðnum á árinu. Áhættustjóri hóf störf um mitt ár og undir lok ársins tók nýr markaðsstjóri til starfa. Það er stefna stjórnar að efla faglegt starf sjóðsins og styrkja eignastýringuna. Horft verður til þess á komandi misserum að lækka kostnað við aðkeypta þjónustu og stýringu eigna og færa ákveðin verkefni til sjóðsins samhliða fjölgun starfsfólks.

Stjórn Lífsverks þakkar starfsmönnum Lífsverks fyrir vel unnin störf og ánægjuleg samskipti. Störf þeirra hafa einkennst af fagmennsku, heilindum og metnaði fyrir árangri sjóðsins.

Eva Hlín Dereksdóttir,
formaður stjórnar Lífsverks

► Um sjóðinn

Lífsverk lífeyrissjóður var stofnaður árið 1954 af Verkfræðingafélagi Íslands og hét sjóðurinn þá Lífeyrissjóður Verkfræðingafélags Íslands og síðar Lífeyrissjóður verkfræðinga. Sjóðurinn var fyrsti lífeyrissjóðurinn sem byggði á aldurstengdum réttindum og tók upp sjóðfélagalýðræði. Stjórn sjóðsins er öll skipuð sjóðfélögum sem kosnir eru í rafrænu stjórnarkjöri, þar sem allir sjóðfélagar hafa kosningarétt.

Lífsverk er blandaður lífeyrissjóður sem starfrækir **samtryggingardeild og séreignar- og tilgreinda séreignardeild**. Sjóðurinn tekur bæði við skylduiðgjaldi í lífeyrissjóð og viðbótarlífeyrissparnaði. Í séreignardeild og tilgreindri séreignardeild býður sjóðurinn þrjár ávöxtunarleidir með mismunandi áhættustigi, Lífsverk 1, Lífsverk 2 og Lífsverk 3. Í samtryggingardeild stendur sjóðfélögum til boða að velja milli þess að allt iðgjaldið renni í samtryggingarsjóð (samtryggingarleiðin), eða að 10% iðgjald renni í samtryggingarsjóð en það sem umfram er í séreignarsjóð (blandaða leiðin). Leiðirnar eru ólíkar með tilliti til erfanleika og útgreiðslna.

Samtryggingarleiðin felur í sér að allt skylduiðgjaldið rennur til samtryggingardeildar, sem veitir sjóðfélögum aukna tryggingavernd og hærri ævilangan lífeyri. Réttindaávinnsla fyrir greidd iðgjöld er afar góð hjá sjóðnum. Réttindin felast í greiðslu ævilangs lífeyris, auk tryggingaverndar við starfsorkumissi, þ.e. örorku og barnalífeyri og greiðslu til eftirlifandi maka og barna við fráfall. Tryggingaverndin hefur verið ríkari en hjá mörgum öðrum lífeyrissjóðum. Þá eykst mikilvægi þess að njóta ævilangs lífeyris stöðugt með hækkandi lífslíkum.

Blandaða leiðin er leið þar sem hluti skylduiðgjalds rennur í séreignardeild. Lífsverk er einn fárra lífeyrissjóða sem býður þennan valkost, sem veitir sjóðfélögum aukinn sveigjanleika þegar kemur að útgreiðslu lífeyris. Grunnur þessarar leiðar er sá að vegna góðrar réttindaávinnslu í sjóðnum nægir 10% iðgjald til samtryggingardeildar til þess að standa undir

lágmarkstryggingavernd samkvæmt lögum, sem miðast við að á 40 ára inngreiðslutíma ávinni sjóðfélagi sér 56% af meðallaunum í ævilangan lífeyri. Sjóðfélagi hefur því val um að ráðstafa iðgjaldi sem er umfram 10% til samtryggingar eða séreignar. Sá hluti sem rennur til séreignar erfist við andlát og enginn erfðafjárskattur er greiddur ef erfingjar eru maki eða börn. Hægt er að velja milli þriggja ávöxtunarleida og þannig geta yngri sjóðfélagar og þeir sem hafa meira áhættuþol, valið áhættumeiri leiðir og þeir sem eldri eru dregið úr áhættunni. Sjóðfélagar geta flutt séreign sína milli leiða sér að kostnaðarlausu.

Árið 2014 var nafni sjóðsins breytt í Lífsverk lífeyrissjóður. Samþykktum sjóðsins var breytt á árinu 2015 og inngönguskilyrði rýmkuð, þannig að nú geta allir orðið sjóðfélagar sem lokið hafa grunnnámi frá viðurkenndum háskóla. Lífsverk er eini lífeyrissjóðurinn á Íslandi sem eingöngu er opinn háskólamenntuðum. Öllum er heimilt að greiða viðbótarlífeyrissparnað til séreignardeildar Lífsverks með gerð samnings þar um. Lánareglur sjóðsins hafa verið útvíkkaðar þannig að nú geta þeir sem eingöngu greiða viðbótarparnað til sjóðsins sótt um lán með sömu kjörum og almennir sjóðfélagar.

Sjóðurinn í heild stækkaði um 1,3% á árinu, nýir sjóðfélagar voru 281 talsins og námu heildareignir í árslok 151,5 milljörðum króna. Hrein eign til greiðslu lífeyris í samtryggingardeild nam 122,2 milljörðum og í séreignar- og tilgreindri séreignardeild 29,4 milljörðum.

Gildi sjóðsins eru:

► Heilindi ► Jákvæðni ► Ábyrgð

▶ Ávöxtun og þróun verðbréfamarkaða

Ávöxtun samtryggingardeildar

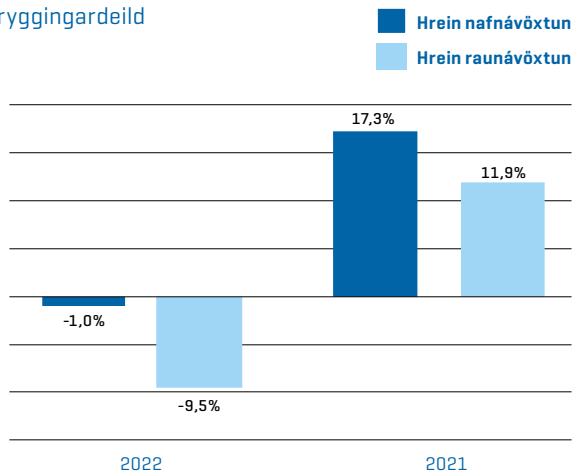
Hrein nafnávöxtun samtryggingardeildar Lífsverks var neikvæð um 1,0% og hrein raunávöxtun var neikvæð um 9,5% fyrir árið 2022, samanborið við jákvæða hreina nafnávöxtun um 17,3% og jákvæða hreina raunávöxtun um 11,9% fyrir árið 2021.

Þróun verðbréfamarkaða

Árið 2022 var krefjandi á helstu eignamörkuðum innanlands og erlendis. Úrvalsvísitala innlendra hlutabréfa með arði (OMXI10GI) lækkaði um 24,4% og vísitala heildarmarkaðar með arði (OMXIGI) lækkaði um 12,0%. Erlendar hlutabréfavísitölur lækkuðu einnig, heimsvísitala hlutabréfa (MSCI All Country World Index) lækkaði um 18,4% og bandaríska S&P500 vísitalan lækkaði um 19,4%, báðar mældar í Bandaríkjadal. Hlutabréf í Evrópu lækkuðu um 11,9% m.v. MSCI Evrópa (MSCI Europe) vísitöluna sem er mæld í evrum. Hlutabréf á nýmarkaðssvæðum m.v. MSCI Emerging market vísitöluna lækkuðu um 22,4% mælt í Bandaríkjadal. Ávöxtunarkrafa innlendra verðtryggðra og óverðtryggðra skuldabréfa hækkaði almennt á árinu samfara aukinni verðbólgu og stýrivaxtahækkunum Seðlabanka Íslands. Ríkisskuldabréfavísitalan OMX (NOMXIBB) lækkaði um 2,9%. Heimsvísitala erlendra skuldabréfa, Bloomberg Global-Aggregate Index, lækkaði á árinu um 16,2% mælt í Bandaríkjadal. Krónan veiktist um 8,9% gagnvart Bandaríkjadal og um 2,6% gagnvart evru á árinu. Ársverðbólgan var 9,6% á árinu, mæld með vísitölu neysluverðs.

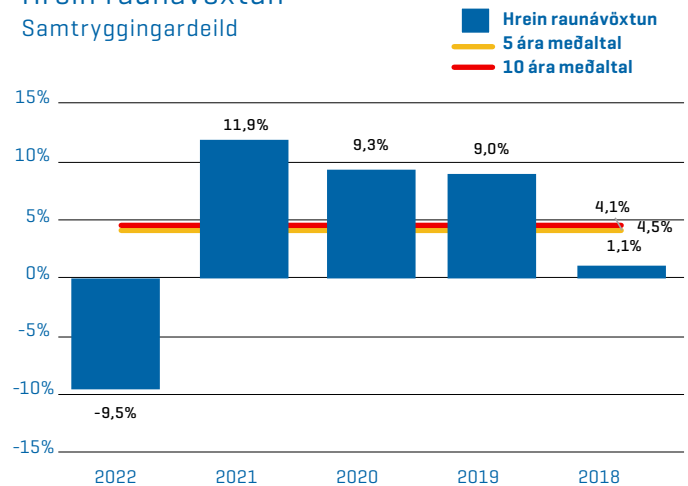
Hrein nafn- og raunávöxtun árin 2022 og 2021

Samtryggingardeild

Hrein raunávöxtun

Samtryggingardeild

► Iðgjöld og lífeyrir

Iðgjöld

Samanlögð iðgjöld ársins 2022 námu 7.410 m.kr. og námu samanlagðar lífeyrisgreiðslur 2.131 m.kr. Hlutfall lífeyris af samanlögðum iðgjöldum var 28,8%.

Iðgjaldagreiðslur sjóðfélaga til samtryggingardeildar sjóðsins námu 4.649 m.kr. sem er aukning um 5,7% frá fyrra ári.

Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga var 3.275 og jókst um 4,9% frá fyrra ári. Af þeim eru um 72% karlar og 28% konur. Hlutfall kvenna hækkar um 2% milli ára. Meðalaldur virkra sjóðfélaga er 44,4 ár. Fjöldi launagreiðenda sem greiddu í sjóðinn var

	2022	2021	% breyting milli ára
Iðgjöld - samtryggingardeild			
Iðgjöld í m.kr.	4.649	4.400	5,7%
Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga	3.275	3.123	4,9%
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	5.766	5.501	4,8%

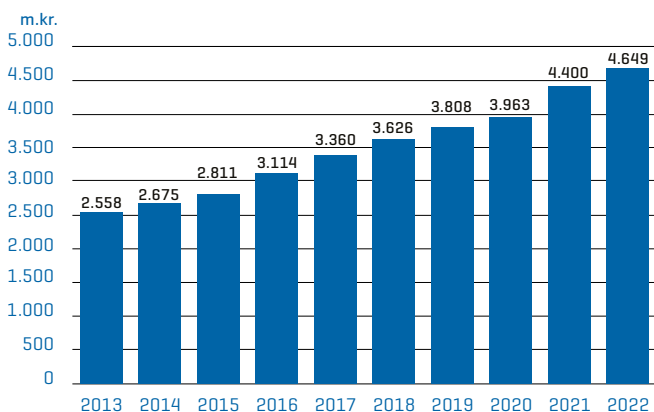
1.456 samanborið við 1.388 árið áður. Alls eiga 5.761 réttindi í sjóðnum í lok árs 2022 sem er 4,7% aukning frá fyrra ári.

Aldurstengd réttindaávinnsla samtryggingardeildar er góð í samanburði við aðra samtryggingarsjóði. Iðgjald til öflunar lágmarkstryggingaverndar er 10% af heildarlaunum sjóðfélaga, sem hafa val um að ráðstafa því sem umfram er í séreign sína. Á árinu 2022 var lágmarksiðgjald samkvæmt lögum 12% en hækkaði í 15,5% frá 1. janúar 2023. Nýjar réttindatöflur tóku gildi 1.1.2023 og lækkaði ávinningur fyrir hvert iðgjald lítillega við þær breytingar, í samræmi við ákvæði samþykktu um að mismunur á verðmæti iðgjalda og framtíðarskuldbindinga reiknist ekki meira en 3% eða minna en -1% af framtíðarskuldbindingum.

Iðgjöld í séreignardeild námu 2.761 m.kr. Er það hækkun um 7,4% frá fyrra ári. Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga var 3.506 og jókst um 4,6% frá fyrra ári. Fjöldi lífeyrisþega var 191 og lífeyrisgreiðslur voru 311 m.kr. eða sem nemur 11,3% af iðgjöldum.

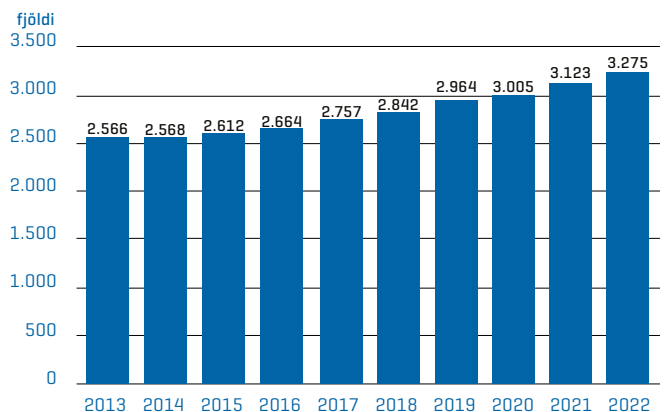
Iðgjöld

Samtryggingardeild

Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga

Samtryggingardeild

► Iðgjöld og lífeyrir (frh)

Lífeyrir

Lífeyrisgreiðslur til lífeyrisþega samtryggingardeildar samanstanda af ævilöngum lífeyri til sjóðfélaga auk maka-, barna- og örorkulífeyris. Tryggingaverndin er betri en tilskilið lágmark samkvæmt lögum og ríkari en hjá mörgum öðrum lífeyrissjóðum.

Á árinu námu lífeyrisgreiðslur í samtryggingardeild 1.820 m.kr. og jukust um 24,2% frá fyrra ári. Hlutfall lífeyrisgreiðslna af iðgjöldum var 39,1% og hækkaði um 5,8% milli ára. Meðalfjöldi lífeyrisþega var 629 og fjölgaði um 46 milli ára.

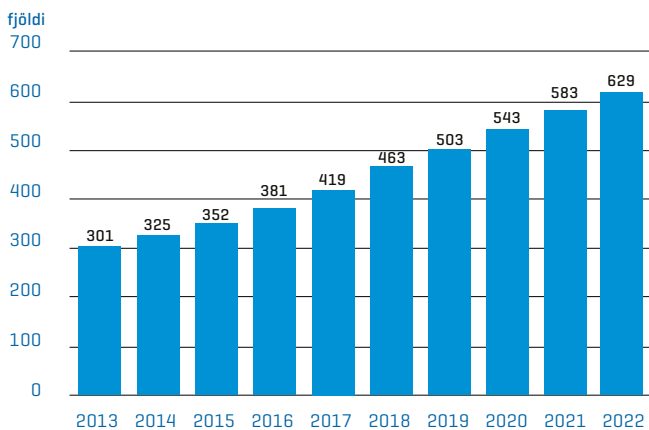
Hlutfallsleg skipting lífeyrisgreiðslna var þannig að greiðslur til ellilífeyrisþega voru 82,5% af heildar lífeyrisgreiðslum ársins, eða samtals 1.465 m.kr., makalífeyrir var 7,9% eða 140,6 m.kr., örorkulífeyrir var 8,5% eða 151,6 m.kr. og barnalífeyrir var 1,1% eða 18,8 m.kr.

Örorkutiðni sjóðfélaga er enn með því lægsta sem gerist hjá lífeyrissjóðum. Það þýðir að sjóðurinn getur varið hærra hlutfalli af iðgjöldum til eftirlaunagreiðslna en margir aðrir sjóðir.

Lífeyrir	2022	2021	% breyting milli ára
Lífeyrisgreiðslur	1.820	1.465	24,2%
Meðalfjöldi lífeyrisþega	629	583	7,9%

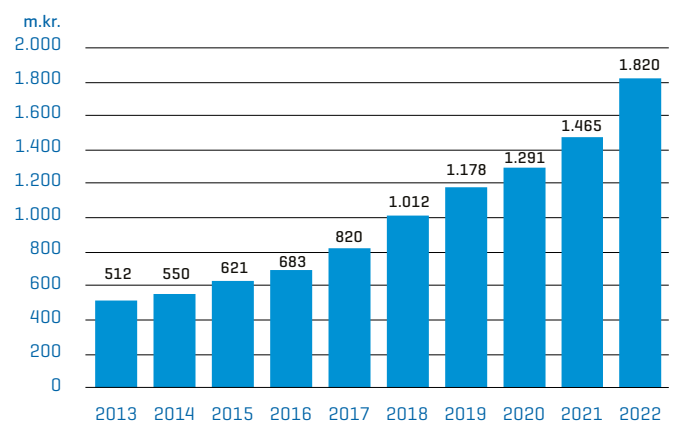
Meðalfjöldi lífeyrisþega

Samtryggingardeild

Lífeyrir

Samtryggingardeild

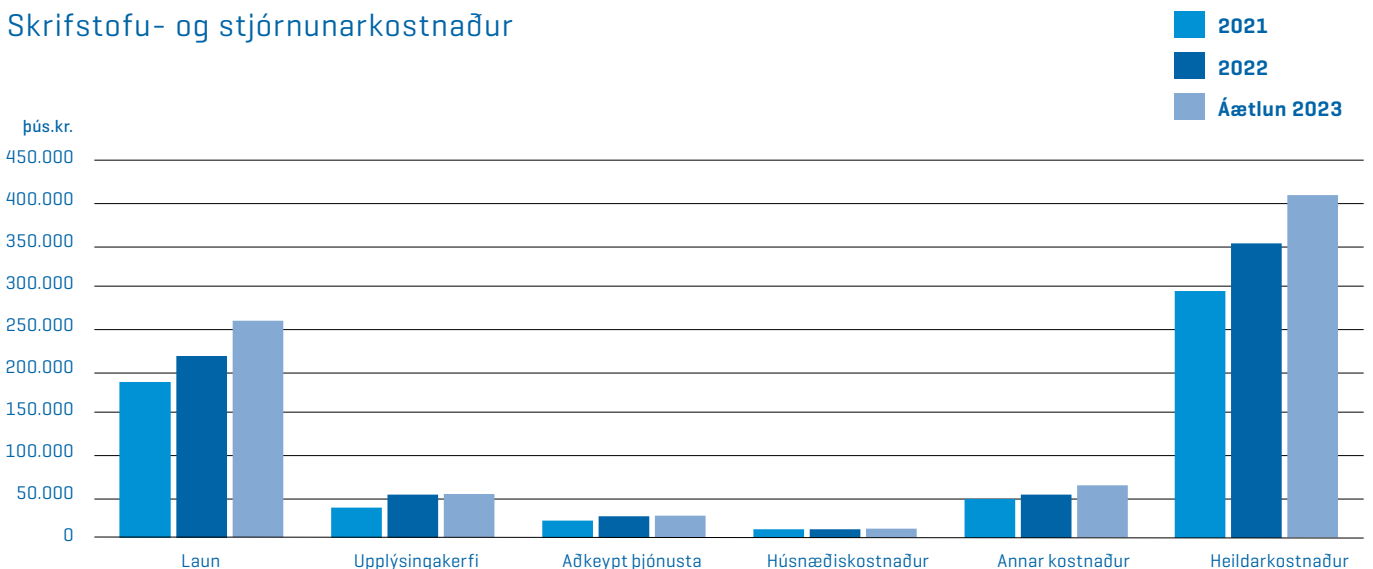

► Rekstur og áætlun

Rekstur sjóðsins gekk vel á árinu 2022 en hlutfall rekstrarkostnaðar af meðalstöðu eigna hækkar þó frá fyrra ári, sem skýrist af auknum umsvifum og kostnaðarhækkunum án þess að eignir hafi hækkað samsvarandi. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður var 353,2 m.kr. á árinu samanborið við 295,5 m.kr. árið 2021 og hækkar um 19,5% milli ára en áætlun gerði ráð fyrir 23,0% hækkun milli ára. Á árinu var eignastýring eflid með ráðningu nýs starfsmanns og nýr áhættustjóri auk markaðs- og kynningarstjóra tóku til starfa á árinu. Stöðugildi voru að meðaltali 9,0, samanborið við 8,5 árið áður. Laun framkvæmdastjóra, forstöðumanns eignastýringar, stjórnarmanna og endurskoðunarnefndar námu 69,4 m.kr. á árinu 2022 samanborið við 63,1 m.kr. á árinu 2021 og hækka um 10,0% milli ára.

Áætlun ársins 2023 gerir ráð fyrir 15,7% hærri kostnaði en árið 2022 sem skýrist einkum af verðlags- og kostnaðarhækkunum ásamt því sem umfang eykst við rekstur sjóðsins. Rekstrarkostnaður sem hlutfall af meðalstöðu eigna var 0,25% 2020, lækkaði í 0,23% 2021 en er nú aftur 0,25%. Í erfiðu fjárfestingarumhverfi er áskorun að halda þessu hlutfalli í skefjum. Áhersla á aukna nýliðun í sjóðinn og stærðarhagkvæmni er forsenda þess að hægt sé að halda kostnaðarhlutfalli innan ásættanlegra marka.

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

▶ Áhættustefna

Áhættustefna Lífsverks er stefna stjórnar um áhættu í starfsemi sjóðsins sem hún er reiðubúin að taka í samræmi við markmið og framtíðarsýn sjóðsins. Stefnan er sett í samræmi við reglugerð nr.590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða. Áhættustefnan lýsir umgjörð áhættustýringar sjóðsins, skilgreinir þá áhættuþætti sem mikilvægastir eru fyrir sjóðinn og setur fram áhættuvilja og áhættuþol stjórnar. Áhættustýringarstefna skilgreinir nánar hvernig sjóðurinn hyggst hafa eftirlit með einstökum áhættuþáttum, útfærir starfsskyldur starfssviðs áhættustýringar og lýsir eftirlitsaðgerðum sem framkvæmdar eru og hvernig áhættuatvik sem upp koma eru meðhöndluð.

Áhætta Lífsverks er skilgreind sem hættu á atburði sem dregur úr líkunum á því að lífeyrissjóðurinn nái markmiðum sínum, en meginmarkmið samtryggingardeildar er að greiða lífeyri samkvæmt samþykktum. Áhætta samtryggingardeildar er því öll þau atvik er geta marktækt haft áhrif á getu lífeyrissjóðsins til að standa við skuldbindingar sínar, þ.e. að tryggingafræðileg staða verði neikvæð til skemmri eða lengri tíma, samanber 2. mgr. 39. laga nr. 129/1997. Áhætta samtryggingardeildar nær bæði til atvika er lúta að eignum og skuldbindingum á meðan áhætta séreignadeilda snýr aðeins að eignum þeirra.

Áhættu sjóðsins er skipt í fjárhagslega áhættu, lausafjáraáhættu, mótaðilaáhættu, lífeyristryggingaráhættu (eingöngu samtryggingardeild) og rekstraráhættu.

Fjárhagsleg áhætta

Ársfjórðungslega gerir sjóðurinn ítarlega skýrslu um fjárhagslega áhættu, þar sem greindir eru undirþættir fjárhagslegrar áhættu sem sýndir eru í töflunni hér fyrir neðan.

Næmigreiningar eru gerðar til að meta áhrif breytinga tiltekinnna þátta á eignasafnið, svo sem vaxta verðtryggðra og óverðtryggðra eigna, gengi gjaldmiðla, gengi hlutabréfa og verðbólgu. Bæði eru skoðuð áhrif einfaldra breytinga hvers þátta fyrir sig og flóknari sviðsmynda þar sem samspil mismunandi þátta er skoðað. Í sviðsmyndagreiningunni eru metin áhrif á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins vegna breytingar á virði eigna og þátta sem hafa áhrif á skuldbindingar sjóðsins svo sem verðbólgu og breytingar ávöxtunarkröfu.

Greining byggð á árlegu fé í húfi (e. VaR) er notuð til að meta líkindi á stóru tapi í eignasafninu þar sem líkindadreifing er metin út frá sögulegum gögnum. Miðað er við 99% vissu og reiknað bæði út frá uppgjöri á kaupkröfu og markaðskröfu. Fé í húfi er bæði metið miðað við stöðu eignasafnsins hverju sinni og svo fyrir tiltekna sviðsmyndir.

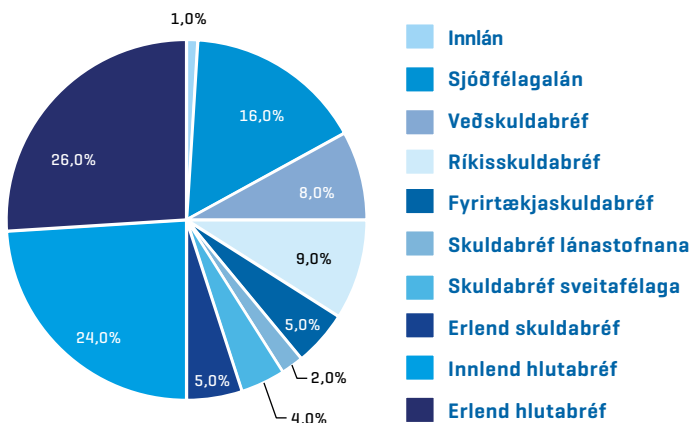
Lífeyristryggingaráhætta	Lausafjáraáhætta	Mótaðilaáhætta	Fjárhagsleg áhætta	Rekstraráhætta
<ul style="list-style-type: none">• Skerðingaráhætta• Iðgjaldaáhætta• Umhverfisáhætta• Lýðfræðileg áhætta• Réttindaflutningsáhætta	<ul style="list-style-type: none">• Seljanleikaáhætta• Útstreymisáhætta	<ul style="list-style-type: none">• Útlánaáhætta• Samþjöppunar-áhætta• Landsáhætta• Afhendingaráhætta• Uppgjörsáhætta	<ul style="list-style-type: none">• Vaxta og endurfjárfestingaáhætta• Uppgreiðslu-áhætta• Markaðsáhætta• Gjaldmiðlaáhætta• Ósamræmisáhætta (á ekki við um séreign)• Verðbólguáhætta• Áhætta vegna eigna utan efnahagsreiknings	<ul style="list-style-type: none">• Starfsmannaáhætta• Áhætta vegna svika• Áhætta vegna upplýsingatækni• Orðsporsáhætta• Pólitísk áhætta / lög og reglur• Skjalaáhætta• Úrskurðaráhætta lífeyris• Áhætta vegna útvistunar• Upplýsingaáhætta

Ítarlega er fjallað um áhættuþætti í starfsemi sjóðsins og áhættustýringu í skýringu nr. 32 í ársreikningi.

Fjárfestingarstefna

Fjárfestingarstefna sjóðsins er mótuð árlega og samþykkti stjórn Lífsverks fjárfestingarstefnu sjóðsins fyrir árið 2023 í nóvember 2022. Hver eignaflokkur var metinn út frá stöðu markaða og framtíðarhorfa þar sem litið var til samspils áhættu og ávöxtunar. Við mat á áhættustigi sjóðsins var litið til mats á skuldbindingum hans, framtíðargreiðsluflæði, aldursamsetningar sjóðfélaga og tryggingafræðilegrar stöðu. Í framhaldi af þessari vinnu var sett fram fjárfestingarstefna sjóðsins.

Fjárfestingarstefna 2023 Samtryggingardeild

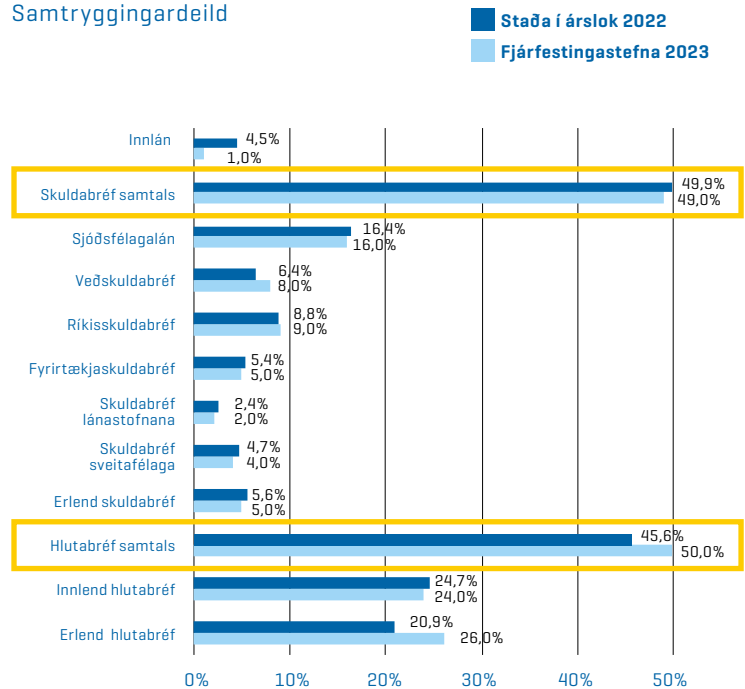

Auk stefnu í hverjum eignaflokki eru sett ákveðin vikmörk en tilgangur þeirra er að sjóðurinn geti nýtt sér markaðsaðstæður á hverjum tíma eða brugðist við óvæntum aðstæðum.

Þegar borin er saman eignasamsetning samtryggingardeildar í lok árs 2022 við fjárfestingarstefnu fyrir árið 2023 sést að auka skal heildarhlutfall hlutabréfa, með sérstakri áherslu á erlend hlutabréf. Innlán eru umfram stefnu m.v. árslok sem eru tímabundnar aðstæður. Aðrar breytingar eru minniháttar. Samsetning verðbréfasafns samtryggingardeildar við árslok 2022 var innan vikmarka fjárfestingarstefnu sjóðsins. Hlutfall erlendra eigna er aðeins undir stefnu við árslok 2022. Markmið sjóðsins til lengri tíma er að auka enn vægi erlendra eignaflokka. Lögð er áhersla á virka áhættudreifingu í eignasafninu en markmið sjóðsins er að hámarka ávöxtun til lengri tíma litið að teknu tilliti til áhættu.

Fjárfestingarstefna 2023 og eignastaða við árslok 2022

Samtryggingardeild

Viðmið eignaflokka

Hver undireignaflokkur hefur sína viðmiðunarvísitölu og er árangur og flökt hvers flokks borin reglulega saman við árangur og flökt viðmiðs. Viðmiðunarvísitölur eignaflokka eru í töflu hér fyrir neðan.

Eignaflokkur	Vísitala	Auðkenni
Lausafé	Hagkvæmstu vextir sem Lífsverk býðst á innlánsreikningum lánastofnana hverju sinni	-
Ríkisskuldabréf	Markaðsvegin vísitala ríkisskuldabréfa OMX	NOMXIBB
Fyrirtækjaskuldabréf	Vísitala fyrirtækjaskuldabréfa	KVIKAc
Skuldabréf lánastofnana	Vísitala sértryggðrar útgáfu bankastofnana	KvikaAcb
Skuldabréf sveitarfélaga	Skuldabréfavisitala sveitarfélaga og opinberra fyrirtækja	KVIKAp
Veðskuldabréf	Kaupkrafta safns við áramót 2022/2023	-
Erlend skuldabréf	Bloomberg Global Aggregate TR [Heimsvísitala skuldabréfa]	LEGATRUU
Innlend hlutabréf	OMX Iceland All-Share GI	OMXIGI
Erlend hlutabréf	MSCI All Country World Index [heimsvísitala hlutabréfa]	NDUEACWF

► Tryggingafræðileg staða

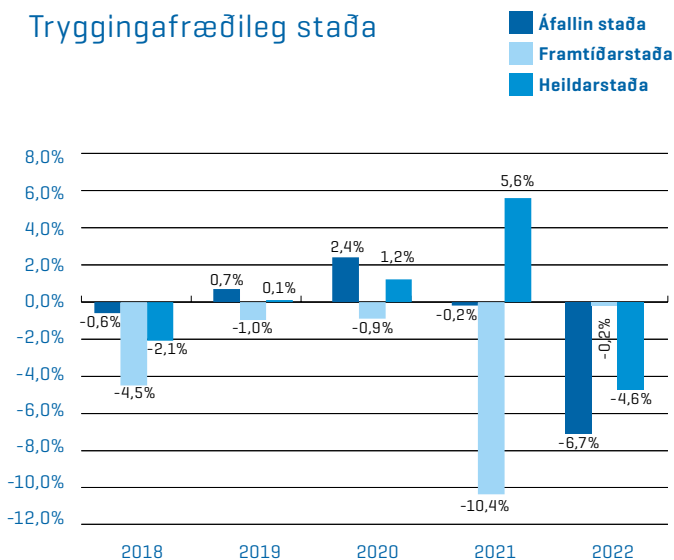
Tryggingafræðileg athugun er gerð af tryggingastærðfræðingi sjóðsins. Í henni felst samanburður á verðmæti eigna sjóðsins og iðgjalda, sem metið er samkvæmt tryggingafræðilegri aðferð, við þær skuldbindingar til greiðslu lífeyris sem leiða af samþykktum sjóðsins. Lög um starfsemi lífeyrissjóða og samþykktir sjóðsins setja vikmörk fyrir þann mun sem leyfilegur er milli eignaíðna og skuldbindinga án þess að gera þurfi nauðsynlegar breytingar á samþykktum. Ef munur eigna og skuldbindinga fer upp fyrir 10% eða helst meiri en 5% samfelld í 5 ár þarf samkvæmt lögum að skerða eða auka réttindi sjóðfélaga.

Mismunur á verðmæti iðgjalda og framtíðarskuldbindinga er innan marka samkvæmt ákvæðum samþykktanna sem kveður á um að þau skuli ekki vera meira en 3% eða minna en -1% en að öðrum kosti þurfi að breyta réttindatöflum til að endurspeglar sanngjarna réttindaávinnslu. Engu að síður hyggst stjórn leggja til nýjar árgangsmiðaðar réttindatöflur fyrir sjóðinn til framtíðar, í samræmi við þær breytingar sem gerðar hafa verið á reiknigrunni tryggingafræðilegrar stöðu.

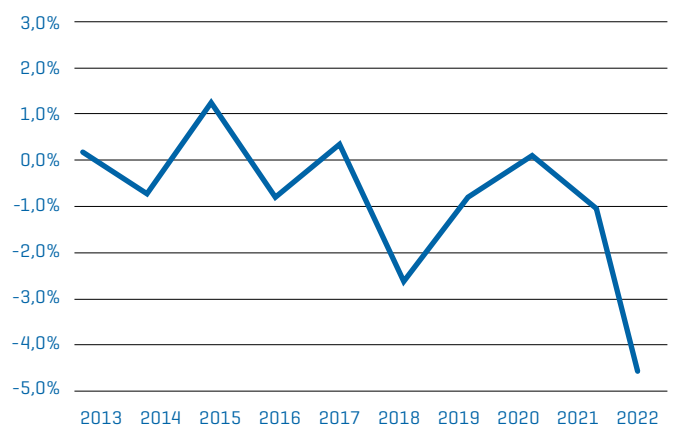
Útreikningur á tryggingafræðilegri stöðu í lok árs 2022 byggir á reiknilíkani Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga um lækkun aldursbundinnar dánartíðni þegar horft er til framtíðar. Er þetta sömu forsendur og notaðar voru við síðustu tryggingafræðilega athugun í lok árs 2021. Er nú byggt á spá um lífslíkur en ekki sögulegum gögnum eins og líkurnar voru áður byggðar á.

Ávöxtun sjóðsins að teknu tilliti til endurmats náði ekki 3,5% umfram hækkun verðlags og lífeyrisréttinda og versnar áfallin staða sjóðsins því töluvert frá lokum árs 2021. Samkvæmt athuginni verður heildarstaða sjóðsins neikvæð um 4,6%, en var neikvæð um 0,2% í lok fyrra árs. Staða áfallinna skuldbindinga er neikvæð um 6,7% en staða framtíðarskuldbindinga er neikvæð um 0,2%.

Tryggingafræðileg staða

Mismunur heildareigna og heildarskuldbindinga

► Sjóðfélagalán

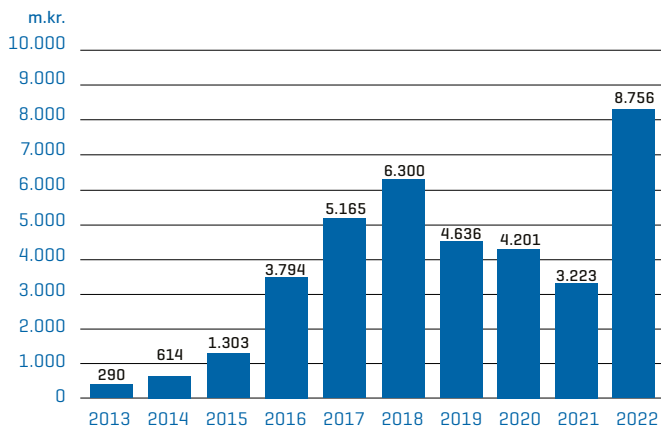
Sjóðfélagar og rétthafar í séreign hafa lánsrétt hjá sjóðnum en þurfa að greiða lágmarksiðgjald á ári til að njóta bestu lánaþjónu. Hámarksfjárhæð grunnlána er 70 m.kr. og viðbótarlána 70 m.kr. Sjóðfélagar geta því tekið allt að 140 m.kr. lán hjá sjóðnum. Lágmarkslán er 2 m.kr. Heimilt er að taka fleiri en eitt grunnlán og viðbótarlán upp að þessum mörkum svo fremi að veðhlutfall leyfi en lánað er upp að 70% af markaðsvirði fasteignar samkvæmt nýlegum kaupsamningi. Miðað er við gildandi fasteignamat við endurfjármögnun. Lánstími er frá 5 – 40 árum. Ekkert uppgreiðslugjald er á lánunum og lántakendur geta greitt inn á höfuðstól lána að vild.

Sjóðfélögum, sem eru að kaupa sína fyrstu eign, gefst kostur á láni upp að 85% veðhlutfalli af söluvirði samkvæmt kaupsamningi. Með því vill stjórn sjóðsins sérstaklega koma til móts við þá sjóðfélaga sem eru að kaupa sína fyrstu fasteign. Sjóðfélagar geta valið milli verðtryggðra lána með breytilegum eða föstum vöxtum, eða óverðtryggðra lána með breytilegum vöxtum.

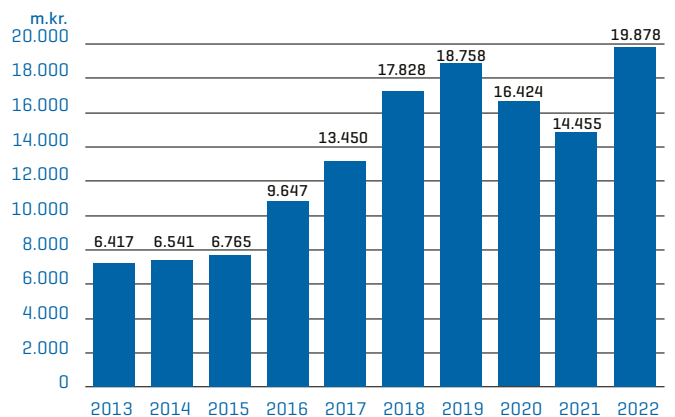
Gríðarleg aukning hefur verið í lánveitingum frá síðasta ári og var sett nýtt met í útlánum til sjóðfélaga á árinu 2022. Heildarfjárhæð nýrra sjóðfélagalána hátt í þrefaldaðist frá árinu á undan og nam 8.756 m.kr. en á árinu 2021 námu ný lán til sjóðfélaga 3.223 m.kr. Heildarfjárhæð sjóðfélagalána í árslok 2022 nam 19.878 m.kr. í samanburði við 14.455 m.kr. í árslok 2021 og hækka um 37,5% milli ára. Sjóðurinn hefur frá upphafi verið þekktur fyrir hagstæð lán til sjóðfélaga og hefur ekki orðið breyting á þeirri stefnu en samkeppni á lánamarkaði hefur hins vegar aukist mjög á síðustu árum. Þá hefur lækkun lántökugjalda orðið til þess að margir hafa notað tækifærið til endurfjármögnunar á eldri lánunum. Sjóðfélagalán eru góður eignaflokkur hjá sjóðnum og vanskil hafa verið fátíð, enda sjóðfélagar almennt góðir og traustir greiðendur.

Hlutfall sjóðfélagalána af hreinni eign samtryggingardeildar var 16,3% og hækkar um 6,3% milli ára.

Ný sjóðfélagalán

Staða sjóðfélagalána í lok árs

► Verðbréfaeign og fjárfestingar

Verðbréfaeign

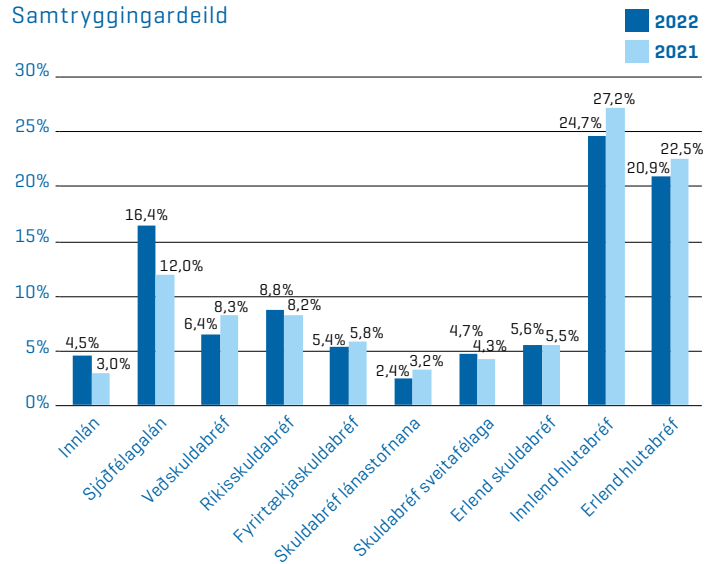
Alls nam verðbréfaeign samtryggingardeildar 120.760 m.kr. í lok árs 2022 en var 120.512 m.kr. í lok ársins 2021. Hrein eign í samtryggingardeild var 122.156 m.kr. í árslok 2022 í samanburði við 120.543 m.kr. árið áður og hafði því aukist um 1,3%.

Lausafé var 4,5% af verðbréfaeign í árslok 2022. Samtals voru innlend skuldabréf 44,3% þar af voru veðskuldabréf 22,9% og önnur innlend skuldabréf voru 21,4%. Erlend skuldabréf vógu 5,6%. Samtals voru skuldabréf 49,9% af verðbréfaeign. Innlend hlutabréf voru 24,7%, og erlend hlutabréf voru 20,9%, samtals vógu hlutabréf 45,6% af verðbréfaeign samtryggingardeildar. Vægi innlendra skuldabréfa hefur hækkað milli ára, að miklu leyti vegna þess að hlutfall sjóðfélagalána jókst en vægi hlutabréfa lækkað, bæði innlendra og erlendra.

Hlutfall erlendra eigna var aðeins undir stefnu um síðastliðin áramót en eignir samtryggingardeildar í erlendum gjaldmiðlum námu 28,7% í árslok samanborið við 29,4% í árslok 2021. Meirihluti eigna samtryggingardeildar var í íslenskum krónum eða um 71,3% eigna. Eignir í erlendum myntum voru í dollar og evrum en aðrar myntir voru hverfandi. Rétt er þó að minna á að gjaldmiðlaskipting undirliggjandi eigna erlendis er önnur en þessi skipting gefur til kynna.

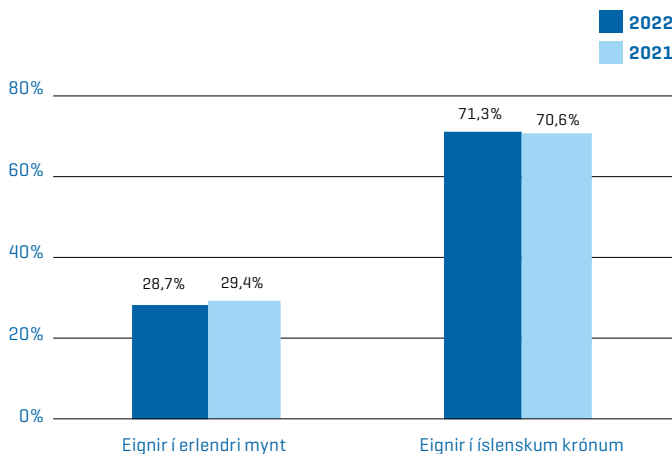
Verðbréfaeign í árslok 2022 og 2021

Samtryggingardeild

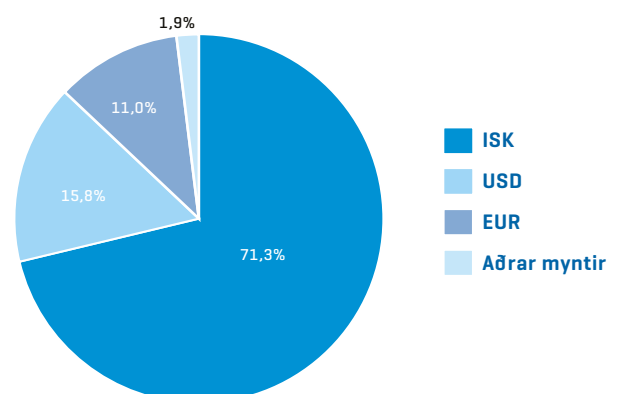
Eignir í erlendri mynt og íslenskum krónum í árslok 2022 og 2021

Samtryggingardeild

Skipting eigna eftir gjaldmiðlum í árslok 2022

Samtryggingardeild

Fjárfestingar

Samtryggingardeild Lífsverks fjárfesti samtals fyrir 28.147 m.kr. á árinu 2022 en seldi verðbréf eða fékk afborganir af skuldabréfum fyrir 26.959 m.kr., nettó fjárfestingar voru því 1.188 m.kr. Mest viðskipti voru í innlendum skuldabréfum og veðskuldabréfum á árinu. Nettó útstreymi í innlendum

skuldabréfum er vegna afborgana af skuldabréfum og sölu. Veðskuldabréf, sem samanstanda af sjóðfélagalánum og öðrum veðlánnum, voru með nettó innstreymi þar sem eftirspurn eftir sjóðfélagalánum jókst á árinu.

Kaup og sala á árinu 2022

Samtryggingardeild

Nettó fjárfesting á árinu 2022

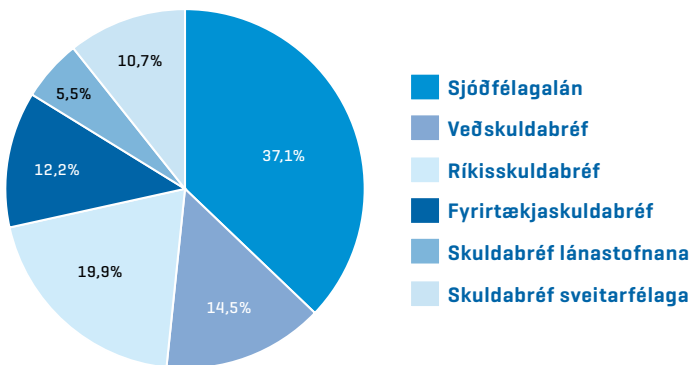
Samtryggingardeild

► Helstu eignaflokkar

Verðbréfasafn samtryggingardeildar Lífsverks samanstendur af fjölda eigna sem eru í mismunandi eignaflokkum. Hér á eftir verður fjallað stuttlega um helstu eignaflokka í safninu sem eru innlend skuldabréf, innlend hlutabréf og erlend hluta- og skuldabréf sem fjallað verður um sameiginlega undir erlendum verðbréfum.

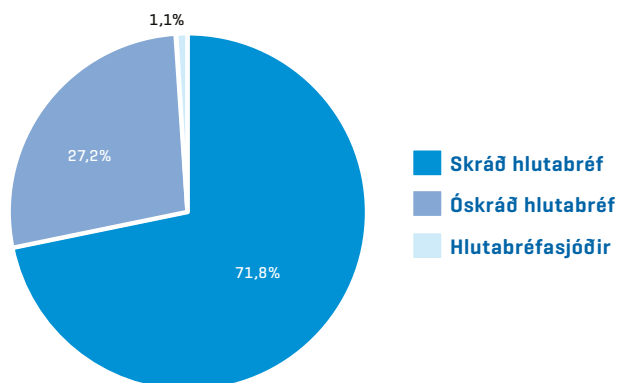
Skipting innlends skuldabréfasafns í árslok 2022 Samtryggingardeild

Innlend hlutabréf

Virði innlends hlutabréfasafns nam 29.807 m.kr. í árslok 2022 eða 24,7% af heildarsafni. Innlent hlutabréfasafn er að mestu í skráðum hlutabréfum á Aðallista Nasdaq OMX Iceland og First North. Stærstu einstöku eignirnar eru Íslandsbanki, Hampiðjan og Arion banki.

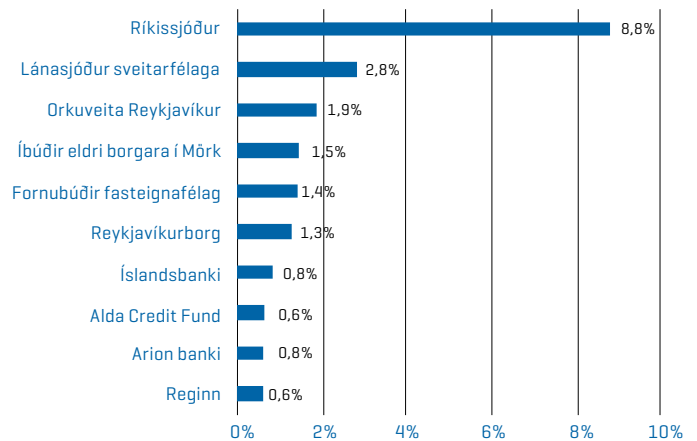
Skipting innlends hlutabréfasafns í árslok 2022 Samtryggingardeild

Innlend skuldabréf

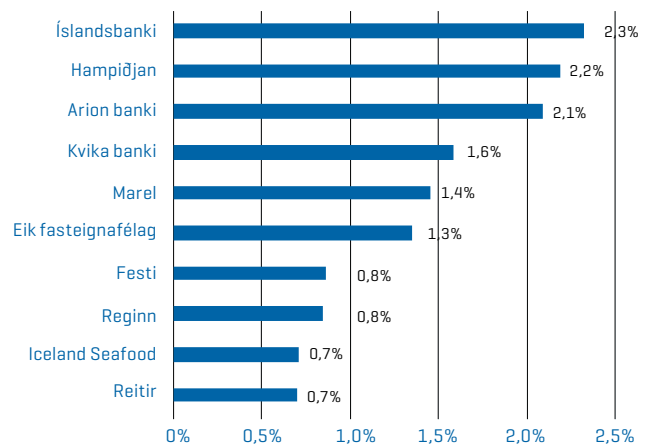
Safn innlendra skuldabréfa nam samtals 53.489 m.kr. í árslok 2022 eða 44,3% að heildarsafni. Sjóðfélagalán eru stærsti hluti safns innlendra skuldabréfa og þar á eftir eru ríkisskuldabréf. Skuldabréf með ábyrgð ríkisins hafa farið minnkandi í nokkur ár þar til í ár, en ríkissjóður er stærsti einstaki útgefandi í safni skuldabréfa samtryggingardeildar Lífsverks.

Innlent skuldbréfasafn, 10 stærstu útgefendur í árslok 2022 [% af verðbréfaeign] Samtryggingardeild

Óskráð hlutabréfaeign er að mestu í framtaks-, nýsköpunar- og innviðasjóðum og í félögum utan um einstakar fjárfestingar á innlendum markaði auk þess á sjóðurinn í nokkrum einstökum óskráðum hlutabréfum.

Innlent hlutabréfasafn, 10 stærstu eignir í árslok 2022 [% af verðbréfaeign] Samtryggingardeild

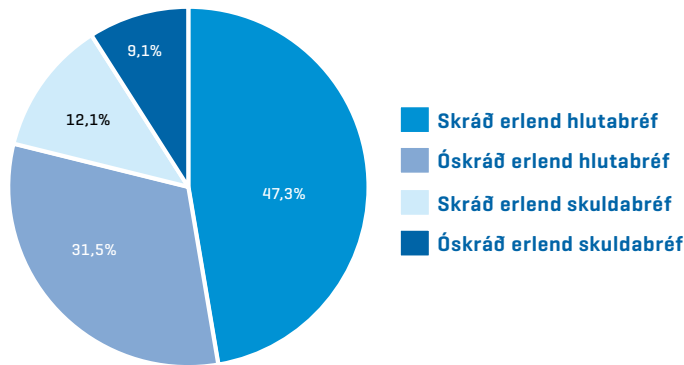

Erlend verðbréf

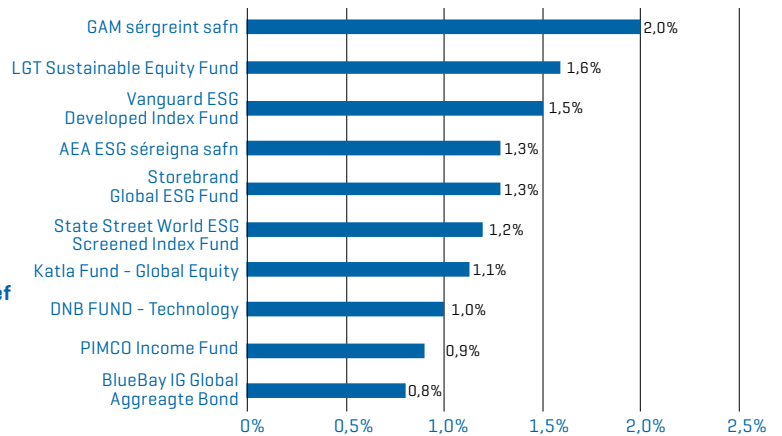
Erlend verðbréf eru erlend hluta- og skuldabréf og nam samtals virði þeirra eigna 31.984 m.kr. í árslok 2022 eða 26,5% af heildarsafni. Þessi eignaflokkur er að meginupplagi skráðir erlendir hlutabréfasjóðir. Stærstu eignir eru sérgreint sjóðastýringarsafn hjá GAM sem í eru 11 sjóðir, LGT

Subsustainable Equity Fund, UFS vísitölusjóður hjá Vanguard auk sérgreinds UFS safns erlendra hlutabréfa. Óskráð hlutabréf eru aðallega í framtaks-, innviða- og fasteignasjóðum. Skuldabréf eru einnig að mestu í skráðum sjóðum en sjóðurinn á einnig í óskráðum skuldabréfasjóðum.

Skipting erlends verðbréfasafns í árslok 2022 Samtryggingardeild

Erlend verðbréfasafn, 10 stærstu skráðar eignir í árslok 2022 [% af verðbréfaeign] Samtryggingardeild

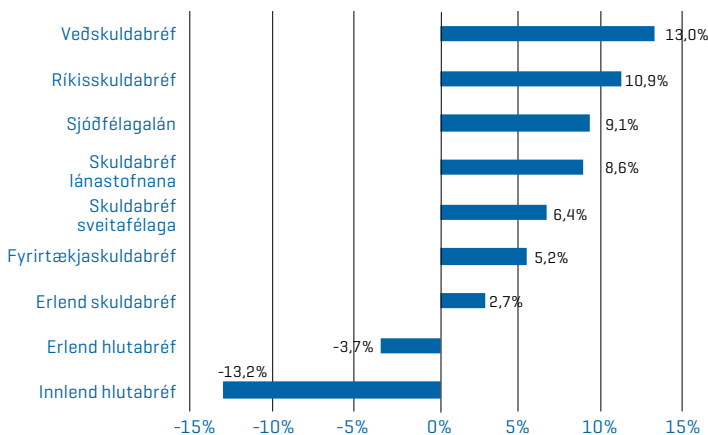

Ávöxtun eignaflokka

Árið 2022 var krefjandi á flestum verðbréfamörkuðum heims. Hrein nafnávöxtun samtryggingardeildar Lífsverks á árinu 2022 var neikvæð um 1,0% sem samsvarar 9,5% neikvæðri hreinni raunávöxtun. Nafnávöxtun safns innlendra hlutabréfa var neikvæð um 13,2% á árinu og nafnávöxtun safns erlendra hlutabréfa neikvæð um 3,7%, mælt í íslenskum krónum.

Innlend skuldabréf skiluðu jákvæðri nafnávöxtun, á bilinu 5,2% til 13,0%. Þess ber að geta að hluti eignasafns Lífsverks í skuldabréfum er gerður upp á kaupkröfu og breytingar á ávöxtunarkröfu hafa því takmörkuð áhrif á skuldabréfasafn sjóðsins.

Nafnávöxtun eignaflokka á árinu 2022 Samtryggingardeild

► Séreignardeild og tilgreind séreignardeild

Öllum er heimilt að greiða viðbótarlífeyrissparnað til séreignardeildar Lífsverks með gerð samnings þar um. Erfitt er að finna sparnaðarform sem stenst samanburð við viðbótarlífeyrissparnað.

Í maí 2014 voru samþykkt lög á Alþingi sem heimila skattfrjálsa ráðstöfun iðgjalda séreignarsparnaðar inn á höfuðstól húsnæðislána eða til húsnæðiskaupa. Heimildin var upphaflega tímabundin til 30. júní 2019 en hefur verið framlengd, nú síðast til ársloka 2024. Lög um stuðning til kaupa á fyrstu íbúð voru samþykkt á Alþingi í október 2016. Samkvæmt þeim má nýta séreignarsparnað skattfrjálst í allt að 10 ár vegna fyrstu kaupa, sem hluta af útborgun og síðan greiðslur inn á höfuðstól verðtryggðra lána eða inn á afborganir og höfuðstól óverðtryggðra lána.

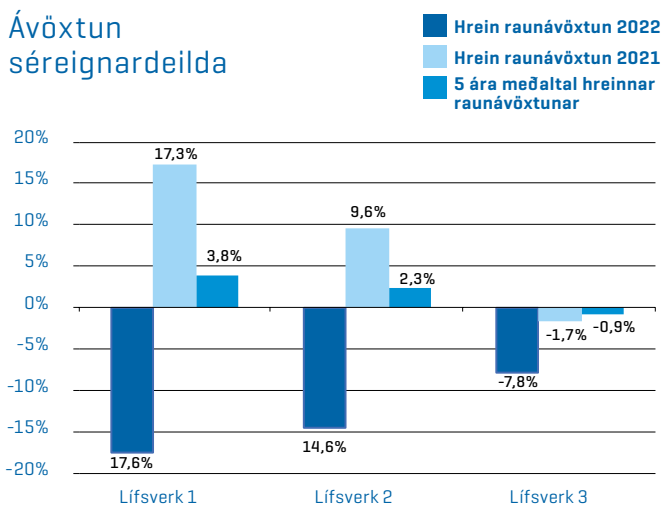
Þegar valin er blönduð leið hjá sjóðnum greiðast 10% af skylduiðgjaldi í samtryggingarleið en það sem umfram er rennur til séreignar viðkomandi sjóðfélaga. Frá 1. janúar 2023 er skylduiðgjald 15,5% samkvæmt lögum. Með því að velja blönduðu leiðina gefst sjóðfélögum aukið svigrúm til úttekta á lífeyri og meiri sveigjanleiki við starfslok. Þannig er heimilt samkvæmt lögum að hefja úttekt á séreignarsparnaði við 60 ára aldur með eingreiðslu eða jöfnum greiðslum yfir tiltekið tímabil. Úttektarmörk tilgreindrar séreignar eru miðuð við 62 ára aldur. Séreign erfist við fráfall sjóðfélaga og ef erfingjar eru maki eða börn greiðist enginn erfðafjárskattur.

Fjárfestingarstefna séreignardeilda tekur mið af áætluðum fjárfestingartíma sjóðfélaga í hverri deild. Meirihluti yngri sjóðfélaga er í Lífsverki 1 og 2 og þar gefst því aukið rými til fjárfestinga í eignum sem gefa meira af sér til lengri tíma. Hlutfallslegur aldur sjóðfélaga í Lífsverki 3 er hærri heldur en í hinum leiðunum og þar af leiðandi eru fjárfestingar hugsaðar til skemmri tíma. Á árinu 2023 eru lagðar til þær breytingar á fjárfestingarstefnu Lífsverks 1 að hlutur erlendra hlutabréfa er aukinn á kostnað innlendra hlutabréfa og hlutur ríkisskuldabréfa er aukinn á kostnað skuldabréfa lánastofnana. Annað er óbreytt. Í Lífsverki 2 er lagt til að auka hlut erlendra skuldabréfa á kostnað skuldabréfa lánastofnana og auka hlut erlendra hlutabréfa á kostnað innlendra. Í Lífsverki 3 er lagt til að auka hlut ríkisskuldabréfa og lækka hlut skuldabréfa lánastofnana en auka hlut veðskuldabréfa og erlendra skuldabréfa. Allar séreignarleiðir eru að megninu til í auðseljanlegum eignum og áfram er því ekki þörf fyrir að vera með háar fjárhæðir í lausu fé.

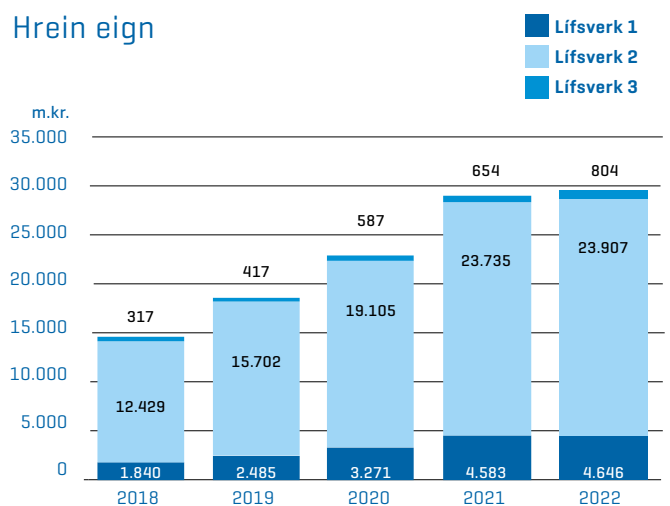
Á árinu 2023 verður áfram lögð áhersla á að rýna fjárfestingar séreignar með tilliti til stefnu Lífsverks í ábyrgum fjárfestingum svo öll þau markmið sem stjórn sjóðsins hefur sett sér þar, endurspeglar í fjárfestingum leiðanna þriggja.

Sjóðfélagar geta fært séreign á milli ávöxtunarleiða sjóðsins endurgjaldslaust eða ákveðið að breyta um ávöxtunarleið sem greitt er til með því að fylla út beiðni þar um. Við hvetjum

Ávöxtun séreignardeilda

Hrein eign

sjóðfélaga til þess að skoða áhættuþol sitt sem getur breyst með hækkandi aldri og þegar nær dregur töku lífeyris. Sjóðfélögum er velkomið að hafa samband við starfsmenn sjóðsins til að fara yfir áhættustig og eignasamsetningu séreignarleiddanna.

Neikvæð nafnávöxtun var á séreignarleiddum Lífsverks 1 og 2 á árinu 2022 en Lífsverk 3 skilaði lítilsháttar jákvæðri nafnávöxtun. Séreignarleiddirnar eru gerðar upp á markaðsvirði og er gengi reiknað daglega. Fjárfestingarstefna séreignarleiddanna kveður á um markmið eignasamsetningar verðbréfa eftir helstu eignaflokkum með ákveðnum vikiðörkum.

Lífsverk 1

Nafnávöxtun Lífsverks 1 var -9,9% á árinu 2022 og hrein raunávöxtun -17,6%. Iðgjöld námu 574 m.kr., lífeyrisgreiðslur voru 39 m.kr. og hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok var 4.646 m.kr. Alls greiddu 795 sjóðfélagar að jafnaði iðgjald í leiðina á árinu og 16 fengu greiddan lífeyri.

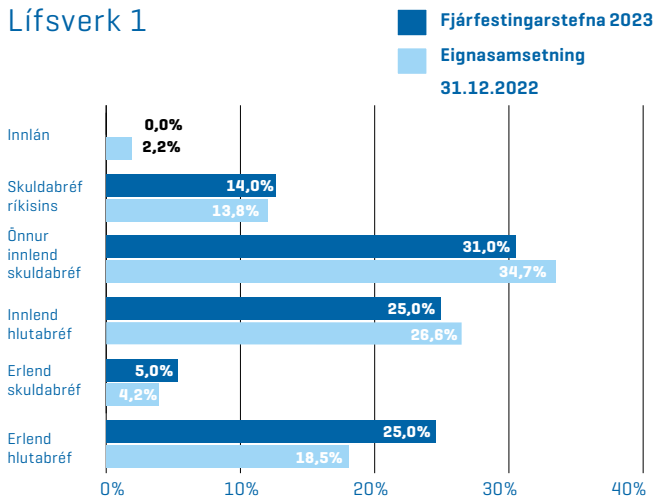
Lífsverk 2

Nafnávöxtun Lífsverks 2 var -6,6% á árinu 2022 og hrein raunávöxtun -14,6%. Iðgjöld námu 1.998 m.kr., lífeyrisgreiðslur voru 228 m.kr. og hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok var 23.907 m.kr. Alls greiddu 2.554 sjóðfélagar að jafnaði iðgjald í leiðina á árinu og 158 fengu greiddan lífeyri.

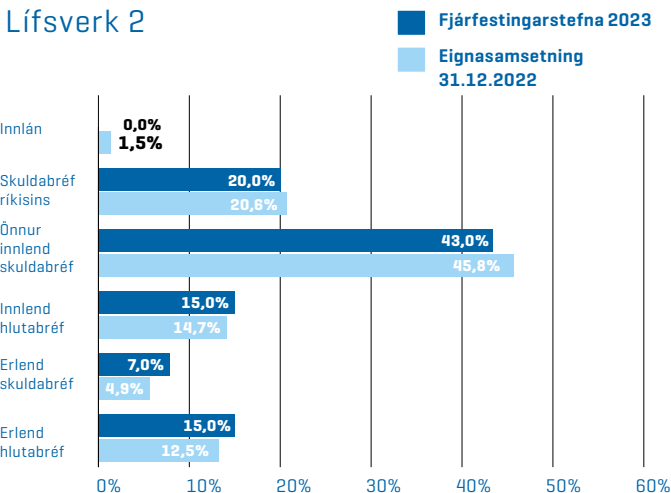
Lífsverk 3

Nafnávöxtun Lífsverks 3 var 0,8% á árinu 2022 og hrein raunávöxtun -7,8%. Iðgjöld námu 188 m.kr., lífeyrisgreiðslur voru 43,6 m.kr. og hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok var 804 m.kr. Alls greiddu 157 sjóðfélagar að jafnaði iðgjald í leiðina á árinu og 17 fengu greiddan lífeyri.

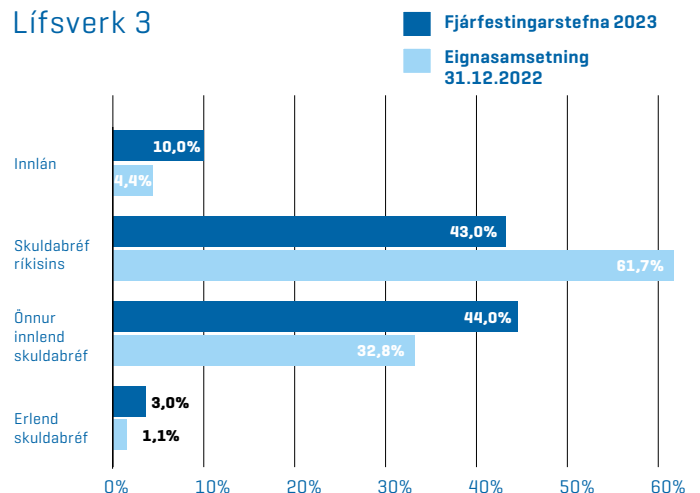
Lífsverk 1

Lífsverk 2

Lífsverk 3

► Gagnsæi og nýliðun

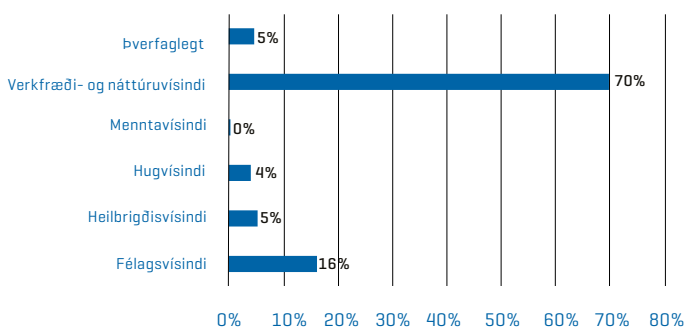
Nýir sjóðfélagar

Undanfarin ár hefur það verið forgangsmál hjá sjóðnum að ná til nýrra sjóðfélaga, kynna þeim sérstöðu sjóðsins og hlusta á kröfur yngri kynslóða. Stefna um ábyrgar fjárfestingar, aukio gagnsæi og heildarleiki eru þær kröfur sem ekki aðeins ungir sjóðfélagar gera til síns sjóðs heldur einnig þeir eldri. Til að mæta þeim kröfum hefur Lífsverk bætt upplýsingaflæði á síðustu árum, m.a. með því að;

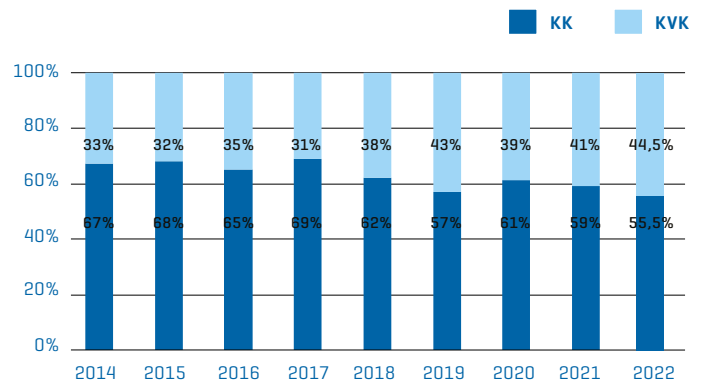
- birta á vef upplýsingar um 10 stærstu eignir sameignar og séreignar
- birta í ársreikningi mun meiri sundurliðun á eignasafni sjóðsins en krafa er um samkvæmt lögum
- gera ábyrgum fjárfestingum hærra undir höfði á vef Lífsverks
- gefa upp hvernig við nýtum atkvæðisrétt Lífsverks á aðalfundum hlutafélaga
- senda út fleiri tölvupósta til sjóðfélaga til að koma á framfæri upplýsingum um sjóðinn

Lífsverk er eini lífeyrissjóðurinn á Íslandi sem eingöngu er opinn háskólamenntuðu fólki þó að allir geti greitt til séreignaleiða sjóðsins. Af sögulegum ástæðum koma flestir sjóðfélagar úr röðum verkfræðinga eða raungreinafólks en sjóðfélagar úr öðrum námsgreinum sækja stöðugt í sig veðrið. Þá hefur hlutur kvenna aukist síðustu ár og var hlutfall kvenna í hópi nýrra sjóðfélaga á árinu 2022 44,5%.

Hlutfall nýrra sjóðfélaga eftir námsgreinum 2022

Nýir sjóðfélagar, þróun umsókna

▶ Samfélagsleg ábyrgð og ábyrgar fjárfestingar

Stefna Lífsverks í ábyrgum fjárfestingum var endurskoðuð á árinu 2022 og var ný stefna samþykkt af stjórn í febrúar 2023. Endurskoðuð stefna er í raun ný stefna um ábyrgar fjárfestingar enda mikið breytt frá fyrri stefnu. Sjóðurinn setti sér fyrst stefnu um ábyrgar fjárfestingar árið 2017 og uppfærði hana síðast í mars 2021. Starfsárið 2022 er gert upp til samræmis við fyrri stefnu en frá og með árinu 2023 verður horft til nýrrar stefnu sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar.

Hin nýja stefna Lífsverks lífeyrissjóðs um ábyrgar fjárfestingar skilgreinir sjálfbærni viðmið í fjárfestingum og áhættustýringu sjóðsins, m.a. í samræmi við 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Það er mat stjórnar að fjárhagsleg og ábyrg markmið fari saman og stuðli í sameiningu að bættum hag sjóðfélaga og gildir stefnan um fyrirtæki og aðra útgefendur fjármálagerninga í samtryggingardeild og séreignardeildum sjóðsins. Við mat á sjálfbærni horfir sjóðurinn til viðmiða um umhverfismál, félagslega þætti og stjórnarhætti (UFS viðmið) og koma þau á margþættan hátt inn í ákvarðanatöku og áhættumat sjóðsins. Til að skerpa á mikilvægi eftirfylgni með sjálfbærni viðmiðum í fjárfestingum sjóðsins, þá hefur hluthafastefna sjóðsins verið sameinuð við stefnu um ábyrgar fjárfestingar.

Nýja stefnan um ábyrgar fjárfestingar er gefin út á íslensku og ensku og birt á vefsíðu sjóðsins.

Lífsverk er aðili að samkomulagi við PRI (e. Principles for Responsible Investments) og hefur þar með samþykkt að fylgja sex meginreglum samtakanna. Lífsverk hefur ásamt 12 öðrum íslenskum lífeyrissjóðum skuldbundið sig á vettvangi Climate Investment Coalition (CIC) til að fjárfesta 580 ma.kr. í græn verkefni fyrir árið 2030 sem mun styðja við markmið Parísarsamkomulagsins og Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna. Sjóðurinn er á meðal stofnaðila IcelandSIF, íslenskra samtaka með þann tilgang að efla þekkingu fjárfesta á aðferðafræði sjálfbærra og ábygrra fjárfestinga og auka umræðu um ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar. Þá er Lífsverk aðili að Festu, miðstöð um sjálfbærni frá árinu 2020.

Starfsárið 2022

Eins og áður sagði þá var á árinu 2022 í gildi stefna sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar sem sett var í mars 2021. Framkvæmd og umfjöllun um ábyrgar fjárfestingar fyrir árið 2022 er því gerð til samræmis við þá stefnu og eftirfarandi umfjöllun tekur mið af því.

Árlega hefur verið send kostgæfnisathugun í samræmi við stefnu Lífsverks í ábyrgum fjárfestingum og var það gert í mars 2023 fyrir starfsárið 2022. Athugunin var send út á innlenda mótaðila sjóðsins. Svarhlutfall var 77,4%, þ.e. 48 aðilar af 62 svöruðu athuguninni með fullnægjandi hætti.

Helstu niðurstöður voru þessar fyrir árið 2022:

Stjórnarhættir

- 94% fyrirtækja hafa sett sér stefnu varðandi góða stjórnarhætti samanborið við 86% á fyrra ári.
- 79% fyrirtækjanna hafa sett sér stefnu um samfélagslega ábyrgð, samanborið við 71% á fyrra ári.
- 42% fyrirtækja voru með stefnu um ábyrgar fjárfestingar samanborið við 41% á fyrra ári. Í einhverjum tilfella svarenda á þessi spurning ekki við.
- 81% hafa sett sér formlegar síðferðisreglur, fyrir ári var hlutfallið 79%.
- Í 15% fyrirtækja situr forstjóri eða framkvæmdastjóri í stjórn fyrirtækisins samanborið við 13% árið áður.
- 79% fyrirtækjanna eru með karlkyns forstjóra samanborið við 77% árið áður.
- 21% hafa kvenkyns forstjóra samanborið við 23% árið áður.
- Fjögur fyrirtæki eru aðeins með karla í stjórn samanborið við sjö árið áður og eitt fyrirtæki var með aðeins konur í stjórn samanborið við ekkert árinu áður.
- 75% fyrirtækja eru með yfir 50% karlkyns framkvæmdastjórn, 13 fyrirtæki eru aðeins með karlkyns framkvæmdastjórn samanborið við 20 fyrirtæki árinu áður.
- 17% fyrirtækja eru með yfir 50% kvenkyns framkvæmdastjórn, sex fyrirtæki eru aðeins með kvenkyns framkvæmdastjórn samanborið við tvö árið áður.
- 8% fyrirtækja eru með jafna kynjasamsetningu í framkvæmdastjórn.
- 44% fyrirtækja hafa sett sér stefnu um hámarks ráðningartíma endurskoðanda samanborið við 39% á fyrra ári.

Umhverfisþættir

- 67% fyrirtækja hafa sett sér formlega stefnu um umhverfismál samanborið við 75% svarenda á fyrra ári.

- 96% fyrirtækja flokka sorp samanborið við 95% árið áður.
- 56% fyrirtækja mæla umhverfisspor sitt samanborið við 54% árinu áður.
 - 33% fyrirtækja mæla umfang 1,2 og 3.
 - 13% fyrirtækja mæla umfang 1,2 og valda þætti úr umfangi 3.
 - 2% fyrirtækja mæla umfang 2 og 3.
 - 8% fyrirtækja tilgreina ekki umfangið.
- 73% fyrirtækja eru með umbótaverkefni, sem snúa að umhverfinu í gangi samanborið við 77% árið áður.

Félagslegir þættir

- 71% fyrirtækja eru með stefnu í öryggismálum.
- 69% fyrirtækja eru með stefnu í heilsueflingu, samgöngustyrk eða aðstöðu til heilsueflingar.
- 85% fyrirtækja er með stefnu í jafnréttismálum.
- 81% fyrirtækja eru með stefnu gegn einelti, kynbundinni og kynferðislegri áreitni og ofbeldi.
- 75% fyrirtækja hafa sett sér jafnlaunastefnu samanborið við 57% árið áður.
 - Öll fyrirtæki sem eru með jafnlaunastefnu og sem eiga þess kost hafa fengið jafnlaunavottun.
- Mestur hluti starfsmanna er fastráðinn hjá langflestum fyrirtækjum og er það óbreytt milli ára.
- 14 fyrirtæki eru með enga starfsmannaveltu samanborið við 16 árið áður.
- Kynjahlutfall starfsmanna er iðulega mjög jafnt, aðeins tvö fyrirtæki eru aðeins með karlkyns starfsmenn en eitt aðeins með kvenkyns starfsmenn. Árið 2021 voru einnig tvö fyrirtæki með aðeins karlkyns starfsmenn og eitt með aðeins kvenkyns starfsmenn.
- 46% fyrirtækja eru með 3x eða lægra margfeldi launa forstjóra samanborið við miðgildi launa innan fyrirtækisins, sama hlutfall var 50% fyrir ári.
- 15% fyrirtækja eru með 300% eða meiri hlutfallslegan mun launa forstjóra og meðallauna í fyrirtækinu, sama hlutfall var 45% fyrir ári.

Fjárfestingar á árinu

Sjónarmið ábyrgra fjárfestinga koma fram í mati á nýjum fjárfestingakostum og eftirliti með fjárfestingum í safni sjóðsins.

Græn skuldabréf eru hluti af safni Lífsverks, en það eru skuldabréf sem gefin eru út í þeim tilgangi að fjármagna framkvæmdir eða breytingar sem hafa jákvæð áhrif á umhverfið. Slík skuldabréf eru vottuð fyrir útgáfu og lúta eftirliti yfir líftíma sinn. Í lok árs 2022 voru græn skuldabréf 3,4% af hreinni eign sjóðsins sem er nokkurn vegin sama hlutfall og árið áður. Samkvæmt fjárfestingarstefnu er stefna að græn skuldabréf séu 5% af hreinni eign. Græn skuldabréf eru meginuppistaða í grænum fjárfestingum Lífsverks en auk þeirra teljast ákveðnar fjárfestingar í hlutabréfum til grænna fjárfestinga.

Allt hlutlaust safn erlendra hlutabréfasjóða er í UFS vísitölusjóðum, auk þess að Lífsverk er fjárfestur í UFS útgáfu sérgreinds safns erlendra hlutabréfa og hluti virkra erlendra hlutabréfa- og skuldabréfasjóða eru sérstakir UFS sjóðir, t.d. LGT Sustainable Equity Fund og PIMCO Climate Bond Fund.

Samkvæmt stefnu Lífsverks í ábyrgum fjárfestingum frá 2021 er gerð grein fyrir tvenns konar flokkun eigna í samræmi við UFS þætti. Annars vegar er um að ræða innra áhættumat sem á við um allar eignir og er framkvæmt af starfsmönnum Lífsverks. Hins vegar ytra áhættumat sem á einungis við erlendar eignir og er framkvæmt af utanaðkomandi aðila. Niðurstöður þessarar innri flokkunar má sjá í töflu hér að neðan, þar sem fram kemur að aukinn hluti eigna telst vera með einkunina A og B.

Einkunnargjöf Lífsverks	31.12.2022	31.12.2021
A	74,8%	68,3%
B	18,8%	16,9%
C	6,4%	14,9%

Lífsverk gerðist aðili að PRI (e. Principles for Responsible Investment) þann 3. nóvember 2017. Fyrstu skýrslu um eignasafn Lífsverks var skilað árið 2019 og skilaði Lífsverk skýrslu öðru sinni í apríl 2020. Árið 2021 og 2022 var ekki unnt að skila skýrslu vegna kerfisbreytinga hjá PRI og því er ekki hægt að birta úttekt á erlendu eignasafni eins og venja hefur verið.

Markmið samkvæmt stefnu Lífsverks var að styrkja eignasafnið og eftirlit með tilliti til þeirra leiðbeinandi tilmæla sem sett eru fram af PRI.

Lífsverk fékk aðra utanaðkomandi aðila til að gera ytra áhættumat og meta erlendana hluta eignasafnsins út frá UFS sjónarmiðum í stað úttektar PRI. Annars vegar var gerð UFS samantekt á safni erlendra verðbréfa gegnum UFS matskerfi MSCI og hins vegar gerði LGT Capital Partners (LGT CP) UFS úttekt. LGT CP er sjóðastýringarhús með langa hefð í ábyrgum fjárfestingum þar sem Lífsverk er fjárfest í einum UFS hlutabréfasjóði LGT.

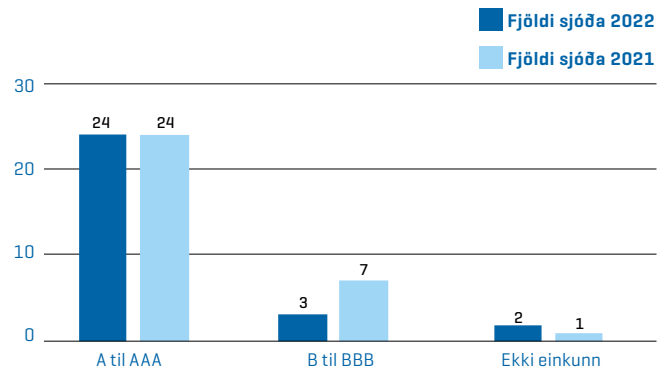
► Samfélagsleg ábyrgð og ábyrgar fjárfestingar (frh)

Samtals eru 29 erlendir skráðir verðbréfasjóðir í eigu samtryggingardeildar Lífsverks, þar af eru 11 sem tilheyra sérgreindu safni í stýringu hjá GAM. Af þessum 29 sjóðum þá eru 24 sjóðir með A til AAA UFS einkunn frá MSCI. AAA er hæsta UFS einkunnin sem MSCI gefur. Af 24 sjóðum þá eru 11 sjóðir með þá einkunn en 6 sjóðir voru með þá einkunn fyrir ári síðan.

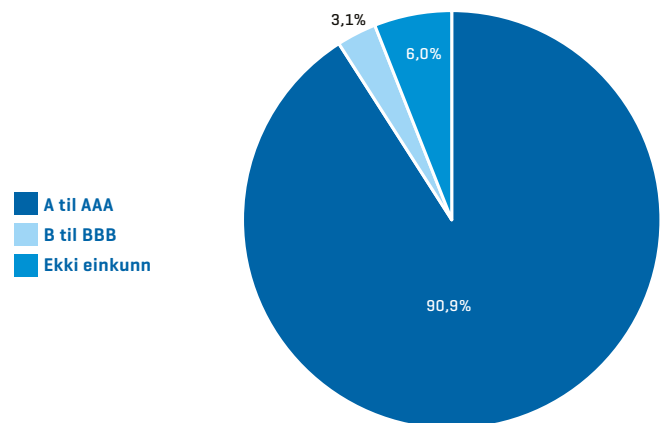
Ef horft er til eignaskiptingar verðbréfasjóða þá eru 90,9% eigna í erlendum verðbréfasjóðum með UFS einkunn á bilinu A til AAA, þar sem 41,3% eigna eru með hæstu einkunn eða AAA.

Úttekt LGT gefur áhugaverða innsýn í eignasafn sjóðsins út frá margskonar UFS mælikvörðum. Helstu niðurstöður sýna að erlent verðbréfasafn sjóðsins er með bæt看 UFS skor milli ára skv. mælingaraðferð LGTá öllum þáttum. Þrátt fyrir bætingu í UFS skori milli ára þá er enn verk að vinna enda er hæsta (besta) UFS skor 100. Þegar erlent verðbréfasafn Lífsverks er borið saman við heimsvísitölu hlutabréfa þá kemur í ljós að eignasafn Lífsverks er með aðeins hærra heildarskor en vísitalan. Eignasafn Lífsverks er sömuleiðis með hærra skor í undirþáttunum er snúa að umhverfis- og félagslegum þáttum, en aðeins undir í stjórnarháttum.

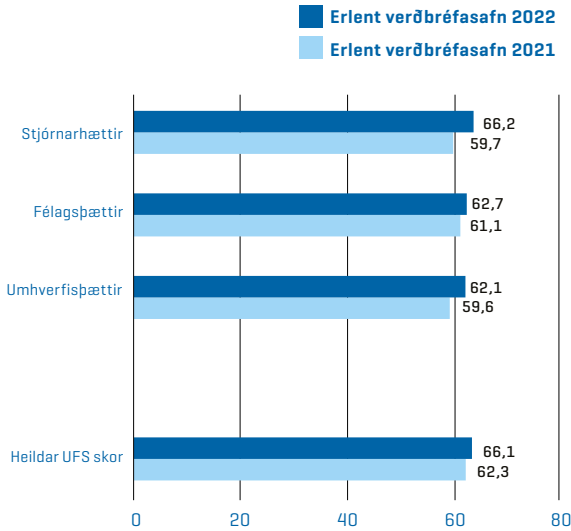
UFS einkunn erlendra verðbréfasjóða Lífsverks árin 2022 og 2021 - Samtryggingardeild

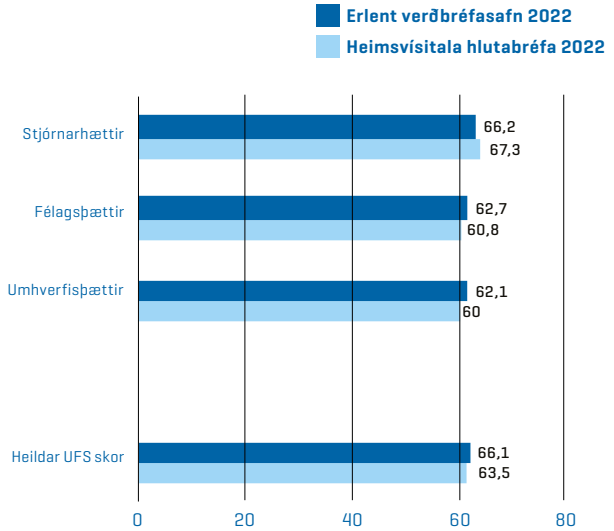
UFS einkunn erlendra verðbréfasjóða skv. eignaskiptingu árið 2022 Samtryggingardeild

UFS skor erlends verðbréfasafns
Lífsverks árin 2022 og 2021
Samtryggingardeild

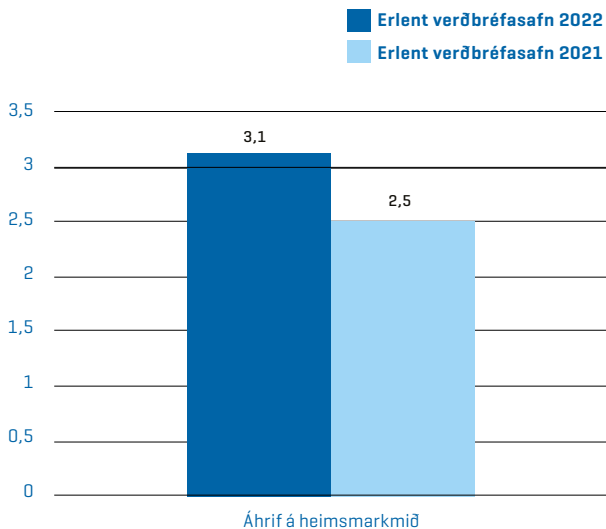
UFS skor erlends verðbréfasafns
Lífsverks samanborðið við heimsvísitölu
hlutabréfa árið 2022
Samtryggingardeild

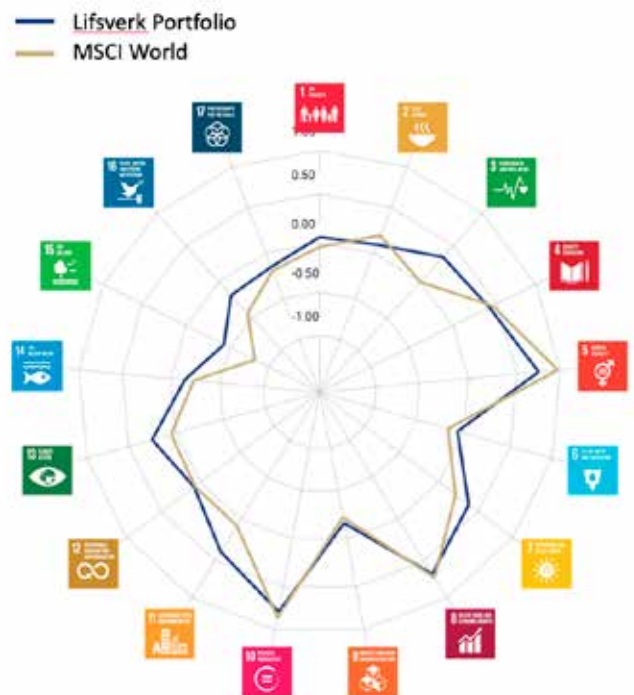
Einn þáttur úttektar LGT var að meta áhrif eignasafns á heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna. Þar kemur fram að áhrif á heimsmarkmið SP (e. SDG impact) eigna Lífsverks hafa batnað milli ára. Auk þess var erlent eignasafn Lífsverks borið

saman við heimsvísitölu hlutabréfa (MSCI World) út frá hinum 17 heimsmarkmiðum. Þar sést að Lífswerk er á pari við áhrif heimsvísitölu í hinum ýmsu þáttum en er með meiri áhrif í nokkrum þáttum.

Áhrif erlends eignasafns á heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna árin 2022 og 2021
Samtryggingardeild

Áhrif erlends eignasafns á einstök
heimsmarkmið SP samanborið við heimsvísitölu
hlutabréfa m.v. árslok 2022
Samtryggingardeild

► Stjórn

Stjórn lífeyrissjóðsins er skipuð fimm aðalmönnum og jafnmörgum til vara, sem skipaðir eru til þriggja ára í senn. Tvö ár í röð eru tveir aðalmenn kosnir í rafrænu stjórnarkjöri og tveir varamenn á aðalfundi. Þriðja árið er einn aðalmaður kosinn í rafrænu kjöri og einn til vara á aðalfundi.

Á árinu 2023 ber að kjósa um tvo aðalmenn í stjórn til næstu þriggja ára, karl og konu, og tvo varastjórnarmenn. Margrét Arnardóttir, núverandi stjórnarmaður, sóttist eftir endurkjöri og er hún sjálfkjörin í stjórn. Kjósa þarf um stjórnarsæti karls og eru í framboði Agni Ásgeirsson, Bergur Ebbi Benediktsson og Þorbergur Steinn Leifsson.

Á árinu 2022 kom Georg Lúðvíksson inn í stjórn en Björn Ágúst Björnsson, sem verið hafði stjórnarformaður, vék úr stjórninni, þar sem samþykktir heimila ekki að stjórnarmenn sitji lengur en þrjú kjörtímabil. Eva Hlín Dereksdóttir tók við stjórnarformennsku og Agnar Kofoed-Hansen varð varaformaður. Agni Ásgeirsson kom nýr inn í varastjórn. Aðrar breytingar voru ekki á skipun stjórnar.

Í stjórn eru (kjörtímabili lýkur):

Eva Hlín Dereksdóttir, formaður (2024)
Agnar Kofoed-Hansen, varaformaður (2024)
Georg Lúðvíksson (2025)
Margrét Arnardóttir (2023)
Þorbergur Steinn Leifsson (2023)

Varastjórnarmenn:

Agni Ásgeirsson (2025)
Bergur Ebbi Benediktsson (2023)
Gnýr Guðmundsson (2024)
Halla Guðrún Jónsdóttir (2023)
Ragnheiður I. Þórarinsdóttir (2024)

Stjórnin kom saman 12 sinnum frá síðasta aðalfundi. Endurskoðunarnefnd er undirnefnd stjórnar. Samkvæmt lögum um ársreikninga skulu einingar tengdar almannahagsmunum, þar á meðal lífeyrissjóðir, starfrækja endurskoðunarnefnd.

Í endurskoðunarnefnd starfsárið 2022 – 2023 eru:
Margrét Arnardóttir, formaður
Jóhann Þór Jóhannsson
Thomas Möller

Eva Hlín Dereksdóttir,
stjórnarformaður

Agnar Kofoed-Hansen
varaformaður

Georg Lúðvíksson

Margrét Arnardóttir

Þorbergur Steinn Leifsson

▶ Starfsmenn

Anna María Ágústsdóttir,
sjóðstjóri í eignastýringu

Árni Grétarsson,
fjármálastjóri

Bjarni Kristinn Torfason,
áhættustjóri

Elísabet Katrín Jósefsdóttir,
móttaka og iðgjaldaskráning

Eymundur Freyr Þórarinsson,
sjóðstjóri í eignastýringu

Guðrún Inga Ingólfssdóttir,
forstöðumaður eignastýringar

Herdís Óskarsdóttir,
bókhald og lífeyrismál

Jón L. Árnason,
framkvæmdastjóri

Sigrún Eyjólfssdóttir,
markaðs- og kynningarstjóri

Þórhallur S. Barðason,
verðbréfabókhald

Starfsmenn:

Í árslok 2022 störfuðu 10 starfsmenn hjá sjóðnum:
Anna María Ágústsdóttir, sjóðstjóri í eignastýringu
Árni Grétarsson, fjármálastjóri
Bjarni Kristinn Torfason, áhættustjóri
Elísabet Katrín Jósefsdóttir, móttaka og iðgjaldaskráning
Eymundur Freyr Þórarinsson, sjóðstjóri í eignastýringu
Guðrún Inga Ingólfssdóttir, forstöðumaður eignastýringar
Herdís Óskarsdóttir, bókhald og lífeyrismál
Jón L. Árnason, framkvæmdastjóri
Sigrún Eyjólfssdóttir, markaðs- og kynningarstjóri
Þórhallur S. Barðason, verðbréfabókhald

Sjóðfélagar eru velkomnir á skrifstofu sjóðsins að Engjateigi 9 til að leita ráðgjafar um lífeyrismál eða annað sem snýr að rekstri sjóðsins. Skrifstofan er opin mánudaga-fimmtudaga frá kl. 9 – 16, föstudaga kl. 9-15. Einnig má senda erindi í tölvupósti á lifsverk@lifsverk.is eða hafa samband í síma 5751000.

LÍFSVERK
LÍFEYRISSJÓÐUR

Ársreikningur 2022

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra

Um sjóðinn

Lífswerk lífeyrissjóður er opinn lífeyrissjóður háskólamentaðra sem starfrækir samtryggingardeild og þrjár ávöxtunarleiðir í séreignardeild og tilgreindri séreignardeild. Af skylduframlagi í lífeyrissjóðinn fara 10% af launum til samtryggingardeildar en það sem umfram er til séreignardeilda nema sérstaklega sé óskað eftir að stærri hluti eða allt skylduframlagið skuli fara í samtryggingardeildina. Í árslok 2022 nam hrein eign sjóðsins til greiðslu lífeyris 151,5 milljörðum króna og hafði sjóðurinn þá vaxið um 1,3% á árinu.

Afkoma

Helstu eignamarkaðir innanlands sem utan lækkuðu verulega á árinu 2022 og varð nú viðsnúningur í afkomu sjóðsins eftir metávöxtun síðustu þriggja ára. Nafnávöxtun samtryggingardeildar Lífsverks var -1,0% og hrein raunávöxtun -9,5%. Síðastliðin fimm ár er hrein raunávöxtun samtryggingardeildar 4,1% og 4,5% síðastliðin tíu ár. Hrein eign samtryggingardeildar til greiðslu lífeyris í árslok nam 122.156 m.kr. og hækkaði um 1,3% á milli ára.

Nafnávöxtun Lífsverks 1 var -9,9% og hrein raunávöxtun -17,6%. Hrein eign í árslok var 4.646 m.kr. og jókst um 1,4% á milli ára. Nafnávöxtun Lífsverks 2 var -6,6% og hrein raunávöxtun -14,6%. Hrein eign í árslok nam 23.907 m.kr. og hækkaði um 0,7% á milli ára. Nafnávöxtun Lífsverks 3 var 0,8% og hrein raunávöxtun -7,8%. Hrein eign í árslok var 804 m.kr. og hafði hækkað um 23,0% frá árslokum 2021.

Úrvalsvísitala Nasdaq Iceland (OMX110GI) lækkaði um 24,4% og erlendar hlutabréfavisitölur lækkuðu einnig, heimsvísitalan MSCI mæld í Bandaríkjadal lækkaði um 18,4%, bandaríska S&P500 vísitalan lækkaði um 19,4% og hlutabréfavisitala Evrópu mæld í evrum (MSCI Europe) lækkaði um 11,9%. Hlutabréfavisitala nýmarkaðsríkja mæld í Bandaríkjadal (MSCI EM) lækkaði um 22,4% og lækkun varð einnig á norrænu mörkuðunum. Skuldabréfavisitölur lækkuðu sömuleiðis á árinu. Vísitölur fyrir skuldabréf mæld í Bandaríkjadal (Global Agg) lækkaði um 16,2% og lækkun varð á vísitölum skuldabréfa íslenska ríkisins og sveitarfélaga um 2,7 til 5,4%. Gengisvísitala krónunnar hækkaði um 2,2% á árinu, krónan veiktist um 8,9% gagnvart Bandaríkjadal og um 2,6% gagnvart evru. Vísitala neysluverðs til verðtryggingar hækkaði um 9,3% á árinu.

Iðgjöld og lífeyrir

Samanlögð iðgjöld ársins 2022 námu 7.410 m.kr. og námu samanlagðar lífeyrisgreiðslur 2.131 m.kr. Hlutfall lífeyris af samanlögðum iðgjöldum var 28,8%.

Iðgjöld í samtryggingardeild voru 4.649 m.kr. og hækkuðu um 5,7% frá fyrra ári. Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga var 3.275 og jókst um 4,9% frá fyrra ári. Meðalfjöldi lífeyrisþega var 629, lífeyrisgreiðslur voru 1.820 m.kr. og lífeyrir sem hlutfall af iðgjöldum var 39,1%.

Iðgjöld í séreignardeild námu 2.761 m.kr. Er það hækkun um 7,4% frá fyrra ári. Meðalfjöldi virkra sjóðfélaga var 3.505 og jókst um 4,5% frá fyrra ári. Fjöldi lífeyrisþega var 191 og lífeyrisgreiðslur voru 311 m.kr. eða sem nemur 11,3% af iðgjöldum.

Tryggingafræðileg staða

Útreikningur á tryggingafræðilegri stöðu í lok árs 2022 byggir á sömu forsendum um dánar- og lífslíkur og á fyrra ári, þ.e. byggt er á spá um lífslíkur en ekki á sögulegum gögnum eins og áður var gert. Ávöxtun ársins að teknu tilliti til endurmatss náði ekki 3,5% umfram hækkun verðlags og lífeyrisréttinda og versnar áfallin staða sjóðsins því töluvert frá lokum árs 2021. Heildarstaða sjóðsins er neikvæð um 4,6% en var neikvæð um 0,2% í lok fyrra árs. Staða áfallinna skuldbindinga er neikvæð um 6,7% og staða framtíðarskuldbindinga er neikvæð um 0,2%.

Mismunur á verðmæti iðgjalda og framtíðarskuldbindinga er innan marka samkvæmt ákvæðum samþykpta sjóðsins, sem kveður á um að þau skuli ekki vera meira en 3% eða minna en -1% en að öðrum kosti þurfi að breyta réttindatöflum til að endurspeglar sanngjarna réttindaávinnslu. Engu að síður hyggst stjórn leggja til nýjar árgangsmiðaðar réttindatöflur fyrir sjóðinn til framtíðar, í samræmi við þær breytingar sem gerðar hafa verið á reiknigrunni tryggingafræðilegrar stöðu.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra, framhald.:

Rekstur

Í lok árs 2022 störfuðu níu starfsmenn hjá sjóðnum og fjölgaði að meðaltali um hálf stöðugildi á árinu. Heildarfjárhæð launa og launatengdra gjalda á árinu hækkar um 18,5% í 219,1 m.kr en var 184,9 m.kr. árið 2021. Laun framkvæmdastjóra, forstöðumanns eignastýringar, stjórnarmanna og endurskoðunarnefndar voru 69,4 m.kr. samanborið við 63,1 m.kr. árið 2021. Þóknun til endurskoðenda og tryggingastærðfræðings nam 12,7 m.kr. samanborið við 11,3 m.kr. á fyrra ári. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður hækkar um 19,5% milli ára en hann var 353,2 m.kr. á árinu samanborið við 295,5 m.kr. árið 2021.

Hlutfall rekstrarkostnaðar af meðalstöðu eigna var 0,25% samanborið við 0,23% árið 2021. Undanfarin ár hefur kostnaðarhlutfall farið stöðugt lækkandi en breyting nú skýrist af auknum umsvifum og kostnaðarhækkunum án þess að eignir hafi hækkað samsvarandi.

Sjóðfélagalán

Heildarfjárhæð nýrra sjóðfélagalána á árinu var 8.756 m.kr. og hækkaði verulega frá árinu áður en þá voru heildarlánveitingar 3.223 m.kr. Sjóðfélögum hefur allt frá árinu 1986 staðið til boða að taka hagstæð íbúðalán hjá sjóðnum og þóttu lánakjör á sínum tíma byltingarkennd. Það er stefna sjóðsins að bjóða áfram hagstæð lánakjör, enda hafa lán til sjóðfélaga löngu sannað ágæti sitt með að vera fjárfestingarkostur með lítil afföll fyrir sjóðinn.

Starfsumhverfi

Fjárfestingarstefna sjóðsins fyrir árið 2023 var mótuð í nóvember 2022 og tekur mið af væntingum um þróun markaða en áhersla verður lögð á traustar fjárfestingar og áhættudreifingu. Breytingar á fjárfestingarstefnu sjóðsins milli ára eru takmarkaðar en markmið um hlutfall erlendra eigna er aukið lítillega.

Fjárfestingarumhverfi ársins 2022 var krefjandi og óvissa er enn framundan. Það er mikilvægt fyrir langtímafjárfesti eins og lífeyrissjóð að viðhalda fjárfestingum sínum og fjárfestingarstefnu á slíkum tímum. Staða efnahagsmála á heimsvísu er heldur dökk, hagvöxtur fer minnkandi og verðbólga um allan heim er há. Framvinda stríðsátaka í Austur-Evrópu mun hafa mikla þýðingu varðandi horfur um ávöxtun sjóðsins á árinu. Í skýringu 32 er gerð grein fyrir helstu áhættuþáttum sjóðsins og áhættustýringu.

Stjórnarhættir

Lífsverk lífeyrissjóður starfar á grundvelli laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 og samþykktar sjóðsins. Sjóðurinn leggur áherslu á góða stjórnarhætti og hefur til hliðsjónar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Hlutverk sjóðsins er að veita viðtöku iðgjaldi sjóðfélaga og ávaxta það ásamt því að greiða sjóðfélögum elli- og örorkulífeyri og við andlát þeirra maka- og barnalífeyri. Lífeyrissjóðurinn veitir samþætt lífeyrisréttindi á grundvelli iðgjalds sem skiptist milli samtryggingardeildar, séreignardeildar og tilgreindrar séreignardeildar sjóðsins. Til séreignardeildar greiðast enn fremur viðbótariðgjöld skv. ákvörðun sjóðfélaga.

Stjórnarháttayfirlýsing fyrir árið 2022 er birt í heild í viðauka með ársreikningi.

Ófjárhagslegar upplýsingar

Lífsverk lífeyrissjóður telst til eininga tengdum almannahagsmunum samkvæmt lögum um ársreikninga nr. 3/2006. Þar kemur fram að með skýrslu stjórnar skuli fylgja yfirlit um ófjárhagslegar upplýsingar og er það birt í viðauka með ársreikningi.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra, framhald.:

Stjórn Lífsverks lífeyrissjóðs og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2022 með undirritun sinni.

Reykjavík, 22. mars 2023

Stjórn Lífsverks lífeyrissjóðs

Agnar Kofod-Hansen

Eva Hlín Dereksdóttir
Stjórnarformaður

Georg Lúðvíksson

Margrét Arnardóttir

Jón L. Árnason
Framkvæmdastjóri

Þorbergur Steinn Leifsson

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífsverks lífeyrissjóðs

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Lífsverks lífeyrissjóðs fyrir árið 2022, að undanskilinni skýrslu stjórnar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2022, efnahag hans 31. desember 2022, breytingu á handbæru fé á árinu 2022 og tryggingafræðilegri stöðu 31. desember 2022, í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Álit okkar er í samræmi við skýrslu okkar til endurskoðunarnefndar.

Ársreikningurinn innifelur

- Skýrslu og yfirlýsingu stjórnar og framkvæmdastjóra.
- Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2022.
- Efnahagsreikning þann 31. desember 2022.
- Sjóðstreymisyfirlit árið 2022.
- Deildarskipt yfirlit samtryggingardeildar og séreignardeilda, sem innifela yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2022, deildarskiptan efnahagsreikning 31. desember 2022 og deildaskipt sjóðstreymi 2022.
- Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar 31. desember 2022.
- Skýringar, sem innifela helstu reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra er undanskilin endurskoðun, sbr. kafla um aðrar upplýsingar.

Grundvöllur álits

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er nánar útskýrð í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda.

Óhæði

Við erum óháð lífeyrissjóðnum samkvæmt ákvæðum laga um endurskoðendur og endurskoðun og siðareglna sem gilda um endurskoðendur á Íslandi og varða endurskoðun okkar á ársreikningi lífeyrissjóðsins. Við uppfyllum jafnframt aðrar kröfur um starf okkar sem endurskoðendur í samræmi við ákvæði siðareglna.

Samkvæmt okkar bestu vissu, lýsum við yfir að önnur þjónusta sem við höfum veitt sjóðnum er í samræmi við ákvæði íslenskra laga og reglna og að við höfum ekki veitt þjónustu sem óheimilt er að veita samkvæmt ákvæðum 5.1. gr. Evrópureglugerðar nr. 537/2014.

Gerð er grein fyrir annarri þjónustu sem við höfum veitt sjóðnum, á tímabilinu 1. janúar 2022 til 31. desember 2022 í skýringu 22.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði sem að okkar faglega mati höfðu mesta þýðingu í endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins árið 2022. Sem hluti af endurskoðun okkar á ársreikningnum voru þessi lykilatriði skoðuð sérstaklega. Við látum ekki í ljós sérstakt álit varðandi þessi lykilatriði, einungis er látið í ljós álit á ársreikningnum í heild.

Áritun óháðs endurskoðanda, framhald.:

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Mat óskráðra eignarhluta í félögum og sjóðum

Bókfært verð eignarhluta í félögum og sjóðum nam kr. 76,7 milljörðum eða 50% af heildareignum þann 31. desember 2022 (2021: kr. 82,3 milljörðum) af því eru kr. 23,7 milljarðar óskráð (2021: kr. 23,8 milljarðar). Vísað er til skýringar nr. 10 um grundvöll reikningsskila og skýringar nr. 23 fyrir eignarhluti í félögum. Þessar eignir eru flokkaðar í gangvirðisþrepi 2 og 3 í skýringu nr. 26 í ársreikningi.

Verðmæti þessara fjárfestinga er háð mati, þeim forsendum sem eru notaðar og vali á útreikningsaðferð eða líkani og getur haft veruleg áhrif á niðurstöðu matsins.

Vegna þess hve matskenndur liðurinn er og vegna stærðar í efnahagsreikningi sjóðsins, teljum við mat á óskráðum fjárfestingum vera lykilatriði við endurskoðun okkar.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Mat skuldabréfa færð á gangvirði

Bókfært verð skuldabréfa nam kr. 69,5 milljörðum eða 46% af heildareignum þann 31. desember 2022 (2021: 63,6 milljörðum) af því eru kr. 24,4 milljarðar skuldabréf færð á gangvirði (2021: kr. 22,8 milljarðar). Vísað er til skýringar nr. 10 um grundvöll reikningsskila og skýringar nr. 24 fyrir skuldabréf.

Viðskipti á markaði með skuldabréf sem færð eru á gangvirði eru oft stopul. Mat skuldabréfa með stopul viðskipti er háð mati og þeim forsendum sem eru notaðar sem getur haft áhrif á niðurstöðu matsins.

Vegna þess hver matskenndur liðurinn er og vegna stærðar í efnahagsreikningi sjóðsins, teljum við mat á skuldabréfum færð á gangvirði vera lykilatriði við endurskoðun okkar.

Endurskoðunaraðgerðir

Endurskoðun á mati óskráðra eignarhluta í félögum og sjóðum fólst meðal annars í eftirfarandi þáttum:

- Fjárfestingarferilinn var yfirfarinn. Við yfirfórum aðferðafræði og forsendur við mat.
- Gögn sem útreikningar og forsendur mismunandi verðmatsaðferða voru byggð á voru yfirfarin og metin.
- Framkvæmdir voru sjálfstæðir útreikningar á verðmæti úrtaks óskráðra eignarhluta í félögum og sjóðum.
- Í þeim tilvikum þar sem verðmat byggðist á nýlegum viðskiptum voru þau viðskipti sannreynð.

- Flokkun óskráðra eignarhluta í félögum og sjóðum í stigkerfi gangvirðis var yfirfarin.

Viðeigandi skýringar voru yfirfarnar.

Endurskoðunaraðgerðir

Endurskoðun á mati skuldabréfa færð á gangvirði fólst meðal annars í eftirfarandi þáttum:

- Fjárfestingarferilinn var yfirfarinn. Við yfirfórum aðferðafræði og forsendur við mat.
- Gögn sem útreikningar og forsendur mismunandi verðmatsaðferða voru byggð á voru yfirfarin og metin.
- Framkvæmdir voru sjálfstæðir útreikningar af verðmatssérfræðingi PwC á verðmæti úrtaks skuldabréfa færð á gangvirði.

- Flokkun skuldabréfa færð á gangvirði í stigkerfi gangvirðis var yfirfarin.

Viðeigandi skýringar voru yfirfarnar.

Áritun óháðs endurskoðanda, framhald.:

Lykilatriði endurskoðunarinnar	Endurskoðunaraðgerðir
<p><i>Tryggingafræðileg staða</i></p> <p>Tryggingafræðileg staða í árslok er neikvæð um 4,6% (2021: neikvæð um 0,2%) og eru eignir sjóðsins kr. 8.681 milljónum lægri en heildarskuldbinding í árslok 2022 (2021: kr. lægri um 311 milljónir).</p> <p>Tryggingafræðileg staða segir til um getu sjóðsins til að standa við lífeyrisskuldbindingar sínar. Útreikningurinn er framkvæmdur af óháðum tryggingastærðfræðingi og byggir að stórum hluta á matskenndum forsendum.</p> <p>Um verulegan matskenndan lið er að ræða og teljum við tryggingafræðilega stöðu vera lykilatriði við endurskoðun okkar.</p>	<p>Endurskoðun á tryggingafræðilegri stöðu fólst meðal annars í eftirfarandi þáttum:</p> <ul style="list-style-type: none">- Við lögðum mat á óhæði og hæfni tryggingastærðfræðings.- Ferli við útreikninga var yfirfarið.- Lagt var mat á aðferðafræðina og þær forsendur sem liggja til grundvallar á útreikningi á tryggingafræðilegri stöðu og hvort aðferðin breyttist milli ára. Forsendur útreiknings voru raktar til frumgagna úr kerfum lífeyrissjóðsins.- Framkvæmdar voru greiningaraðgerðir á þróun lífeyrisskuldbindingar, forsendum og niðurstöðum. <p>Víðeigandi skýringar voru yfirfarnar ásamt yfirliti um tryggingafræðilega stöðu.</p>

Aðrar upplýsingar, þ.m.t. skýrsla stjórnar

Stjórn og framkvæmdastjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru skýrsla og yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra, stjórnarháttayfirlýsing og ófjárhagslegar upplýsingar, sem lágu fyrir við áritun okkar. Aðrar upplýsingar eru jafnframt ársskýrsla lífeyrissjóðsins. Ársskýrsla liggur ekki fyrir við áritun okkar á ársreikninginn en við búumst við að fá hana afhenta til yfirferðar áður en hún verður gefin út. Álit okkar á ársreikningnum nær ekki til annarra upplýsinga, þ.m.t. skýrslu og yfirlýsingu stjórnar og framkvæmdastjóra og við staðfestum þær ekki á neinn hátt.

Í tengslum við endurskoðun okkar á ársreikningi lífeyrissjóðsins ber okkur að yfirfara aðrar upplýsingar, sem tilgreindar eru hér að ofan, þegar þær liggja fyrir og meta hvort þær eru í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða skilning sem við höfum aflað við endurskoðunina eða ef svo virðist að verulegar rangfærslur séu í þeim. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Við höfum ekki greint atriði sem ber að greina sérstaklega frá.

Hvað varðar skýrslu og yfirlýsingu stjórnar og framkvæmdastjóra höfum við, í samræmi við ákvæði 104. gr. laga um ársreikninga nr. 3/2006, yfirfarið að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórnendum lífeyrissjóðsins að meta hæfi hans til áframhaldandi starfsemi. Stjórnendum ber að semja ársreikning lífeyrissjóðsins á þeirri forsendu að um áframhaldandi starfsemi sé að ræða, nema stjórnendur ætli að leysa lífeyrissjóðinn upp eða hætta rekstri hans, eða hafi ekki raunhæft val um annað en að hætta starfsemi lífeyrissjóðsins. Stjórnendum lífeyrissjóðsins ber að setja fram víðeigandi skýringar varðandi hæfi hans til áframhaldandi starfsemi ef við á og hvers vegna stjórnendur beita forsendunni um áframhaldandi starfsemi við gerð og framsetningu ársreikningsins.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Áritun óháðs endurskoðanda, framhald.:

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka og gefa út áritun með álitum okkar. Nægjanleg víska er mikil víska en ekki trygging þess að endurskoðun, sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, muni ávallt leiða í ljós alla verulega annmarka séu þeir til staðar. Annmarkar geta stafað af sviksemi eða mistökum og eru metnir verulegir ef þeir, einir og sér eða samanlagðir, gætu haft áhrif á fjárhagslegar ákvarðanir notenda sem grundvallaðar eru á ársreikningnum.

Endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegu mati og faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

Greinum og metum áhættuna af verulegum annmörkum, vegna sviksemi eða mistaka, og skipuleggjum endurskoðunaraðgerðir til að mæta þessari áhættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi grunnur fyrir álitum okkar. Áhættan af því að greina ekki verulega annmarka sem stafa af sviksemi er meiri en áhætta af annmörkum vegna mistaka, þar sem sviksemi getur stafað af fölsun, misvísandi framsetningu ársreiknings, að mikilvægum atriðum sé viljandi sleppt, samanteknum ráðum eða að innra eftirlit sé sniðgengið.

Öflum skilnings á innra eftirliti sem er viðeigandi fyrir endurskoðun okkar í þeim tilgangi að hanna endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits lífeyrissjóðsins.

Metum hvort val stjórnenda á reikningsskilaaðferðum sé viðeigandi og hvort matsaðferðir þeirra raunhæfar. Einnig skoðum við hvort tengdar skýringar séu við hæfi.

Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um áframhaldandi starfsemi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi lífeyrissjóðsins eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi hans. Ef við teljum að veruleg óvíska ríki, ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum í ársreikningnum um óvissuna og ef þær upplýsingar eru ekki nægjanlegar að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausum álitum. Niðurstaða okkar byggir á þeim endurskoðunargögnum sem við höfum aflað fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni leitt til þess að lífeyrissjóðurinn verði ekki lengur rekstrarhæfur.

Metum framsetningu, gerð og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum og hvort hann grundvallast á fyrirliggjandi færslum og atburðum og gefi glögga mynd samanber álitum okkar.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp geta komið í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka í innra eftirliti ef við á.

Við höfum lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við uppfyllum nauðsynleg siðferðis- og óhæðisskilyrði og við munum láta þeim í té allar upplýsingar um hugsanleg tengsl og önnur atriði sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og trúnað.

Önnur atriði samkvæmt ákvæðum laga og reglna

Kosning endurskoðanda

Við vorum kosin endurskoðendur á aðalfundi sjóðsins þann 19. maí 2020. Við höfum verið endurskoðendur sjóðsins í þrjú ár.

Reykjavík, 22. mars 2023

PricewaterhouseCoopers ehf.

Kristinn Kristinsson

löggiltur endurskoðandi

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2022

	Skýr	2022	2021
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		2.289.158	2.119.488
Iðgjöld launagreiðenda		5.391.660	5.092.919
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(283.442)	(253.307)
		<u>7.397.376</u>	<u>6.959.100</u>
Sérstök aukaframlög	12	12.740	11.672
		<u>7.410.116</u>	<u>6.970.772</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	13	2.086.419	1.697.837
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		43.718	41.812
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	14	444	213
		<u>2.130.581</u>	<u>1.739.862</u>
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	15	(7.628.641)	17.518.091
Hreinar tekjur af skuldabréfum	16	4.677.276	4.222.115
Hreinar tekjur af afleiðusamningum	17	15.290	(21.841)
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		577	2.045
Vaxtatekjur af handbæru fé	18	157.754	(20.317)
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		4.508	3.342
Fjárfestingargjöld	19	(154.680)	(159.580)
		<u>(2.927.916)</u>	<u>21.543.855</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	20	353.229	295.530
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris			
Hrein eign frá fyrra ári		1.998.390	26.479.235
		<u>149.514.371</u>	<u>123.035.136</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u>151.512.761</u>	<u>149.514.371</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2022

	Skýr.	2022	2021
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	23	76.674.584	82.299.871
Skuldabréf	24	69.541.142	63.615.948
Afleiðusamningar	17	3.005	25.621
Bundnar bankainnstæður		4.521	40.037
		<u>146.223.252</u>	<u>145.981.477</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		797.642	633.760
Aðrar kröfur	27	1.363.295	273.908
		<u>2.160.937</u>	<u>907.668</u>
Ýmsar eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	28	12.245	11.203
Handbært fé		3.456.026	3.113.252
		<u>3.468.271</u>	<u>3.124.455</u>
	Eignir samtals	<u>151.852.460</u>	<u>150.013.600</u>
Skuldir			
Aðrar skuldir	29	(339.699)	(499.229)
		<u>(339.699)</u>	<u>(499.229)</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>151.512.761</u>	<u>149.514.371</u>
Skipting á hreinni eign til greiðslu lífeyris			
Hrein eign samtryggingardeildar		122.155.840	120.542.527
Hrein eign séreignardeildar		29.356.921	28.971.844
Hrein eign til greiðslu lífeyris samtals		<u>151.512.761</u>	<u>149.514.371</u>
Skuldbindingar utan efnahags	30		

Sjóðstreymisyfirlit árið 2022

	Skýr.	2022	2021
Inngreiðslur			
Iðgjöld		7.246.211	6.928.963
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		62.700	9.946
Aðrar inngreiðslur		28.037	10.878
		<u>7.336.948</u>	<u>6.949.787</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir		2.131.707	1.740.057
Rekstrarkostnaður án afskrifta		349.242	286.022
Fjárfesting í rekstrarfjármunum		4.828	8.046
Aðrar útgreiðslur		1.111	10.619
		<u>2.486.888</u>	<u>2.044.744</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		4.850.060	4.905.043
Fjárfestingarhreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		925.764	1.061.305
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(21.569.344)		(18.608.715)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	16.707.340		15.245.900
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	12.723.211		11.468.948
Keypt skuldabréf	(16.419.344)		(17.170.043)
Seld skuldabréf	2.980.358		2.833.701
Ný bundin innlán	(397)		(1.945)
Endurgreidd bundin innlán	35.913		0
	<u>(4.616.499)</u>		<u>(5.170.849)</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		233.561	(265.806)
Gengismunur af handbæru fé		109.213	(27.505)
Handbært fé í upphafi árs		<u>3.113.252</u>	<u>3.406.563</u>
Handbært fé í lok árs		<u>3.456.026</u>	<u>3.113.252</u>

Yfirlit um breytingar á hreinni eign deilda til greiðslu lífeyris fyrir árið 2022

	Samtryggingardeild		Lífsværk 1		Lífsværk 2		Lífsværk 3		Samtals	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Iðgjöld										
Iðgjöld sjófélaga	1.811.720	1.718.451	154.144	123.824	286.754	245.959	36.540	31.254	2.289.158	2.119.488
Iðgjöld launagreiðenda	2.839.193	2.679.352	511.155	512.102	1.955.436	1.827.612	85.876	73.853	5.391.660	5.092.919
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(14.326)	(9.667)	(91.131)	(85.606)	(243.979)	(104.145)	65.994	(53.889)	(283.442)	(253.307)
Sérstök aukaframlög	4.636.587	4.388.136	574.168	550.320	1.998.211	1.969.426	188.410	51.218	7.397.376	6.959.100
	12.740	11.672	0	0	0	0	0	0	12.740	11.672
	4.649.327	4.399.808	574.168	550.320	1.998.211	1.969.426	188.410	51.218	7.410.116	6.970.772
Lífeyrir										
Heildarfjárhæð lífeyris	1.775.564	1.423.151	39.287	22.708	228.005	249.365	43.563	2.613	2.086.419	1.697.837
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	43.718	41.812	0	0	0	0	0	0	43.718	41.812
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	444	213	0	0	0	0	0	0	444	213
	1.819.726	1.465.176	39.287	22.708	228.005	249.365	43.563	2.613	2.130.581	1.739.862
Hreinar fjárfestingartekjur										
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	(5.616.641)	14.486.006	(454.424)	729.205	(1.557.572)	2.292.296	(4)	10.584	(7.628.641)	17.518.091
Hreinar tekjur af skuldabréfum	4.660.178	3.455.987	(4.937)	68.560	16.275	690.401	5.760	7.167	4.677.276	4.222.115
Hreinar tekjur af afleiðusamningum	14.828	(21.841)	59	0	403	0	0	0	15.290	(21.841)
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum	0	0	0	0	407	211	170	1.834	577	2.045
Vaxtatekjur af handbæru fé	134.500	(20.679)	2.175	96	19.759	240	1.320	26	157.754	(20.317)
Vaxtatekjur af Iðgjöldum og öðrum kröfum	2.671	2.083	281	69	1.493	1.155	63	35	4.508	3.342
Fjárfestingargjöld	(106.791)	(112.840)	(7.559)	(7.060)	(39.309)	(38.790)	(1.021)	(890)	(154.680)	(159.580)
	(911.255)	17.788.716	(464.405)	790.870	(1.558.544)	2.945.513	6.288	18.756	(2.927.916)	21.543.855
Rekstrarkostnaður										
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	305.033	252.413	7.640	6.558	39.732	35.845	824	714	353.229	295.530
Breyting á hreinni eign til gr. lífeyris	1.613.313	20.470.935	62.836	1.311.924	171.930	4.629.729	150.311	66.647	1.998.390	26.479.235
Hrein eign frá fyrra ári	120.542.527	100.071.592	4.582.957	3.271.033	23.735.073	19.105.344	653.814	587.167	149.514.371	123.035.136
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	122.155.840	120.542.527	4.645.793	4.582.957	23.907.003	23.735.073	804.125	653.814	151.512.761	149.514.371

Efnahagsreikningur deilda 31. desember 2022

	Samtryggingardeild		Lífsvörk 1		Lífsvörk 2		Lífsvörk 3		Samtals	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Fjárfestingar										
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	64.951.628	69.706.699	2.493.318	2.696.790	9.031.590	9.695.819	198.048	200.563	76.674.584	82.299.871
Skuldabréf	52.929.831	47.955.065	1.858.658	1.738.633	14.197.725	13.528.227	554.928	394.023	69.541.142	63.615.948
Afleðusamningar	2.543	25.621	59	0	403	0	0	0	3.005	25.621
Bundnar bankainnstæður	0	0	0	0	4.521	4.124	0	35.913	4.521	40.037
	117.884.002	117.687.385	4.352.035	4.435.423	23.234.239	23.228.170	752.976	630.499	146.223.252	145.981.477
Kröfur										
Kröfur á launagreiðendur	484.462	383.609	71.789	46.476	230.495	194.860	10.896	8.815	797.642	633.760
Aðrar kröfur	1.363.295	273.908	0	0	0	0	0	0	1.363.295	273.908
	1.847.757	657.517	71.789	46.476	230.495	194.860	10.896	8.815	2.160.937	907.668
Ýmsar eignir										
Varanlegir rekstrarfjármunir	12.245	11.203	0	0	0	0	0	0	12.245	11.203
Handbært fé	2.877.245	2.825.100	194.981	72.069	349.091	206.568	34.709	9.515	3.456.026	3.113.252
	122.621.249	121.181.205	4.618.805	4.553.968	23.813.825	23.629.598	798.581	648.829	151.852.460	150.013.600
Eignir samtals										
	(339.699)	(499.229)	0	0	0	0	0	0	(339.699)	(499.229)
Aðrar skuldir	(125.710)	(139.449)	26.988	28.989	93.178	105.475	5.544	4.985	0	0
Skuldir milli deilda	(465.409)	(638.678)	26.988	28.989	93.178	105.475	5.544	4.985	(339.699)	(499.229)
	122.155.840	120.542.527	4.645.793	4.582.957	23.907.003	23.735.073	804.125	653.814	151.512.761	149.514.371
Hrein eign til greiðslu lífeyris										

Sjóðstreymisýfirlit deilda árið 2022

	Samtryggingardeild		Lífsværk 1		Lífsværk 2		Lífsværk 3		Samtals	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Inngreiðslur										
lögjöld	4.548.451	4.372.322	548.855	548.167	1.962.576	1.956.962	186.329	51.512	7.246.211	6.928.963
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	37.609	8.325	2.456	165	21.252	1.395	1.383	61	62.700	9.946
Aðrar inngreiðslur	13.739	350	2.001	0	12.297	10.528	0	0	28.037	10.878
	4.599.799	4.380.997	553.312	548.332	1.996.125	1.968.885	187.712	51.573	7.336.948	6.949.787
Utgreiðslur										
Lífeyrir	1.820.852	1.465.371	39.287	22.708	228.005	249.365	43.563	2.613	2.131.707	1.740.057
Rekstrarkostnaður án afskrifta	301.046	242.905	7.640	6.558	39.732	35.845	824	714	349.242	286.022
Fjárfesting í rekstrarfjárunum	4.828	8.046	0	0	0	0	0	0	4.828	8.046
Aðrar útgreiðslur	552	9.753	0	847	0	0	559	19	1.111	10.619
	2.127.278	1.726.075	46.927	30.113	267.737	285.210	44.946	3.346	2.486.888	2.044.744
Ráðstöfunarfé til fjárfestinga	2.472.521	2.654.922	506.385	518.219	1.728.388	1.683.675	142.766	48.227	4.850.060	4.905.043
Fjárfestingarhreyfingar										
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í sjóðum og félögum	736.840	263.757	67.642	167.712	121.442	629.094	(160)	742	925.764	1.061.305
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(17.146.714)	(16.096.421)	(883.609)	(454.220)	(3.537.308)	(2.024.708)	(1.713)	(33.366)	(21.569.344)	(18.608.715)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	14.218.391	12.995.818	503.116	371.855	1.982.431	1.863.701	3.402	14.526	16.707.340	15.245.900
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	10.239.765	10.573.352	300.361	89.590	1.910.000	735.736	273.085	70.270	12.723.211	11.468.948
Keypt skuldabréf	(11.130.927)	(10.339.238)	(669.849)	(873.315)	(4.170.302)	(5.838.870)	(448.266)	(118.620)	(16.419.344)	(17.170.043)
Seld skuldabréf	562.707	0	296.643	207.941	2.100.841	2.603.391	20.167	22.369	2.980.358	2.833.701
Ný bundin innlán	0	0	0	0	(397)	(200)	0	(1.745)	(397)	(1.945)
Endurgreidd bundin innlán	0	0	0	0	0	0	35.913	0	35.913	0
	(2.519.938)	(2.602.732)	(385.696)	(490.437)	(1.593.293)	(2.031.856)	(117.572)	(45.824)	(4.616.499)	(5.170.849)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	(47.417)	52.190	120.689	27.782	135.095	(348.181)	25.194	2.403	233.561	(265.806)
Gengismunur af handbæru fé	99.562	(26.921)	2.223	(732)	7.428	148	0	0	109.213	(27.505)
Handbært fé í upphafi árs	2.825.100	2.799.831	72.069	45.019	206.568	554.601	9.515	7.112	3.113.252	3.406.563
Handbært fé í lok árs	2.877.245	2.825.100	194.981	72.069	349.091	206.568	34.709	9.515	3.456.026	3.113.252

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar 31. desember 2022

Tryggingafræðileg staða í milljónum króna:

	Skýr	2022		
		Áfallin staða	Framtíðarstaða	Heildarstaða
Eignir:				
	31			
Hrein eign til greiðslu lífeyris		122.156	0	122.156
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		(2.455)	0	(2.455)
Núvirði framtíðariðgjalda		0	59.663	59.663
Eignir samtals		119.701	59.663	179.364
Skuldbindingar:				
Ellilífeyrir		111.732	51.798	163.530
Örorkulífeyrir		2.811	2.103	4.914
Makalífeyrir		10.010	2.039	12.049
Barnalífeyrir		93	528	621
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar		3.588	3.343	6.931
Skuldbindingar samtals		128.234	59.811	188.045
Eignir umfram skuldbindingar		(8.533)	(148)	(8.681)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		(6,7%)	(0,2%)	(4,6%)
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		5,6%	(10,6%)	(0,2%)
		2021		
		Áfallin staða	Framtíðarstaða	Heildarstaða
Eignir:				
Hrein eign til greiðslu lífeyris		120.543	0	120.543
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		(3.910)	0	(3.910)
Núvirði framtíðariðgjalda		0	54.366	54.366
Eignir samtals		116.633	54.366	170.999
Skuldbindingar:				
Ellilífeyrir		96.261	53.072	149.333
Örorkulífeyrir		2.389	2.095	4.484
Makalífeyrir		8.785	2.136	10.921
Barnalífeyrir		72	435	507
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar		2.969	3.096	6.065
Skuldbindingar samtals		110.476	60.834	171.310
Eignir umfram skuldbindingar		6.157	(6.468)	(311)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		5,6%	(10,6%)	(0,2%)
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		2,4%	(0,9%)	1,2%

Skýringar

Reikningsskilaaðferðir

1. Upplýsingar um lífeyrissjóðinn

Lífsvérk lífeyrissjóður er með aðsetur að Engjateigi 9, Reykjavík. Sjóðurinn er opinn lífeyrissjóður háskólamenntaðra. Öllum er heimilt að greiða til séreignar og tilgreindrar séreignardeildar sjóðsins.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Ársreikningurinn er í íslenskum krónum og fjárhæðir eru sýndar í þúsundum króna, nema annað sé tekið fram.

Sjóðurinn starfar í þremur deildum, samtryggingardeild, séreignardeild og tilgreindri séreignardeild. Á blaðsíðum 13 - 15 er að finna yfirlit um breytingar á hreinni eign, efnahagsreikning og sjóðstreymisyfirlit deilda sjóðsins.

39-41

Sjórni og framkvæmdastjóri sjóðsins samþykktu ársreikninginn þann 22. mars 2023.

3. Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð ársreiknings krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

4. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum, sem settar eru fram hér á eftir, hefur verið beitt með samræmdum hætti á þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum.

5. Erlendir gjaldmiðlar

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur miðað við opinbert gengi Seðlabanka Íslands í árslok. Rekstrartekjur og rekstrargjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags.

6. Iðgjöld

Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilagreinum sem hafa borist sjóðnum. Ekki er áætlað fyrir óinnheimtum iðgjöldum í árslok. Mótteknar greiðslur án skilagreina eru færðar sem innheimt iðgjöld. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði lífeyrissjóða er fært á sérstakan lið undir iðgjöldum.

7. Lífeyrir

Undir lífeyri falla lífeyrisgreiðslur sjóðsins, þ.e. ellilífeyrir, makalífeyrir, örorkulífeyrir og barnalífeyrir. Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris er kostnaður við örorkumat og endurhæfingu.

Samkvæmt 6. gr. laga nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi endurhæfingarsjóða, skulu lífeyrissjóðir á árinu 2022 greiða gjald sem samsvarar 0,10% af samanlögðum iðgjaldastofni allra sjóðfélaga til VIRK Starfsendurhæfingarsjóðs. Kostnaðurinn er færður undir liðinn Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs.

8. Hreinar fjárfestingartekjur

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Undir hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum eru færðar allar tekjur af fjárfestingum í hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga, önnur en þau gjöld sem færð eru sérstaklega undir fjárfestingargjöld. Sjá skýringu á þessum fjárfestingargjöldum fyrir neðan og sundurliðun fjárhæðar í skýringu nr. 19.

Undir tekjur af eignarhlutum falla arðstekjur, söluhagnaður og sölutap ásamt breytingum á gangvirði, bæði vegna breytinga á gengi bréfanna og gengi erlendra gjaldmiðla.

Skýringar, framhald:

Hreinar tekjur af skuldabréfum

Hreinar tekjur af skuldabréfum eru tekjur af fjárfestingum í skuldabréfum að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga, önnur en þau gjöld sem færð eru sérstaklega undir fjárfestingargjöld. Sjá skýringu á þessum fjárfestingargjöldum fyrir neðan og sundurliðun fjárhæðar í skýringu nr. 19.

Undir þennan lið eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökuþóknar af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breyting á gangvirði skuldabréfa og hliðstæðar tekjur og gjöld. Einnig er undir þennan lið færð varúðarniðurfærsla vegna tapshættu sem kann að vera fyrir hendi á uppgjörstegi.

Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum

Þessi liður samanstendur af vaxtatekjum og gengismun vegna bankainnstæðna sem bundnar eru til lengri tíma en þriggja mánaða.

Vaxtatekjur af handbæru fé

Vaxtatekjur af handbæru fé eru vaxtatekjur og gengismunur af óbundnum innstæðum hjá bönkum og sparisjóðum.

Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum

Undir þennan lið eru færðar vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum að frádregnum vaxtagjöldum.

Fjárfestingargjöld

Undir liðinn fjárfestingargjöld eru færð fjárfestingargjöld og þóknar til fjármálafyrirtækja vegna umsýslu og stjórnunar á fjárfestingum sjóðsins.

9. Rekstrarkostnaður

Undir rekstrarkostnað fellur allur skrifstofu- og stjórnunarkostnaður vegna rekstrar sjóðsins, svo sem laun og launatengd gjöld, rekstur fasteignar, afskriftir og annar rekstrarkostnaður.

10. Fjárfestingar

Fjárfestingar sjóðsins skiptast í eignarhluta í félögum og sjóðum, skuldabréf og bundnar bankainnstæður.

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru hlutabréf og hlutdeildarskirteini og eru þau metin á gangvirði. Sjá nánar í skýringu nr. 26 þar sem gerð er grein fyrir verðmatsaðferð.

Undir skuldabréf eru færð öll skuldabréf og önnur útlán. Skuldabréf eru færð á gangvirði í árslok nema ef um er að ræða skuldabréf sem haldið er til gjalddaga og útlán til sjóðfélaga, en slík skuldabréf eru færð á upphaflegri kaupkröfu í efnahagsreikningi.

Skuldabréf og útlán sjóðsins sem færð eru á upphaflegri kaupkröfu eru yfirfarin reglulega til að meta hvort virði hafi rýrnað. Við matið eru sérstakar áhættur metnar jafnframt því sem reiknuð er almenn niðurfærsla. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður afskriftareikningur til að mæta þeim eignum sem kunna að tapast. Áður en ákvörðun er tekin um færslu virðisrýrnunar þarf að meta hvort hlutlæg gögn gefi til kynna mælanlega lækkun á væntu framtíðarsjóðstreymi frá einstökum verðbréfum eða safni verðbréfa áður en lækkunin verður merkjanleg á einstöku láni í safninu. Þetta geta verið vísbendingar um breytingar á greiðslugetu lántakanda eða efnahagsástandi. Stjórnendur nota mat sem byggir á sögulegri reynslu af eignum með svipuð áhættueinkenni og hlutlæg merki virðisrýrnunar.

Bundnar bankainnstæður eru innlán í bönkum og sparisjóðum sem bundin eru til lengri tíma en 3 mánaða.

11. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundradshluti af kostnaðarverði og eru á bilinu 20-30%.

Skýringar, framhald:

	2022	2021
12. Sérstök aukaframlög		
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði	12.740	11.672
13. Greiddur lífeyrir		
Lífeyrisgreiðslur samtryggingardeildar sundurliðast þannig:		
Ellilífeyrir	1.464.582	1.180.153
Örorkulífeyrir	151.582	111.990
Makalífeyrir	140.590	116.676
Barnalífeyrir	18.810	14.332
Samtals	1.775.564	1.423.151
Lífeyrisgreiðslur séreignardeilda sundurliðast þannig:		
Lífeyrisgreiðslur úr Lífsverk 1	39.287	22.708
Lífeyrisgreiðslur úr Lífsverk 2	228.005	249.365
Lífeyrisgreiðslur úr Lífsverk 3	43.563	2.613
Samtals	310.855	274.686
Lífeyrisgreiðslur samtals	2.086.419	1.697.837
14. Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		
Kostnaður vegna trúnaðarlækna, vottorða og fl.	444	213
15. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum greinast þannig:		
Breyting á gangvirði hlutabréfa og hlutdeildarskírteina	(10.843.008)	17.270.890
Áhrif vegna breytinga á gengi gjaldmiðla	2.222.565	(232.457)
Arður hlutabréfa	991.803	479.657
Tekjur af eignarhlutum samtals	(7.628.641)	17.518.091
Hreinar tekjur 20 stærstu fjárfestinga í félögum og sjóðum:		
Arion banki hf.	(573.762)	2.780.054
DNB Fund - Technology	(202.096)	75.850
Eik fasteignafélag hf.	3.708	464.658
Eimskipafélag Íslands hf	55.086	274.412
Festi hf	(279.183)	490.313
Hampiðjan hf.	90.406	708.338
Íslandsbanki hf	(70.559)	133.340
Katla Fund - Global Equity	(222.454)	183.812
Kvika hf.	(944.359)	946.389
Landsbréf - Veltubréf II	32.761	7.862
LGT Sustainable Equity Fund Global	(126.474)	178.136
LPE II-B	221.351	138.674
Marel hf.	(1.946.441)	368.527
New Mountain Guardian III	152.575	28.451
PIMCO Income Fund	(82.278)	(42.035)
Reginn hf.	(242.378)	405.892
State Street World ESG Screened Index Equity I	(143.696)	82.374
Storebrand Global ESG	(256.251)	340.991
Threadneedle - Global Focus	(97.138)	109.116
Vanguard ESG Developed World	(355.597)	231.264
Hreinar tekjur 20 stærstu fjárfestinga í félögum og sjóðum samtals	(4.986.779)	7.906.418

Skýringar, framhald:

16. Hreinar tekjur af skuldabréfum greinast þannig:	2022	2021
Skuldabréf haldið til gjalddaga:		
Ríkisskuldabréf og önnur skuldabréf með ríkisábyrgð	1.090.320	672.434
Skuldabréf sveitarfélaga	410.806	222.663
Skuldabréf lánastofnana	186.016	113.619
Skuldabréf fyrirtækja	806.531	691.335
Sjóðfélagalán og veðlán fyrirtækja	2.103.797	1.359.339
Hreinar tekjur af skuldabréfum haldið til gjalddaga samtals	<u>4.597.470</u>	<u>3.059.390</u>
Skuldabréf færð á gangvirði:		
Ríkisskuldabréf og önnur skuldabréf með ríkisábyrgð	(259.645)	273.130
Skuldabréf sveitarfélaga	(85.950)	244.335
Skuldabréf lánastofnana	138.388	263.387
Skuldabréf fyrirtækja	267.068	368.701
Veðlán fyrirtækja	19.945	13.172
Hreinar tekjur af skuldabréfum á gangvirði samtals	<u>79.806</u>	<u>1.162.725</u>
Hreinar tekjur af skuldabréfum samtals	<u>4.677.276</u>	<u>4.222.115</u>
Þar af áhrif gjaldmiðla á hreinar tekjur af skuldabréfum	<u>48.401</u>	<u>15.295</u>
Þar af breyting á niðurfærslu skuldabréfa sem greinist þannig:		
Skuldabréf	(12.077)	57
Lán til sjóðfélaga	2.058	4.503
	<u>(10.019)</u>	<u>4.560</u>

17. Afleiðusamningar

Í árslok var sjóðurinn með einn virkan kaupréttarsamning sem sjóðurinn eignaðist í tengslum við kaup á hlutafé í útboði Fly Play hf. í desember 2022. Kauprétturinn veitir sjóðnum heimild til að kaupa hlutafé í félaginu á fyrirfram ákveðnu tímabili og verði. Kaupréttinum fylgir engin skylda fyrir sjóðinn.

Nýtingartímabil kaupréttarins er 10 dagar eftir birtingu ársuppgjörs vegna fjárhagsársins 2023 hjá Fly Play hf. og nýtingarverðið er 14,6 á hlut að viðbættum vöxtum sem fylgja vöxtum Seðlabanka Íslands á 7 daga veðlánnum. Sjóðurinn hefur fært virði kaupréttarins miðað við gangvirði í lok árs 2022.

Á árinu 2022 nýtti sjóðurinn kauprétti í Icelandair og var bókfærður hagnaður að fjárhæð 11,8mkr.

18. Vaxtatekjur af handbæru fé

Vaxtatekjur af handbæru fé greinast þannig:		
Vaxtatekjur af handbæru fé	58.192	6.604
Gengismunur af handbæru fé	99.562	(26.921)
Vaxtatekjur af handbæru fé samtals	<u>157.754</u>	<u>(20.317)</u>

Skýringar, framhald:

19. Fjárvörslu- og eignastýringarkostnaður:

2022

2021

Fjárfestingargjöld greinast þannig:

Fjárfestingargjöld sjóða	46.069	30.618
Vörsluþóknarir	12.885	10.833
Umsýsluþóknarir vegna útvistar eignastýringar	94.721	117.802
Önnur fjárfestingargjöld	1.005	327
Fjárfestingargjöld samtals	154.680	159.580

Bein fjárfestingargjöld árið

2022	Samtrygging	Lífsværk 1	Lífsværk 2	Lífsværk 3	Samtals
Aðrir erl. sjóðir um sam.fjárf. ..	46.069	0	0	0	46.069
Kaup- og sölupóknarir	11.561	0	0	0	11.561
Vörsluþóknarir	12.885	0	0	0	12.885
Umsýsluþókn. v. útvistar	46.832	7.559	39.309	1.021	94.721
Önnur fjárfestingargjöld	1.005	0	0	0	1.005
Fjárfestingargjöld samtals	118.352	7.559	39.309	1.021	166.241

Áætluð og reiknuð

fjárfestingargjöld árið 2022	Samtrygging	Lífsværk 1	Lífsværk 2	Lífsværk 3	Samtals
Innlendir fjárfestingarsjóðir	5.367	0	0	0	5.367
Innlendir fagfjárfestasjóðir	134.279	4.317	25.251	718	164.565
Erlendir verðbréfasjóðir	78.684	7.287	27.107	0	113.078
Aðrir erl. sjóðir um sam.fjárf. ..	242.882	0	0	0	242.882
Önnur fjárfestingargjöld	13.025	0	0	0	13.025
Fjárfestingargjöld samtals	474.237	11.604	52.358	718	538.917

Fjárfestingargjöld samtals allar deildir árið 2022	Bein fjárf. gjöld	Áætluð og reiknuð fjárf. gjöld	Fjárf. gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestingar- gjalda alls af meðaleign
Innlendir fjárfestingarsjóðir	0	5.367	5.367	1.131.680	0,5%
Innlendir fagfjárfestasjóðir	0	164.565	164.565	8.736.123	1,9%
Erlendir verðbréfasjóðir	0	113.078	113.078	20.799.368	0,5%
Aðrir erl. sjóðir um sam.fjárf. ..	46.069	242.882	288.951	11.941.134	2,4%
Kaup- og sölupóknarir	11.561	0	11.561		
Vörsluþóknarir	12.885	0	12.885		
Umsýsluþókn. v. útvistar	94.721	0	94.721		
Önnur fjárfestingargjöld	1.005	13.025	14.030		
Fjárfestingargjöld samtals	166.241	538.917	705.158		

Fjárfestingargjöld samtals

allar deildir árið 2021

Innlendir fjárfestingarsjóðir	0	15.230	15.230	3.918.409	0,4%
Innlendir fagfjárfestasjóðir	0	157.534	157.534	10.314.760	1,5%
Erlendir verðbréfasjóðir	0	105.263	105.263	19.396.181	0,5%
Aðrir erl. sjóðir um sam.fjárf. ..	30.618	180.502	211.120	6.652.085	3,2%
Kaup- og sölupóknarir	34.699	0	34.699		
Vörsluþóknarir	10.833	0	10.833		
Umsýsluþókn. v. útvistar	117.802	0	117.802		
Önnur fjárfestingargjöld	327	23.611	23.938		
Fjárfestingargjöld samtals	194.279	482.140	676.419		

Skýringar, framhald:

20. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig:	2022	2021
Laun og launatengd gjöld	219.136	184.934
Rekstur upplýsingakerfa	49.614	37.170
Lögfræðipjónusta	5.024	1.507
Fjármálaeftirlit, Landssamtök lífeyrissjóða og Umboðsmaður skuldara	16.996	18.242
Endurskoðun	8.930	8.751
Rekstur húsnæðis	9.251	8.910
Önnur aðkeypt þjónusta	6.013	6.156
Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna	3.612	3.262
Tryggingastærðfræðingur	3.817	2.593
Ýmis skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	30.836	24.005
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður samtals	353.229	295.530

21. Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

Laun og launatengd gjöld samtals	219.136	184.934
--	---------	---------

Meðalfjöldi starfsmanna á árinu	9	8,5
---------------------------------------	---	-----

Laun stjórnarmanna, framkvæmdastjóra og endurskoðunarnefndar sundurliðast þannig:

Eva Hlín Dereksdóttir, formaður.....	2.778	2.210
Agnar Kofoed-Hansen, varaformaður.....	2.026	1.066
Margrét Arnardóttir, stjórnarmaður og formaður endurskoðunarnefndar.....	2.069	1.845
Þorbergur Steinn Leifsson, stjórnarmaður.....	1.410	1.474
Georg Lúðvíksson, stjórnarmaður.....	992	0
Björn Ágúst Björnsson, fv. formaður.....	928	2.947
Jóhann Þór Jóhannsson, endurskoðunarnefnd.....	505	210
Thomas Möller, endurskoðunarnefnd.....	430	210
Varamenn og fyrrum stjórnar- og nefndarmenn.....	242	1.011
Framkvæmdastjóri.....	31.967	29.595
Forstöðumaður eignastýringar.....	26.091	7.820
Fv. forstöðumaður eignastýringar.....	0	14.680
Samtals	69.438	63.068

22. Þóknun til endurskoðenda og tryggingastærðfræðings sundurliðast þannig:

PwC ehf., endurskoðun ársreiknings	4.447	4.076
PwC ehf., könnun árshlutareiknings	1.477	1.363
KPMG ehf., innri endurskoðun	2.945	0
KPMG ehf., önnur þjónusta	61	0
Deloitte ehf., innri endurskoðun	0	3.024
Deloitte ehf., önnur þjónusta	0	289
TBG ehf., útreikningur á tryggingafræðilegri stöðu	1.975	1.929
TBG ehf., önnur þjónusta	1.842	663
Samtals	12.747	11.344

Skýringar, framhald:

23. Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig:

Eignarhlutir í skráðum innlendum félögum og sjóðum:	Hlutf.	2022				2021	
		Kostnaðar verð	Gangvirði samtrygging	Gangvirði séreign	Samtals gangvirði	Samtals gangvirði	
Akta Stokkur	3,1%	99.106	196.716	0	196.716	240.141	
Arion banki hf	1,4%	2.428.515	2.515.238	686.720	3.201.958	4.372.892	
Brim hf	0,2%	253.564	281.064	70.490	351.554	273.088	
Eik fasteignafélag hf	3,8%	767.018	1.522.750	0	1.522.750	1.644.089	
Eimskip hf	1,6%	1.159.687	718.725	710.614	1.429.339	623.561	
Festi hf	2,3%	821.558	1.005.230	290.417	1.295.647	1.813.411	
Fly Play hf	4,4%	640.602	415.912	76.247	492.159	539.631	
Hagar hf	0,8%	393.859	622.575	0	622.575	575.669	
Hampiðjan hf	4,5%	742.657	2.667.637	0	2.667.637	2.550.716	
Iceland Seafood International hf	6,0%	1.608.399	794.599	182.876	977.475	2.413.377	
Icelandair Group hf	1,0%	457.014	494.253	31.365	525.618	339.486	
Íslandsbanki hf	1,2%	2.822.133	2.818.727	15.933	2.834.660	319.505	
Kvika banki hf	2,4%	1.766.477	1.920.929	356.246	2.277.175	3.242.835	
Kvika - Innlend hlutabréf	1,2%	100.000	114.514	0	114.514	141.927	
Kvika - Innlend skuldabréf	2,0%	214.002	0	251.041	251.041	247.393	
Kvika - Sértrygð skuldabréf	2,1%	39.987	0	47.648	47.648	47.761	
Landsbréf - Veltubréf II	9,6%	2.533.963	2.547.044	0	2.547.044	560.115	
Marel hf	0,8%	2.837.911	1.735.698	1.163.356	2.899.054	4.340.761	
Nova klúbburinn hf	3,6%	663.501	420.723	171.745	592.468	0	
Reginn hf	2,5%	996.054	958.607	314.520	1.273.127	1.279.612	
Reitir fasteignafélag hf	1,4%	730.804	788.335	150.926	939.261	983.712	
Síldarvinnslan hf	0,1%	156.295	181.500	0	181.500	0	
Siminn hf	0,4%	159.172	198.291	0	198.291	662.424	
Sjóvá-Almennar tryggingar hf	0,7%	183.093	287.695	0	287.695	430.828	
Skel fjárfestingafélag hf.	0,5%	71.771	0	149.417	149.417	1.130.276	
Stefnir - ÍS 5	1,8%	156.524	0	229.964	229.964	489.315	
Vátryggingafélag Íslands hf	1,9%	363.295	552.002	0	552.002	777.752	
Össur hf	0,1%	513.144	417.763	0	417.763	513.144	
Önnur félög			131.752	44.278	176.030	2.394.540	
			24.308.279	4.943.803	29.252.082	32.947.961	

Eignarhlutir í óskráðum innlendum félögum og sjóðum:

105 Miðborg slhf	11,3%	416.250	549.450	0	549.450	536.963
Alda Credit Fund slhf	5,9%	92.400	128.610	0	128.610	123.210
Alda Credit Fund II slhf	3,4%	50.000	64.450	0	64.450	61.400
Alda Credit Fund III slhf	3,8%	170.000	117.300	82.110	199.410	180.095
Bakkastakkur slhf	1,9%	90.083	133.232	0	133.232	152.509
Blávarmi slhf	1,5%	255.441	323.348	0	323.348	323.015
Brunnur vaxtarsjóður II slhf.	5,4%	154.789	145.409	0	145.409	28.695
Crowberry I slhf	2,0%	70.041	110.374	0	110.374	72.401
Eyrir Invest hf	1,3%	503.043	712.577	0	712.577	1.737.261
Eyrir Vöxtur slhf	5,0%	63.000	58.433	0	58.433	45.000
Fagfjárfestasj. Credit Opp. Fund	6,3%	97.352	110.414	0	110.414	159.296
Fagfjárfestasjóðurinn IFIF	9,0%	722.893	373.315	232.658	605.973	1.446.253
FÍ fasteignafélag slhf	3,0%	141.802	153.597	0	153.597	144.350
Freyja framtakssjóður slhf	2,5%	137.580	117.670	0	117.670	71.419
Frumtak 2 slhf	4,1%	214.039	616.047	0	616.047	503.514
Horn III slhf	2,5%	210.750	278.856	0	278.856	227.345
Iðunn framtakssjóður slhf	6,8%	323.581	324.559	0	324.559	147.960
Innviðir fjárfestingar slhf	7,3%	346.399	541.901	0	541.901	300.470
Innviðir fjárfestingar II slhf	9,4%	236.453	224.370	0	224.370	0

Framhald á næstu síðu

Skýringar, framhald:

23. Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig:

Eignarhlutir í skráðum innlendum félögum og sjóðum:	Hludt.	Kostnaðar verð	2022		2021	
			Gangvirði samtrygging	Gangvirði séreign	Samtals gangvirði	Samtals gangvirði
Akta Stokkur	3,1%	99.106	196.716	0	196.716	240.141
Arion banki hf	1,4%	2.428.515	2.515.238	686.720	3.201.958	4.372.892
Brim hf	0,2%	253.564	281.064	70.490	351.554	273.088
Eik fasteignafélag hf	3,8%	767.018	1.522.750	0	1.522.750	1.644.089
Eimskip hf	1,6%	1.159.687	718.725	710.614	1.429.339	623.561
Festi hf	2,3%	821.558	1.005.230	290.417	1.295.647	1.813.411
Fly Play hf	4,4%	640.602	415.912	76.247	492.159	539.631
Hagar hf	0,8%	393.859	622.575	0	622.575	575.669
Hampiðjan hf	4,5%	742.657	2.667.637	0	2.667.637	2.550.716
Iceland Seafood International hf	6,0%	1.608.399	794.599	182.876	977.475	2.413.377
Icelandair Group hf	1,0%	457.014	494.253	31.365	525.618	339.486
Íslandsbanki hf	1,2%	2.822.133	2.818.727	15.933	2.834.660	319.505
Kvika banki hf	2,4%	1.766.477	1.920.929	356.246	2.277.175	3.242.835
Kvika - Innlend hlutabréf	1,2%	100.000	114.514	0	114.514	141.927
Kvika - Innlend skuldabréf	2,0%	214.002	0	251.041	251.041	247.393
Kvika - Sértrygð skuldabréf	2,1%	39.987	0	47.648	47.648	47.761
Landsbréf - Veltubréf II	9,6%	2.533.963	2.547.044	0	2.547.044	560.115
Marel hf	0,8%	2.837.911	1.735.698	1.163.356	2.899.054	4.340.761
Nova klúbburinn hf	3,6%	663.501	420.723	171.745	592.468	0
Reginn hf	2,5%	996.054	958.607	314.520	1.273.127	1.279.612
Reitir fasteignafélag hf	1,4%	730.804	788.335	150.926	939.261	983.712
Sildarvinnslan hf	0,1%	156.295	181.500	0	181.500	0
Síminn hf	0,4%	159.172	198.291	0	198.291	662.424
Sjóvá-Almennar tryggingar hf	0,7%	183.093	287.695	0	287.695	430.828
Skel fjárfestingafélag hf.	0,5%	71.771	0	149.417	149.417	1.130.276
Stefnir - ÍS 5	1,8%	156.524	0	229.964	229.964	489.315
Vátryggingafélag Íslands hf	1,9%	363.295	552.002	0	552.002	777.752
Össur hf	0,1%	513.144	417.763	0	417.763	513.144
Önnur félög			131.752	44.278	176.030	2.394.540
			24.308.279	4.943.803	29.252.082	32.947.961

Eignarhlutir í óskráðum innlendum félögum og sjóðum:

105 Miðborg slhf	11,3%	416.250	549.450	0	549.450	536.963
Alda Credit Fund slhf	5,9%	92.400	128.610	0	128.610	123.210
Alda Credit Fund II slhf	3,4%	50.000	64.450	0	64.450	61.400
Alda Credit Fund III slhf	3,8%	170.000	117.300	82.110	199.410	180.095
Bakkastakkur slhf	1,9%	90.083	133.232	0	133.232	152.509
Blávarmi slhf	1,5%	255.441	323.348	0	323.348	323.015
Brunnur vaxtarsjóður II slhf.	5,4%	154.789	145.409	0	145.409	28.695
Crowberry I slhf	2,0%	70.041	110.374	0	110.374	72.401
Eyrir Invest hf	1,3%	503.043	712.577	0	712.577	1.737.261
Eyrir Vöxtur slhf	5,0%	63.000	58.433	0	58.433	45.000
Fagfjárfestasj. Credit Opp. Fund	6,3%	97.352	110.414	0	110.414	159.296
Fagfjárfestasjóðurinn IFIF	9,0%	722.893	373.315	232.658	605.973	1.446.253
FÍ fasteignafélag slhf	3,0%	141.802	153.597	0	153.597	144.350
Freyja framtakssjóður slhf	2,5%	137.580	117.670	0	117.670	71.419
Frumtak 2 slhf	4,1%	214.039	616.047	0	616.047	503.514
Horn III slhf	2,5%	210.750	278.856	0	278.856	227.345
Iðunn framtakssjóður slhf	6,8%	323.581	324.559	0	324.559	147.960
Innviðir fjárfestingar slhf	7,3%	346.399	541.901	0	541.901	300.470
Innviðir fjárfestingar II slhf	9,4%	236.453	224.370	0	224.370	0

Framhald á næstu síðu

Skýringar, framhald:

23. Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig, framhald:

	Hludt.	2022			2021	
		Kostnaðar verð	Gangvirði samtrygging	Gangvirði séreign	Samtals gangvirði	Samtals gangvirði
Framhald frá fyrri síðu						
Jarðvarmi slhf	1,8%	378.906	549.051	0	549.051	546.070
Kerecis hf	1,1%	168.653	824.820	0	824.820	748.043
Kjölfesta slhf	13,2%	227.477	240.647	0	240.647	261.505
Kvika - Veðskuldabréf hs.	14,9%	888.335	0	1.044.392	1.044.392	985.563
Landsbréf - Hvatning slhf	6,0%	505.194	702.219	0	702.219	711.313
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður II	6,7%	320.137	315.084	40.436	355.520	222.283
Landsbréf - Icelandic Tour. Fund slhf ...	4,8%	173.489	212.333	0	212.333	166.199
Loðnuvinnslan hf	5,6%	627.622	701.859	0	701.859	701.859
MF1 slhf	2,5%	23.290	28.763	0	28.763	69.271
ST1 hs	4,9%	415.117	0	493.843	493.843	1.163.390
Stoðir hf	0,5%	122.653	213.618	0	213.618	235.380
TFII slhf	5,0%	123.641	146.786	0	146.786	204.131
Umbreyting II slhf.	5,7%	184.450	172.766	0	172.766	
Veðskuldabréfasjóður ÍV	4,3%	62.139	0	62.139	62.139	57.897
Verðbréfamiðstöð Íslands hf.	2,7%	76.769	18.192	0	18.192	18.192
Önnur félög og sjóðir			28.520	98.220	126.740	1.668.103
			9.238.570	2.053.798	11.292.368	14.020.355

Eignarhlutir í skráðum erlendum félögum og sjóðum:

AEA ESG sérgreint safn		1.113.862	1.589.965	0	1.589.965	1.838.693
Amundi Funds - Global Aggr. Bond	0,0%	685.586	0	699.495	699.495	332.169
Amundi Global EM Blended Bond	0,2%	124.398	142.097	0	142.097	150.366
Amundi MSCI World Climate Trans.	0,8%	298.015	523.054	0	523.054	618.886
BlueBay IG Global Aggregate Bond	0,9%	912.674	933.707	0	933.707	954.825
DNB Fund - Technology	0,1%	1.171.470	1.220.848	0	1.220.848	1.422.944
DNB High Yield	0,1%	317.175	318.644	0	318.644	322.241
DNB Obligasjon III	0,4%	445.073	453.019	0	453.019	481.121
GAM sérgreint safn		1.958.207	2.385.347	0	2.385.347	2.498.900
Hermes Investm. Funds - Global EM ...	0,0%	474.393	0	398.575	398.575	435.470
Katla Fund - Global Equity	1,1%	1.134.658	1.365.730	0	1.365.730	1.588.184
LGT Sustainable Equity Fund	0,5%	1.640.634	1.919.915	0	1.919.915	1.574.225
Montanaro Better World Fund	0,8%	156.400	132.717	0	132.717	193.858
Montanaro Eur. Smaller Comp. Fund ..	0,9%	333.063	500.032	0	500.032	731.433
PIMCO Climate Bond Fund	0,0%	463.300	385.835	0	385.835	440.167
PIMCO Income Fund	1,8%	865.467	1.054.112	0	1.054.112	1.136.390
Skagen M2	0,2%	452.296	468.068	0	468.068	595.422
State Street World ESG Scr. Index Eq	1,0%	1.376.079	1.438.596	0	1.438.596	1.314.017
Storebrand Global ESG	0,2%	1.393.181	1.522.514	0	1.522.514	1.775.338
T.Rowe Price - Global Focused	0,4%	926.923	0	817.553	817.553	892.639
Threadneedle - Global Corp. Bond	0,5%	280.104	0	254.937	254.937	276.720
Threadneedle - Global Focus	0,2%	1.056.483	0	1.118.806	1.118.806	513.675
Threadneedle - Global Small Comp.	0,1%	265.423	0	226.060	226.060	316.489
UBS Real Estate Funds Select	0,1%	453.728	642.959	0	642.959	566.589
Vanguard ESG Developed World	0,4%	2.267.085	1.839.880	310.303	2.150.183	2.190.083
Wellington Global Quality Growth	0,1%	878.746	0	836.382	836.382	808.125
Önnur félög og sjóðir		234.281	241.919	63.704	305.185	1.597.495
			19.078.958	4.725.815	23.804.335	25.566.464

Skýringar, framhald:

23. Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig, framhald:

Eignarhlutir í óskráðum erlendum félögum og sjóðum:	Hlutd.	2022				2021
		Kostnaðar verð	Gangvirði samtrygging	Gangvirði séreign	Samtals gangvirði	Samtals gangvirði
AlInvest Atom Fund	5,9%	165.628	200.810	0	200.810	0
Ashbridge Tr. Sec. Fund II	5,5%	722.055	918.485	0	918.485	404.178
KKR Asian Fund IV	0,1%	483.469	537.491	0	537.491	240.809
KKR Global Infrastructure III	1,3%	711.714	913.667	0	913.667	591.070
LPE II	3,7%	22.597	24.882	0	24.882	43.930
LPE II -B	3,6%	538.271	1.115.643	0	1.115.643	847.055
Morgan St. HP Millennium	0,5%	795.711	787.600	0	787.600	1.314.197
Morgan St. Div. Credit Opp. Fund I	3,3%	254.792	348.688	0	348.688	376.662
Morgan St. Div. Credit Opp. Fund II	1,6%	409.672	483.039	0	483.039	301.764
Morgan St. Private Eq. Co-Inv. Fund I	1,2%	246.782	831.156	0	831.156	648.995
Morgan St. Private Eq. Co-Inv. Fund II	0,8%	685.015	910.846	0	910.846	483.273
Morgan St. Private Markets Fund VI	0,9%	264.661	658.312	0	658.312	667.801
NB Euro Crossroads 2018	1,9%	462.399	880.948	0	880.948	722.535
NB Private Debt Fund IV	1,1%	582.939	731.080	0	731.080	459.309
New Mountain Guardian III	0,9%	1.293.280	1.331.865	0	1.331.865	1.043.040
New Mountain Partners VI	0,1%	780.073	872.223	0	872.223	302.284
Obligo Global Infrastruktur II	8,2%	634.113	758.776	0	758.776	551.815
Önnur félög og sjóðir		166.603	20.288	0	20.288	766.374
			12.325.799	0	12.325.799	9.765.091
Samtals eignarhlutir í félögum og sjóðum			64.951.606	11.723.416	76.674.584	82.299.871

*Kostnaðarverð er skilgreint sem vengið meðalkaupverð nafnverðseininga í árslok 2022.

Skýringar, framhald:

24. Skuldabréf greinast þannig:

	2022			2021
	Samtrygging	Séreign	Samtals	Samtals
Skuldabréf metin á gangvirði				
Ríkisskuldabréf og skuldabréf með ríkisábyrgð	813.459	6.251.415	7.064.874	5.811.301
Skuldabréf sveitarfélaga	2.300.912	1.481.838	3.782.750	3.468.043
Skuldabréf lánastofnana	1.362.239	5.027.153	6.389.392	7.803.572
Skuldabréf fyrirtækja	3.272.343	3.684.109	6.956.452	5.575.553
Veðlán fyrirtækja	0	166.796	166.796	155.617
	<u>7.748.953</u>	<u>16.611.311</u>	<u>24.360.264</u>	<u>22.814.086</u>
Skuldabréf haldið til gjalddaga				
Ríkisskuldabréf og skuldabréf með ríkisábyrgð	9.830.696	0	9.830.696	9.597.116
Skuldabréf sveitarfélaga	3.413.262	0	3.413.262	3.334.763
Skuldabréf lánastofnana	1.594.431	0	1.594.431	1.461.227
Skuldabréf fyrirtækja	5.558.537	0	5.558.537	6.444.976
Sjóðfélagalán og veðlán fyrirtækja	24.783.952	0	24.783.952	19.963.780
	<u>45.180.878</u>	<u>0</u>	<u>45.180.878</u>	<u>40.801.862</u>
Skuldabréf samtals			69.541.142	63.615.948
Áætlað gangvirði skuldabréfa haldið til gjalddaga í árslok			44.783.802	43.321.400
Sjóðfélagalán og önnur veðlán greinast þannig:				
Lán til sjóðfélaga			19.878.031	14.455.153
Niðurfærsla sjóðfélagalána í árslok			(13.197)	(15.255)
Önnur veðskuldabréf			5.085.914	5.679.499
			<u>24.950.748</u>	<u>20.119.397</u>

25. Fjárfestingar greinast þannig eftir gjaldmiðlum í lok árs 2022:

	Í íslenskum kr.	Í erl. mynt	Samtals	
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	39.366.055	37.308.529	76.674.584	
Skuldabréf	68.579.248	961.894	69.541.142	
Afleiðusamningar	3.005	0	3.005	
Bundnar bankainnstæður	4.521	0	4.521	
	<u>107.952.829</u>	<u>38.270.423</u>	<u>146.223.252</u>	
	Samtrygging	Séreign	Samtals	Hlutfall
Fjárfesting í ISK	84.722.179	23.230.650	107.952.829	73,8%
Fjárfesting í USD	18.665.560	4.409.104	23.074.664	15,8%
Fjárfesting í EUR	12.371.781	699.495	13.071.276	8,9%
Fjárfesting í NOK	771.663	0	771.663	0,5%
Fjárfesting í SEK	759.623	0	759.623	0,5%
Fjárfesting í öðrum gjaldmiðlum	593.197	0	593.197	0,4%
	<u>117.884.003</u>	<u>28.339.249</u>	<u>146.223.252</u>	<u>100%</u>

Skýringar, framhald:

26. Þrepaskipting gangvirðis

Við mat á gangvirði fjárfestinga er stuðst við þrepaskipta verðmatsaðferð. Verðmatsþrepin eru þrjú og stýrast þau af áreiðanleika þeirra forsenda sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis eignanna. Skilgreining þrepanna er þannig:

1. þrep	Gangvirði sem byggir á viðskiptum skráðra bréfa á virkum markaði.
2. þrep	Gangvirðið byggir ekki á verði á virkum markaði í 1. þrepi heldur sannreynanlegum upplýsingum um eignina svo sem nýleg viðskipti, innra virði eða öðrum mikilvægum markaðsupplýsingum.
3. þrep	Gangvirðismatið byggir á mikilvægum upplýsingum öðrum en markaðsupplýsingum. T.d. verðmöt frá þriðja aðila, verðmöt sem sjóðurinn framkvæmir sjálfur byggt á afkomu, undirliggjandi eignum, samanburði við sambærilegar eignir og ríkjandi markaðsskilyrði eða öðrum viðurkenndum aðferðum.

Þrepaskipting fjárfestinga á gangvirði í lok árs 2022:

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	52.948.559	23.405.651	320.374	76.674.584
Skuldabréf	20.311.791	4.048.473	0	24.360.264

Þrepaskipting fjárfestinga á gangvirði í lok árs 2021:

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	60.475.727	21.566.242	257.902	82.299.871
Skuldabréf	20.275.528	2.538.558	0	22.814.086

27. Aðrar kröfur

	2022	2021
Óuppgerð verðbréfavíðskipti í árslok	1.300.043	216.795
Fyrirfram greiddur lífeyrir	37.474	36.361
Aðrar kröfur	25.778	20.752
	<u>1.363.295</u>	<u>273.908</u>

28. Rekstrarfjármunir

Árið 2022	Rekstrarfjármunir
Heildarverð 1.1.2022	24.938
Afskrifað 1.1.2022	(13.734)
Viðbót á árinu	4.828
Afskrifað á árinu	(3.612)
Selt og niðurlagt á árinu	(865)
Afskriftir af seldu og niðurlögðu á árinu	690
Bókfært verð 31.12.2022	<u>12.245</u>
Stofnverð 31.12.2022	28.901
Afskrifað 31.12.2022	(16.656)
Bókfært verð 31.12.2022	<u>12.245</u>
Afskriftahlutföll	20 - 30%

Skýringar, framhald:

29. Aðrar skuldir	2022	2021
Óuppgerð verðbréfavíðskipti í árslok	315.194	450.969
Ógreiddur kostnaður	17.201	40.913
Ógreitt framlag í VIRK starfsendurhæfingarsjóð	7.304	7.347
	<u>339.699</u>	<u>499.229</u>

30. Skuldbindingar utan efnahags

Í árslok 2022 voru skuldbindingar sjóðsins vegna fjárfestingalofrða í framtakssjóðum að fjárhæð 10.032 milljónir króna samanborið við 8.770 milljónir króna í árslok 2021.

31. Tryggingafræðileg staða

Tryggingafræðileg staða samtryggingardeildar er reiknuð í samræmi við ákvæði 39. gr. laga nr. 129/1997 og ákvæði IV kafla reglugerðar nr. 391/1998. Útreikningurinn er gerður af tryggingastærðfræðingi sem hlotið hefur viðurkenningu Fjármálaeftirlitsins til slíks starfs og starfar sjálfstætt utan sjóðsins.

Útreikningur á tryggingafræðilegri stöðu í lok árs 2022 byggir á sömu forsendum um dánar- og lífslíkur og á fyrra ári, þ.e. byggt er á spá um lífslíkur en ekki á sögulegum gögnum eins og áður var gert.

Lífeyrisskuldbinding sjóðsins í árslok 2022 greinist þannig í milljónum króna:

Yfirlit um breytingar á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingardeildar í milljónum króna:

Eignir	2022	2021
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok	179.364	170.999
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í ársbyrjun	170.999	146.597
Hækkun endurmetinnar eignar á árinu	<u>8.365</u>	<u>24.402</u>
Skuldbindingar		
Skuldbindingar í árslok	188.045	171.310
Skuldbindingar í ársbyrjun	171.310	144.916
Hækkun skuldbindinga á árinu	<u>16.735</u>	<u>26.394</u>
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	<u>(8.370)</u>	<u>(1.992)</u>

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar í milljónum króna:

Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	110.476	92.089
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	14.316	7.740
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	4.388	4.189
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(1.776)	(1.423)
Hækkun vegna nýs reiknigrundvallar	0	8.014
Hækkun (lækkun) vegna annarra breytinga	830	(132)
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	<u>128.234</u>	<u>110.476</u>

32. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring

Í daglegri starfsemi sjóðsins eru margir þættir sem geta haft áhrif á rekstur hans og afkomu. Stjórn Lífsverks hefur sett áhættustefnu fyrir sjóðinn í samræmi við reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með starfsemi lífeyrissjóða. Stefnan lýsir umgjörð áhættustýringar sjóðsins, skilgreinir þá áhættuþætti sem mikilvægastir eru fyrir sjóðinn og setur fram áhættuvilja og áhættuþol stjórnar. Áhættustefnan skilgreinir jafnframt hvernig ábyrgð á áhættustýringu sjóðsins skiptist milli stjórnar, starfssviða og starfsmanna sjóðsins. Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á mótun og setningu stefnunnar og framkvæmdastjóri ber ábyrgð á framkvæmd stefnunnar. Breytingar á henni eru lagðar fyrir stjórn sjóðsins til samþykktar. Áhættustefnan nær yfir starfsemi sjóðsins, en ekki félaga og/eða fyrirtækja í eigu sjóðsins.

Áhættustýringarstefna sjóðsins skilgreinir nánar hvernig sjóðurinn hyggst hafa eftirlit með einstökum áhættuþáttum, útfærir starfsskyldur starfssviðs áhættustýringar og lýsir eftirlitsaðgerðum sem framkvæmdar eru og hvernig áhættuatvik sem upp koma eru meðhöndluð. Tekið er tillit til stærðar, mannafla og einkenna við mat á hæfilegu umfangi áhættustýringar sjóðsins.

Áhættustefna sjóðsins er yfirfarin og uppfærð árlega.

Stjórn ber ábyrgð á að framkvæmt sé eigið áhættumat a.m.k. árlega og hvenær sem verulegar breytingar verða á áhættusniði sjóðsins. Eigið áhættumat skal taka tillit til allra viðeigandi áhættuþátta, vera framsýnt og í samræmi við rekstur og stefnur sjóðsins. Stjórn rýnir ferlið við gerð eigin áhættumats og endurskoðar forsendur og niðurstöður. Endanlegu áhættumati er skilað til fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands fyrir lok júní ár hvert.

Áhætta er skilgreind sem hættu á atburði sem dregur úr líkunum á því að lífeyrissjóðurinn nái markmiðum sínum, en meginmarkmið lífeyrissjóðsins er að greiða lífeyri samkvæmt samþykktum.

Áhætta samtryggingardeildar er því öll þau atvik er geta marktækt haft áhrif á getu lífeyrissjóðsins til að standa við skuldbindingar sínar, þ.e. að tryggingafræðileg staða verði neikvæð til skemmri eða lengri tíma, samanber 2. mgr. 39. laga nr. 129/1997. Áhættan nær bæði til atvika er lúta að eignum og skuldbindingum.

Áhætta séreignardeilda er því öll þau atvik sem auka marktækt líkurnar á því að eignir/réttindi rétthafa skerðist til skemmri eða lengri tíma.

Áhættuflokkun

Áhættu samtryggingardeildar sjóðsins er skipt í fjárhagslega áhættu, lausafjáraáhættu, mótaðilaáhættu, lífeyrstryggingaráhættu og rekstraráhættu. Áhættu séreignardeilda er skipt í fjóra flokka; fjárhagslega áhættu, lausafjáraáhættu, mótaðilaáhættu og rekstraráhættu.

Fjárhagsleg áhætta, lausafjáraáhætta, mótaðilaáhætta og lífeyrstryggingaráhætta er áhætta tengd eignum og skuldbindingum sjóðsins (efnahagsreikningi sjóðsins). Rekstraráhætta á m.a. rætur að rekja til áhættu tengdri upplýsingakerfum sjóðsins, framkvæmd viðskipta, ófullnægjandi verkferlum eða vanhæfi starfsmanna m.t.t. þekkingar, reynslu eða heilinda.

Hér á eftir verður gerð grein fyrir helstu flokkum áhættu en innan hvers flokks eru síðan skilgreindir áhættuþættir, sem eru í heildina 28 í rekstri samtryggingardeildar lífeyrissjóðsins og 22 í rekstri séreignardeilda.

Fjárhagsleg áhætta

Fjárhagsleg áhætta er fólgin í hættunni á fjárhagslegu tapi vegna breytinga á vöxtum, gengi gjaldmiðla eða virði verðbréfa. Undir fjárhagslega áhættu falla vaxta- og endurfjárfestingaráhætta, uppgreiðsluáhætta, markaðsáhætta, gjaldmiðlaáhætta, verðbólguáhætta, áhætta vegna eigna utan efnahagsreiknings og ósamræmisáhætta er varðar samtryggingardeild, en þar er átt við hættuna á ósamræmi í breytingum á markaðsvirði eigna annars vegar og skuldbindinga hins vegar.

Liður í eftirliti með fjárhagslegri áhættu eru skýrar verklagsreglur og vinnulag, þ.m.t. aðferðir til að vakta, meta og stýra þeim áhættum sem starfsemi sjóðsins fylgja. Stjórn sjóðsins fær mánaðarlegar skýrslur um fjárhagsstöðu sjóðsins og yfirfer ársfjórðungslega áhættuskýrslur og álagspróf.

Skýringar, framhald:

32. Áhættupættir í starfsemi og áhættustýring, framhald:

Sviðsmynd	Tryggingafræðileg staða	Breyting tryggingafræðilegrar stöðu
Núverandi staða	-4,6%	0,0%
Verðbólga 10%	-7,0%	-2,4%
Lækkun á virði erlendra hlutabréfa um 25%	-8,2%	-3,6%
Hækkun á virði erlendra hlutabréfa um 20%	-3,2%	1,4%
Hækkun á gengi krónu um 10%	-6,1%	-1,5%
Lækkun á gengi krónu um 10%	-2,9%	1,7%
Lækkun á virði innlendra hlutabréfa um 15%	-8,1%	-3,5%
Hækkun á virði innlendra hlutabréfa um 25%	-2,3%	2,3%
Verðbólga 10% og lækkun á gengi krónu um 10%	-5,8%	-1,2%
Verðbólga 1% og hækkun á gengi krónu um 10%	-5,3%	-0,7%

Einnig eru gerð álagspróf sem byggja á skyndilegri breytingu tiltekinna áhættupátta. Markmið prófanna er að meta hvort munur á milli eignaliða og lífeyrisskuldbindinga verði meiri en 10% en þá er samkvæmt lögum skylt að gera nauðsynlegar breytingar á og með sama hætti ef þessi munur hefur haldist 5% eða meiri síðastliðin 5 ár. Við álagsprófið er horft til undirliggjandi eigna í verðbréfasjóðum og fjárfestingarsjóðum.

Áhættupáttur	Tryggingafræðileg staða	Breyting tryggingafræðilegrar stöðu
Núverandi staða	-4,6%	0,0%
Lækkun á virði sjóðfélagalána um 10%	-5,6%	-1,0%
Lækkun á virði erlendra hlutabréfa um 10%	-5,8%	-1,2%
Lækkun á virði markaðsskuldabréfa um 10%	-6,0%	-1,4%
Lækkun á virði innlendra hlutabréfa um 10%	-6,2%	-1,6%
Lækkun á gengisvisitölu krónunnar um 10%	-6,4%	-1,8%
Hækkun á vísitölu neysliverðs um 10%	-8,5%	-3,9%
Lækkun á tryggingafræðilegri kröfu um 0,5%	-12,8%	-8,2%

Skýringar, framhald:

33. Kennitölur:

Samtryggingardeild	2022	2021	2020	2019	2018
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegrí úttekt:					
Hrein eign umfram heildar skuldbind.	(4,6%)	(0,2%)	1,2%	0,1%	(2,1%)
Hrein eign umfram áfallnar skuldbind.	(6,7%)	5,6%	2,4%	0,7%	(0,6%)
Ávöxtun:					
Hrein raunávöxtun	(9,5%)	11,9%	9,3%	9,0%	1,1%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
síðastliðin fimm ár	4,1%	6,9%	5,1%	4,9%	4,3%
síðastliðin tíu ár	4,5%	6,1%	5,0%	3,8%	2,9%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	36,8%	41,0%	37,1%	30,8%	25,9%
Skráð skuldabréf	27,3%	27,1%	27,6%	27,8%	31,6%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum ..	18,3%	18,3%	16,8%	15,7%	15,8%
Óskráð skuldabréf	17,6%	13,7%	18,5%	24,6%	26,6%
Afleiðusamningar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Bundnar bankainnstæður	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%	0,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum	71,9%	71,3%	74,9%	75,9%	77,4%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	28,1%	28,7%	25,1%	24,1%	22,6%
Fjöldi:					
Fjöldi virkra sjóðfélaga	3.275	3.123	3.005	2.964	2.842
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	5.766	5.501	5.265	5.094	4.932
Fjöldi lífeyrisþega	629	583	543	503	463
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Ellilífeyrir	82,5%	82,9%	82,0%	80,2%	80,9%
Örorkulífeyrir	8,5%	7,9%	8,7%	9,7%	9,3%
Makalífeyrir	7,9%	8,2%	8,4%	8,8%	9,1%
Barnalífeyrir	1,1%	1,0%	0,9%	1,4%	0,7%
Fjárhæðir á föstu verðlagi:					
Iðgjöld alls	4.649.327	4.765.220	4.482.657	4.429.562	4.345.668
Lífeyrir alls	1.819.726	1.586.862	1.460.172	1.370.593	1.213.352
Hreinar fjárfestingartekjur	(911.255)	19.266.102	13.197.888	10.754.553	3.956.755
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður	305.033	273.376	260.021	271.961	259.933
Hækkun á hreinni eign	1.613.313	22.171.084	15.960.352	13.541.561	6.829.138
Aðrar kennitölur:					
Stöðugildi á árinu	9	8,5	8	8	7,75
Lífeyrisbyrði	39,1%	33,3%	32,6%	30,9%	27,9%
Hreinar fjárf.tekjur af meðalstöðu eigna	(0,7%)	16,1%	12,5%	11,5%	4,6%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður					
í hlutfalli af iðgjöldum	6,56%	5,74%	5,80%	6,14%	5,98%
í hlutfalli af meðalstöðu eigna	0,25%	0,23%	0,25%	0,29%	0,30%

Skýringar, framhald:

33. Kennitölur, framhald:

Séreignardeild:	2022	2021	2020	2019	2018
Lífsværk 1					
Hrein raunávöxtun	(17,6%)	17,3%	12,3%	12,9%	(1,7%)
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
síðastliðin fimm ár	3,8%	8,8%	5,0%	4,9%	3,1%
Verðbréfaeign skiptist þannig:					
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	57,3%	60,8%	66,6%	58,7%	48,6%
Skuldabréf	42,7%	39,2%	33,4%	41,3%	51,4%
Eignir í íslenskum krónum	76,8%	83,4%	80,0%	83,3%	93,4%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	23,2%	16,6%	20,0%	16,7%	6,6%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	795	730	681	653	614
Fjöldi lífeyrisþega	16	17	39	4	4
Lífsværk 2					
Hrein raunávöxtun	(14,6%)	9,6%	7,6%	9,9%	1,0%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
síðastliðin fimm ár	2,3%	6,7%	5,1%	4,8%	3,2%
Verðbréfaeign skiptist þannig:					
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	38,9%	41,7%	44,2%	33,6%	33,7%
Skuldabréf	61,1%	58,2%	55,8%	66,4%	66,3%
Eignir í íslenskum krónum	82,4%	86,8%	85,4%	88,5%	94,5%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	17,6%	13,2%	14,6%	11,5%	5,5%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	2.554	2.481	2.431	2.330	2.244
Fjöldi lífeyrisþega	158	105	112	71	58
Lífsværk 3					
Hrein raunávöxtun	(7,8%)	(1,7%)	2,3%	2,7%	0,6%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
síðastliðin fimm ár	(0,9%)	1,4%	2,3%	2,4%	2,5%
Verðbréfaeign skiptist þannig:					
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	26,3%	31,8%	30,5%	33,6%	21,6%
Skuldabréf	73,7%	62,5%	63,4%	58,0%	74,5%
Annað	0,0%	5,7%	6,0%	8,3%	3,9%
Eignir í íslenskum krónum	98,9%	98,7%	98,5%	98,1%	100,0%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	1,1%	1,3%	1,5%	1,9%	0,0%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	157	142	139	124	113
Fjöldi lífeyrisþega	17	7	11	3	2

Stjórnarháttayfirlýsing

Með stjórnarháttayfirlýsingu þessari eru uppfylltar kröfur sem fram koma í 51. gr. reglna um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015. Yfirlýsing þessi er hluti af skýrslu stjórnar með ársreikningi 2022.

Lífsværk lífeyrissjóður leggur áherslu á góða stjórnarhætti og hefur til hliðsjónar Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem eru gefnar út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Sjóðurinn vísar þó að hluta frá leiðbeiningunum, einkum þar sem efnistöð eiga ekki við um lífeyrissjóði. Má þar helst nefna atriði sem varða hluthafafundi og hluthafa, starfskjarastefnu, starfskjaranefnd og tilnefningarnefnd. Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja er hægt að nálgast á www.leidbeiningar.is.

Lífsværk lífeyrissjóður starfar á grundvelli laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 og samþykktu sjóðsins. Lög og reglur sem varða starfsemi lífeyrissjóða er hægt að nálgast á heimasíðu Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands, www.fme.is. Hlutverk sjóðsins er að veita viðtöku iðgjaldi sjóðfélaga og ávaxta það ásamt því að greiða sjóðfélögum elli- og örorkulífeyri og við andlát þeirra maka- og barnalífeyri. Lífeyrissjóðurinn veitir samþætt lífeyrisréttindi á grundvelli iðgjalds sem skiptist milli samtryggingar- og séreignardeilda sjóðsins. Til séreignardeilda greiðast enn fremur viðbótariðgjöld skv. ákvörðun sjóðfélaga.

Stjórn sjóðsins hefur sett Samskipta- og siðareglur fyrir starfsmenn og stjórnarmenn sjóðsins. Reglunum er ætlað að stuðla að góðum og heiðarlegum starfsháttum og samskiptum, að viðhalda trausti sjóðfélaga og viðskiptaaðila, efla trúverðugleika sjóðsins og draga úr hugsanlegri rekstrar- og orðsporsáhættu. Þá er þeim ætlað að draga fram gildi sjóðsins sem stjórnarmenn og starfsmenn byggja á í sínum störfum, sem eru: Heilindi, jákvæðni, ábyrgð. Í reglunum er m.a. fjallað um góða starfshætti, þagnarskyldu og meðferð trúnaðarupplýsinga, samfélagslega ábyrgð og reglur um gjafir, boðsferðir og starfstengdar ferðir. Reglurnar eru birtar á vefsvæði sjóðsins.

Stjórn hefur einnig sett sér Upplýsingastefnu, þar sem meðal annars kemur fram að vilji er til þess að sjóðurinn standi framarlega í því að nýta sér þá tækni sem gagnast getur við upplýsingagjöf til sjóðfélaga og ástundi reglulega þróun á framsetningu upplýsinga. Upplýsingastefna stjórnar er birt á vefsvæði sjóðsins.

Stjórn sjóðsins hefur sett stefnu um ábyrgar fjárfestingar, þar sem skilgreind eru sjálfbærni viðmið í fjárfestingum og áhættustýringu sjóðsins. Við mat á sjálfbærni horfir sjóðurinn til viðmiða um umhverfismál, félagslega þætti og stjórnarhætti og koma þau á margþættan hátt inn í ákvarðanatöku og áhættumat sjóðsins. Til að skerpa á mikilvægi eftirfylgni með sjálfbærni viðmiðum í fjárfestingum sjóðsins, þá hefur hluthafastefna sjóðsins verið sameinuð við stefnu um ábyrgar fjárfestingar. Lífsværk ætlar sér að vera virkur þátttakandi í eflingu ábyrga fjárfestinga með áherslu á sjálfbærni viðmið. Stefna sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar er birt á vefsvæði sjóðsins.

Stjórn sjóðsins hefur sett stefnu um meðferð persónuupplýsinga sem byggir á lögum 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga. Þar kemur fram að sjóðurinn leggur sig fram við að meðhöndla persónuupplýsingar af ábyrgð og trúnaði, safna aðeins þeim gögnum sem nauðsynleg eru í starfsemi sjóðsins, afhenda þau ekki þriðja aðila nema að fengnu samþykki og farga um leið og unnt er. Sjóðfélagar geta óskað eftir aðgangi að eigin persónuupplýsingum sem sjóðurinn vistar um þá og tekur sjóðurinn slíkar beiðnir til greina svo fremi lög og reglugerðir eða réttindi annarra standi ekki í vegi fyrir því.

Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á starfsemi hans og skal sjá til þess að skipulag hans og starfsemi sé jafnan í samræmi við ákvæði laga, reglugerða og samþykktu sjóðsins. Stjórnin skal fjalla um allar meiriháttar ákvarðanir varðandi stefnumótun sjóðsins og starfsemi. Hún hefur skilgreint skipulag innra eftirlits þar sem meginatriði innra eftirlits sjóðsins koma fram, sbr. 8. tl. 29. gr. laga nr. 129/1997.

Stjórn sjóðsins hefur mótað áhættustefnu í samræmi við reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða. Í áhættustefnunni er fjallað um áhættuþætti í rekstri sjóðsins, s.s. markaðsáhættu, gjaldmiðlaáhættu og mótaðilaáhættu. Áhættustjóri tekur saman áhættuyfirlit og leggur fyrir stjórn ársfjórðungslega, þar sem fjallað er um helstu áhættur og greiningar á þeim miðað við stöðu sjóðsins og framtíðarhorfur. Áhættuskýrslur eru einnig lagðar fyrir stjórn ársfjórðungslega. Markmiðið með skýrslunum er að stjórn og þeir sem starfa við rekstur og eignastýringu sjóðsins séu meðvitaðir um áhættu sjóðsins og gefist þannig betri kostur á því að bregðast við ef áhætta fer út fyrir ásættanleg mörk.

Stjórnarháttayfirlýsing, framhald:

Stjórn sjóðsins samanstendur af 5 stjórnarmönnum og 5 til vara. Stjórnarmenn eru kosnir með rafrænum kosningum af sjóðfélögum sjálfum en varastjórnarmenn eru kosnir á aðalfundi sjóðsins. Stjórnarmenn og varastjórnarmenn eru kosnir til 3 ára í senn og mega lengst sitja í stjórn í þrjú kjörtímabil. Aðalmenn í stjórn sjóðsins eru, Eva Hlín Dereksdóttir, formaður, Agnar Kofoed-Hansen, varaformaður, Georg Lúðvíksson, Margrét Arnardóttir og Þorbergur Steinn Leifsson. Stjórn hefur metið óhæði stjórnarmanna í samræmi við Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja og er það niðurstaða stjórnar að allir stjórnarmenn teljist vera óháðir. Stjórn skal sjá um að skipulag sjóðsins og starfsemi séu jafnan í góðu horfi og í samræmi við lög og reglur sem gilda um sjóðinn. Hlutverk stjórnar er skilgreint í samþykktum og starfsreglum stjórnar. Auk þess hefur stjórn sjóðsins lögbundnu hlutverki að gegna. Starfsreglur stjórnar eru aðgengilegar á vefsvæði sjóðsins. Stjórn sjóðsins hélt 12 stjórnarfundi á árinu 2022.

Endurskoðunarnefnd er undirnefnd stjórnar. Hlutverk hennar fer eftir ákvæðum laga um ársreikninga en samkvæmt þeim skulu einingar tengdar almannahagsmunum, þar á meðal lífeyrissjóðir, starfrækja endurskoðunarnefnd. Tveir nefndarmenn úr hópi sjóðfélaga eru kosnir á aðalfundi til eins árs í senn og stjórn sjóðsins skipar þriðja nefndarmanninn. Nefndina skipa Margrét Arnardóttir, formaður, Jóhann Þór Jóhannsson og Thomas Möller. Stjórn hefur sett nefndinni starfsreglur þar sem fram kemur m.a. markmið, heimildir, skipulag, fundarstörf, hlutverk og ábyrgð. Endurskoðunarnefnd hélt 5 fundi á árinu 2022. Starfsreglur endurskoðunarnefndar eru aðgengilegar á vefsvæði sjóðsins.

Stjórn sjóðsins ræður framkvæmdastjóra, ákveður laun hans og gerir við hann ráðningarsamning. Stjórnin setur reglur um upplýsingagjöf framkvæmdastjóra til stjórnar um rekstur, iðgjöld, réttindaávinnslu og ráðstöfun eigna sjóðsins. Þá setur stjórnin verklagsreglur um verðbréfavíðskipti sjóðsins, stjórnar hans og starfsmanna og fær þær staðfestar af fjármálaeftirliti Seðlabanka Íslands.

Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur sjóðsins og fer í því efni eftir ákvæðum laga nr. 129/1997, reglugerðum sem settar eru samkvæmt þeim og samþykktum sjóðsins og þeirri stefnu og fyrirmælum sem stjórn sjóðsins hefur gefið. Framkvæmdastjóri fer með atkvæði sjóðsins á fundum hlutafélaga sem sjóðurinn á hluti í, eða annar sá aðili sem hann veitir umboð til að fara með atkvæði. Ákvarðanir sem eru óvenjulegar eða mikils háttar skal framkvæmdastjóri aðeins taka með sérstakri ákvörðun stjórnar eða samkvæmt áætlun sem samþykkt hefur verið af stjórninni. Framkvæmdastjóri sjóðsins er Jón L. Árnason.

Forstöðumaður eignastýringar er Guðrún Inga Ingólfssdóttir. Hún heyrir undir framkvæmdastjóra og ber ábyrgð á daglegum rekstri eignastýringar, tekur þátt í mótun fjárfestingarstefnu og kemur að framkvæmd einstakra þátta áhættustefnu. Hún er skilgreind sem lykilstarfsmaður.

Áhættustjóri er Bjarni Kristinn Torfason. Hann er skilgreindur sem lykilstarfsmaður. Hann ber ábyrgð á greiningu, mælingu og skýrslugjöf um áhættu. Hann fylgir eftir að ársfjórðungslegar skýrslur um fjárhagslega áhættu séu gerðar og kynnir þær fyrir stjórn. Hann heyrir undir framkvæmdastjóra en hefur beinan aðgang að stjórn.

Fjármálastjóri er Árni Grétarsson. Hann sinnir skrifstofustjórn, ber ábyrgð á veitingu sjóðfélagalána, lífeyrisúrskurðum, upplýsingatæknimálum og innheimtu sjóðsins og sér um gerð árshlutauppgjörs og ársuppgjörs. Hann er skilgreindur sem lykilstarfsmaður.

Persónuverndarfulltrúi sjóðsins er Sigrún Eyjólfssdóttir. Hún hefur umsjón með eftirfylgni persónuverndarstefnu, tekur við beiðnum einstaklinga um aðgang að eigin persónuupplýsingum og er tengiliður sjóðsins við Persónuvernd.

KPMG ehf. annast innri endurskoðun sjóðsins. Helga Harðardóttir, endurskoðandi, er þar í forsvari. Ytri endurskoðandi er Kristinn Freyr Kristinsson, PwC ehf. Tryggingastærðfræðingur sjóðsins er Bjarni Guðmundsson.

Aðalfund sjóðsins skal halda fyrir lok maímánaðar ár hvert og eiga allir sjóðfélagar rétt til fundarsetu með tillögu- og atkvæðisrétti. Á aðalfundi skal taka fyrir skýrslu stjórnar; kynningu ársreiknings; gera grein fyrir tryggingafræðilegri úttekt; gera grein fyrir fjárfestingarstefnu; greina frá niðurstöðu stjórnarkjörs; kjósa varastjórnarmenn; kjósa endurskoðendur og tvo fulltrúa í endurskoðunarnefnd; leggja fram tillögur á breytingum á samþykktum sjóðsins þegar þær liggja fyrir; ákvarða laun stjórnarmanna og endurskoðunarnefndar; ræða önnur mál, löglega upp borin.

Þannig samþykkt á stjórnarfundi Lífsverks lífeyrissjóðs 22. mars 2023

Ófjárhagslegar upplýsingar

Lífsværk er aðili að reglum um ábyrgar fjárfestingar (Principles for Responsible Investment - PRI). Með aðild sinni skuldbindur Lífsværk sig til að leggja áherslu á samfélagsleg og umhverfisleg sjónarmið, auk góðra stjórnarháttanna þeirra fyrirtækja sem fjárfest er í. Þá er Lífsværk einn af stofnaðilum IcelandSIF, sem er íslenskur umræðuvettvangur fyrir ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar og hefur frá árinu 2020 verið aðili að Festu, miðstöð um samfélagsábyrgð og sjálfbærni. Lífsværk hefur ásamt 12 öðrum íslenskum lífeyrissjóðum skuldbundið sig á vettvangi Climate Investment Coalition til fjárfestinga í grænum verkefnum sem mun styðgja við markmið Parísarsamkomulagsins og Heimsmarkað Sameinuðu sjóðanna. Stefna Lífsværks er að gæta gangsæis gagnvart sjóðfélögum og örðum hagaðilum um ábyrgar fjárfestingar sjóðsins.

Stefna Lífsværks um ábyrgar fjárfestingar var uppfærð í febrúar 2023. Í henni skilgreinir sjóðurinn sjálfbærni viðmið í fjárfestingum og áhættustýringu sjóðsins, m.a. í samræmi við 36. gr. laga nr. 129/1997. Mat stjórnar er að fjárhagsleg og ábyrg markmið fari saman og stuðli í sameiningu að bættum hag sjóðfélaga. Við mat á sjálfbærni horfir sjóðurinn til viðmiða um umhverfismál, félagslega þætti og stjórnarhætti. Til að skerpa á eftirfylgni með sjálfbærni viðmiðum í fjárfestingum sjóðsins, þá hefur hluthafastefna sjóðsins verið sameinuð við stefnu um ábyrgar fjárfestingar.

Sérstök áhersla er lögð á tiltekin sjálfbærni viðmið út frá mikilvægi þeirra fyrir sjóðinn og því hvar sjóðurinn getur haft mest áhrif. Til að kanna hvaða sjálfbærni viðmið hagaðilar telja mikilvægust var framkvæmd mikilvægisgreining. Á grundvelli hennar hefur sjóðurinn ákveðið að leggja áherslu á eftirfarandi viðmið:

- Umhverfismál: Gagnsæi um kolefnisspor
- Félagsglegir þættir: Velferð og öryggi starfsfólks
- Stjórnarhættir: Gagnsæi, ábyrgð og upplýsingagjöf.

Markmið sjóðsins í umhverfismálum til skamms tíma eru að ná utan um upplýsingar um kolefnislosun í innlendu og erlendu eignasafni sjóðsins og hafa sem áreiðanlegastar upplýsingar um kolefnislosun vegna fjárhagsársins 2023. Ennfremur að horfa til þess að setja mælanleg og tímasett markmið fyrir eignasafn sjóðsins um lækkan kolefnislosunar til langs tíma.

Varðandi félagslega þætti er áhersla lögð á að fyrirtæki sem fjárfest er í upplýsi á gagnsæjan hátt um hvernig þau stuðli að velferð starfsfólks. Horft verður til þess hvernig fyrirtæki vinna að fyrirbyggjandi aðgerðum, forvörnum og fræðslu til að lækka vinnuslysatiðni, sporna gegn mismunun og koma í veg fyrir einelti, kynbundna og kynferðislega áreitni og ofbeldi.

Lífsværk leitast við að sækja hluthafafundi þeirra fyrirtækja sem sjóðurinn fjárfestir í. Sjóðurinn leitast við að rýna tillögur með upplýstum hætti og tekur sjálfstæða afstöðu til þeirra út frá hagsmunum og stefnumörkun sjóðsins hverju sinni. Telji sjóðurinn ástæðu til þá kemur hann sjónarmiðum á framfæri við viðkomandi stjórn fyrir hluthafafund fyrirtækisins, til að gefa stjórn færi á að bregðast við eða rökstyðja tillögur sínar. Sé ekki komið til móts við sjónarmið sjóðsins eða skýringar eru ófullnægjandi þá greiðir sjóðurinn atkvæði til samræmis við það.

Markmið Lífsværks er að rekstur sjóðsins sé umhverfisvænn, að lágmarka sóun á vinnustað og hvetja starfsfólk til að láta gott af sér leiða til samfélagsins.

Stjórn sjóðsins er eingöngu skipuð sjóðfélögum og er aðalstjórn kjörin í rafrænum kosningum, þar sem allir sjóðfélagar hafa jafnan kosningarétt. Fimm sitja í aðalstjórn og eru tveir stjórnarmenn kosnir árlega til þriggja ára, karl og kona, og þriðja árið er einn stjórnarmaður kosinn. Stjórn nú er skipuð þremur körlum og tveimur konum. Í árslok voru 10 starfsmenn hjá sjóðnum, fimm karlar og fimm konur. Auk framkvæmdastjóra eru þrjú starfsmenn skilgreindir sem lykilstarfsmenn, tveir karlar og ein kona.

Til að sporna gegn mögulegum spillingar- og mútumálum hefur stjórn Lífsværks sett sér starfsreglur og samskipta- og siðareglur. Þá eru í gildi verklagsreglur um verðbréfavíðskipti stjórnar og starfsmanna. Stjórn hefur jafnframt gert greiningu á mögulegum hagsmunaárekstrum í starfsemi sjóðsins. Sjóðurinn hefur sett reglur um aðgerðir gegn peningapvætti og fjármögnun hryðjuverka og gerir áhættumat vegna peningapvættis í samræmi við lög nr. 140/2018.

LÍFSVERK
LÍFEYRISJÓÐUR

Engjateigi 9 - 105 Reykjavík
www.lifsverk.is